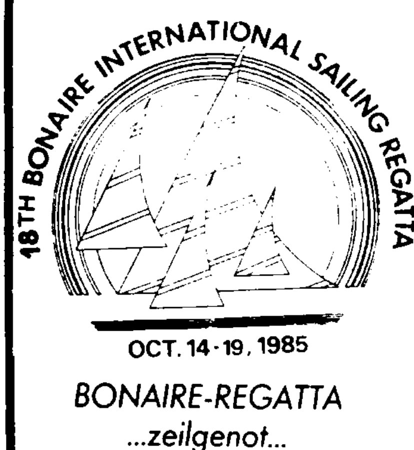
Prèkè

Would that more laws had such a built-in "self-destruct" clause

Amigoe

BONAIRE-REGATTA ...zeilgenot...

VANDAAG

102E JAARGANG — NO.: 241

VRIJDAG 18 OKTOBER 1985

Nieuws in vogelvlucht

CAIRO — Egypte's president Mubarak heeft aan de EG laten weten dat ondanks de recente gebeurtenissen de pogingen om een vredesregeling te bereiken worden voortgezet. Mubarak bezint zich op eventuele gevolgen van de VS- actie tegen het Egyptische vliegtuig met aan boord 4 Palestijnse kapers en die van de Israel tegen het PLO- hoofdkwartier bij Tunis.

*****

BANGKOK — De Associatie van Zuidoost- Aziatische landen (ASEAN) met 6 leden heeft ingestemd met een nieuwe ronde van wereldhandelsoverleg in het kader van de Algemene overeenkomst inzake tarieven en handel (GATT). Dit gebeurde tijdens de ministers- conferentie van de Asean- en EG- landen. Bij de EG achtte men dit een belangrijke stap welke mogelijk de nog wijfelende ontwikkelingslanden zal overhalen voor een nieuwe GATT- ronde te stemmen.

*****

MOSKOU — Bij de aardbeving in Centraal Azie zijn volgens de SU- tv tientallen doden gevallen. Het was voor het eerst dat een inzicht werd gegeven in het dodental. In de SU maakt men gewoonlijk dodentallen bij rampen niet bekend.

*****

MANILLA — De tyfoon Dot raast met windstoten van 240 km per uur in de richting van dichtbevolkte gebieden in het centrale deel der Filippijnen. Het is een der hevigste wervelstormen sinds jaren. Men verwacht bij de hoofdstad Manilla overstromingen en veel schade aan eigendommen.

*****

WASHINGTON — Het 2e geslaagde experiment in het Starwars onderzoek betrof 2 zwakke Laserstralen die vanaf de grond een raket hebben achtervolgd maar niet vernietigd welke de ruimte was ingeslingerd. De proef werd op 10 okt ondernomen. Meer dan de helft der VS-natuurkundigen onder wie 12 Nobelprijswinnaars van de 14 belangrijkste universiteiten hebben zich uitgesproken tegen Starwars en dit aan Reagan laten weten.

*****

WASHINGTON — Volgens de VS is de Palestijnse leider Abu Abbas nog in Joegoslavie. De VS hebben tegen hem een internationaal opsporingsbevel uitgevaardigd omdat hij het brein zou zijn geweest achter de recente kaping van een Italiaans cruiseschip. Joegoslavie wees gisteren formeel het VS- verzoek tot zijn uitlevering af omdat hij diplomatiek onschendbaar is. In Italie verdedigde premier Craxi zich voor het laten vertrekken van Abbas met te zeggen dat hij geheel volgens zijn geweten, de Italiaanse politiek en wetten had gehandeld. Craxi's regering is gevallen op de kwestie Abbas, omdat de Republikeinen partij zijn 3 ministers terugtrok uit te kabinet.

*****

AMSTERDAM — Interventie met 100 miljoen dollar heeft de VS- dollar doen dalen op de wisselmarkten. In Amsterdam zakte hij van 3,0225 woensdagmiddag naar 2,9825 gld donderdagmiddag. Volgens de VS moet hij nog verder omlaag.

*****

WASHINGTON — Het VS- Bruto nationaal product is in het 3e kwartaal op jaarbasis met 3,3% gestegen, terwijl in september nog werd uitgegaan van een stijging met 2,8%. In het 1e kwartaal was de stijging 0,3% en in het 2e kwartaal 1,7%. De stijging kwam vooral door toename van de bestedingen van consumenten en overheid. Over jan t/m september bedraagt de stijging 1,8%. De Dow Jones- index van de Newyorkse beurs kwam gisteren met slechts 0,79 punten op de recordhoogte van 1369,29 pnt. Woensdag was het record bereikt van 1368,50 ptn. Dit record liet de W. Eur. beurzen niet onberoerd. Diverse indexen kwamen op recordhoogten. In de VS is men verder optimistisch gestemd over de tarweaankopen door de SU. Vlak voor het overleg tussen SU en VS begon had men goede hoop dat de SU zich zal houden aan de aankoop- verplichtingen.

*****

DJAKARTA — De voorzitter van de OPEC- ministersconferentie Subroto van Indonesie heeft opgeroepen voor een vergadering van alle olie-exporterende landen, al dan niet OPEC- lid, ter bespreking van de internationale oliemarkt. Samenwerking is nodig om deze markt stabiel te houden. Hij verwacht dat in de jaren 90 de vraag naar olie het aanbod weer zal overtreffen omdat dan de niet-Opec- landen door hun olievoorraad zijn.

*****

JERUSALEM — Israel en Polen gaan hun relaties gedeeltelijk herstellen met het openen van belangenvertegenwoordigingen. In 67 verbraken zij hun relaties. De Buitenlandministers Shamir en Olszowski besloten daartoe in de marge van de VS-Assemblee.

ANC BELOOFT WRAAK TE NEMEN

Zuid Afrika geeft niet toe aan pressie uit hele wereld

Pretoria tart wereld met executie ANC-lid Moloise

JOHANNESBURG/PRETORIA — Zuid-Afrika heeft de wereld nogmaals getart. Terwijl uit de hele wereld aangedrongen werd om de executie van de neger- dichter Benjamin Moloise niet te voltrekken is dit vanmorgen toch gebeurd. Aan de vooravond van de executie moest de politie zonodig de woning van Benjamin Moloises ouders vol traangas spuiten omdat daar een rouwklacht werd gehouden. Moloise heeft steeds ontkend de moord gepleegd te hebben welke hem ten laste werd gelegd. Het verboden African National Congres (ANC) waar Benjamin Moloise lid van was heeft gedreigd allerwege wraak te zullen nemen voor deze moord.

De dertig-jarige zwarte Zuid-afrikaanse dichter Moloise is vrijdagochtend in de gevangenis van Pretoria geexecuteerd. Moloise stierf aan de galg. Zijn ouders moesten buiten de gevangenis wachten. Zij kregen het lijk van hun zoon niet te zien. De leiding van de gevangenis had slechts toestemming gegeven korte tijd bij de lijkkist te rouwen. De ouders waren om vijf uur 's ochtends bij de gevangenis gearriveerd. "Wij wilden voor onze zoon zingen maar dat stonden ze niet toe", aldus mevrouw Moloise.

De ophanging van Moloise vond plaats tegen een groot aantal verzoeken om gratie in. Onder meer de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, de Europese Gemeenschap, de landen van het Britse Gemenebest en Nobelprijs- winnaar Desmond Tutu hadden er bij president Botha op aangedrongen de ophanging niet te laten gebeuren. Botha heeft al die verzoeken naast zich neer gelegd. Volgens hem heeft Moloise toegegeven in 1982 een zwarte politieagent te hebben vermoord.

Moloise heeft dat steeds tegengesproken. Wel was hij bij de voorbereidingen van de actie betrokken geweest. Dat standpunt is niet veranderd, zo verklaarde de moeder van Moloise, mevrouw Mamike Moloise, nadat zij donderdag haar zoon voor het laatst had bezocht. Mevrouw Moloise had donderdag nog twintig minuten met haar zoon gesproken. Zij waren door een glazen wand van elkaar gescheiden. Benjamin toonde geen vrees, aldus mevrouw Moloise. "Zeg de wereld dat we zullen winnen. Morgen zal ik mi n bloed vergieten voor degenen die achterblijven", zo had hij haar gezegd.

Mevrouw Moloise zong vervolgens een lied dat haar zoon in de gevangenis had geschreven en dat hij zou zingen wanneer hij vrijdag naar de galg zou worden gebracht. Buiten de gevangenis was een grote politiemacht op de been. De agenten waren vergezeld van honden die de talrijke journalisten op een afstand hielden.

Aanwezig daar was ook Winnie Mandela, de vrouw van de al 23 jaar gevangen zittende leider van het ANC, Nelson Mandela. Zij was naar Pretoria gekomen om te rouwen voor Benjamin Moloise, zo zei ze. De komst van Winnie Mandela naar Pretoria was voor de verslaggevers een verrassing aangezien zij getroffen is door een "banning order" en zonder toestemming van de autoriteiten Johannesburg niet mag verlaten.

Samen met de ouders van Benjamin Moloise zong zij vervolgens het Zuid- afrikaanse bevrijdingslied "Nkosi Sikeleli i Africa" (God zegent Afrika). In de avond voorafgaande aan de executie hebben Zuidafrikaanse agenten het huis van de ouders van Moloise met traangas bestookt. Zij wilden een einde maken aan een nachtwake die door enkele honderden jonge zwarten werd bijgewoond. "Het was verschrikkelijk. Ze spoten traangas in mijn huis. Ze arresteerden kinderen in mijn huis. Dit had ik absoluut niet verwacht", was de reactie van mevrouw Moloise.

Ook in de zwarte voorstad Athlone, bij Kaapstad, is de politie in de nacht van donderdag op vrijdag hard opgetreden tegen betogers. Volgens een politiewoordvoerder in Pretoria is daarbij tenminste één persoon gedood. Er is een onbekend aantal gewonden. Onder hen ook een Britse journalist, correspondent Michael Hornsby van de Times.

Het ANC publiceerde donderdagavond in Lusaka een verklaring waarin werd gezegd dat de dood van Moloise niet vergeefs zal zijn. "Het zal ons allen inspireren tot het brengen van nog meer offers en tot het versterken van onze inspanningen ons land te bevrijden van de racistische tirannie. Tot onze held zeggen we: "Hamba Kahle" (Ga in vrede), aldus de verklaring. Het ANC voegde er aan toe dat wanneer Moloise geexecuteerd wordt, de bevrijdings- beweging zijn dood "tot in alle hoeken van het land" zal wreken.

God alleen

DE VANMORGEN in Pretoria ter dood gebrachte Benjamin Moloise die in Soweto stoffeerder was, was als dichter onbekend tot hij in 1983 ter dood werd veroordeeld. Zijn advocaten gaven donderdag een aantal gedachten van hem vrij. Zi handelden over de dood. Een van de gedichten van de dertig-jarige Zuidafrikaan luidt als volgt:

"Ik ben trots op wat ik ben, ik
ben trots op wat ik deed
de storm van onderdrukking
zal worden gevolgd door de regen van mijn bloed.
ik ben trots mijn leven te geven, mijn eenzame leven"

Een ander gedicht:

"Waarom moeten wij de dood
vrezen?
de dood vreest niemand
wie uit stof is geschapen
moet eens wederkeren tot stof
de tijd en manier van mijn
dood zijn al vastgesteld
ben ik de gelukkige?
het raadsel van mijn lot wacht
mij niet meer
niemand kan trots zijn op zijn
band met God
als het onzekere zekerheid
wordt
God alleen kent het ongeziene".

Zoeken naar doden gaat door op Puerto Rico

PONCE — Het zoeken naar de lichamen van de vier- tot vijfhonderd vermiste slachtoffers van de modderramp welke ruim anderhalve week geleden Ponce op Puerto Rico trof is hervat. Dit heeft staatssecreteris Hector Acevedo meegedeeld. Men vermoedt dat deze mensen onder de puinhopen liggen en onder de modder welke een paar honderd woningen van de Mamaeyeswijk toen heeft overrompeld. Hij waarschuwde wel dat dit besluit zal worden gewijzigd als het weer gaat regenen in het zuidelijk deel van Puerto Rico. Acevedo is de op één na hoogste functionaris in de Portoricaanse hierarchie. Het zoeken naar doden zal ook onmiddellijk worden gestaakt als zich het eerste teken mocht voordoen van een beginnende epidemie van besmettelijke ziekten, zo liet de regering weten. Maar op het ogenblik bestaat daar geen enkel gevaar voor. Het ziet er echter wel naar uit dat er regen komt, zo voorspelde de meteo.

Er wordt zondag een tele- en radio- marathon gehouden. De opbrengst is voor de slachtoffers van deze ramp. Medewerking verleent onder meer Mario Moreno, Cantinflas, die zelf bij de recente aardbevingsramp in zijn vaderland Mexico familieleden verloor.

President Ecuador gaat op Latijnsamerikaanse reis

QUITO — President Leon Febres Cordero van Ecuador gaat in november op Latijnsamerikaanse toernee. Hij brengt dan bezoeken aan Colombia, Venezuela en de Dominicaanse Republiek. De voor eind november op het programma staande reis naar de Verenigde Staten is geschrapt. Het is niet bekend gemaakt waarom dit gebeurde.

Duarte maakt reisplannen voor Europa

Einde ontvoering dochter Salvador president in zicht

SAN SALVADOR — Over de vrijlating van de dochter van de Salvadoriaanse president en haar vriendin is overeenstemming bereikt tussen guerrilla en regering. Het akkoord wordt na zondag uitgevoerd.

Hoewel president Jose Npaoleon Duarte tegenover de pers zei dat er geen nieuws was over een spoedige vrijlating van Ines Guadalupe Duarte en haar vriendin Ana Cecilia Villeda berichtte UPI vanuit San Salvador dat er een overeenkomst was bereikt over hun beider vrijlating. De regering heeft toegezegd 22 politieke gevangenen op vrije voeten te stellen. Zo heeft de naaste adviseur van de president Julio Rey Prendes, tevens minister, verklaard. Kennelijk moeten er over en weer bepaalde maatregelen getroffen worden zodat het akkoord pas na zondag wordt uitgevoerd. De ontvoering begon op 10 september.

De president zelf hield zich op de vlakte en toonde zich bezorgd dat op de een of andere manier een spaak in het wiel gestoken kan worden. Duarte beperkte zich tot de uitspraak dat hij hoopte dat wat hij (aartsbisschop mgr Arturo Rivera y Damas) meedeelde waar is, namelijk dat de beide dames het goed maken. Duarte klaagde er over dat de guerrilla elke keer weer zijn plannen verandert. Wij hebben voldaan aan wat zij hebben gevraagd, aldus Duarte, maar zij veranderen steeds weer van gedachten. Hij bevestigde dat de aartsbisschop een document van de guerrilla had meegebracht. Maar hij wist eigenlijk niet wat er in stond, zo bevestigde Duarte.

Inmiddels worden de voorbereidingen getroffen voor het bezoek van de Salvadoriaanse president aan Spanje. Dit moet op 6 november beginnen en duurt twee dagen. Dit bezoek is een onderdeel van een reis welke de president ook voert naar Italie en West Duitsland. In verband met de ontvoering heeft hij zijn buitenlandse reizen vanaf 10 september afgezegd. Hij zou in de Verenigde Staten ondermeer een ere- doctoraat in ontvangst gaan nemen.

Aan eind zevende gespreksronde:

Europese ontwapenings-conferentie is hoopvol

STOCKHOLM — De Europese Ontwapenings- conferentie (EOC) in Stockholm beeindigt vandaag (vrijdag) zijn zevende gespreksronde. Tijdens deze zitting is overeenstemming bereikt over nieuwe werk- procedures die volgens gedelegeerden de kans op een akkoord vergroten.

De 35 deelnemende landen proberen een overeenkomst te bereiken over vertrouwenwekkende maatregelen. Deze maatregelen moeten voorkomen dat er in Europa een oorlog uitbreekt als gevolg van een verrassings- aanval, ongeluk of misrekening. Tot dusverre is er bij de onderhandelingen in Stockholm, die in januari 1984 begonnen, weinig vooruitgang geboekt.

In een donderdag gepubliceerd commentaar riep het Russische partijblad Pravda op tot nauwere militaire samenwerking tussen Oost en West. Volgens het blad steunt Moskou het idee om jaarlijks informatie uit te wisselen over bepaalde voorgenomen militaire activiteiten. Bij zijn recente bezoek aan Parijs zei Sovjet-leider Michail Gorbatsjov dat de Sovjet Unie bereid is in te stemmen met zulke jaarlijkse voor- aankondigingen. De NAVO-landen en de neutrale en niet-gebonden staten hebben voorstellen gedaan op dit punt.

Afgelopen dinsdag kwamen de gedelegeerden voor het eerst bijeen in informele werkgroepen. Daarin besloten ze een aantal omstreden kwesties te laten vallen en zich te concentreren op maatregelen die het meeste kans maken op het bereiken van overeenstemming. Stilzwijgend accepteerden Moskou en zijn bondgenoten niet langer aan te dringen op aanvaarding van vier verreikende politieke voorstellen, zoals een verklaring niet als eerste kernwapens te gebruiken en een Europees verbod op chemische wapens. De Navo-landen hadden steeds verkondigd deze voorstellen niet te willen overwegen.

Op hun beurt verklaarden de Navo-landen zich bereid tot het bespreken van het belangrijkste Sovjet-voorstel op de EOC: een overeenkomst over het niet-gebruiken van geweld. Voorts gingen de Navostaten akkoord met een hergroepering van hun eigen militaire voorstellen.

BERN— Onder deze helikopter hangt een blok ijs van één meter doorsnee. Het blok is afkomstig van de top van de Eiger, de beroemde Zwitserse berg, waar al veel alpinisten hun krachten hebben verspeeld. De ijsklomp wordt naar Tokio gevlogen waar het zal worden gebruikt in de grootste skihal ter wereld, de Sayana- hal.

Cuba en Uruguay:

Relaties zijn hervat

GENEVE — De regeringen van Cuba en Uruguay hebben hun diplomatieke relaties hersteld met ingang van 17 oktober. Dit werd bekend gemaakt in een gezamenlijke verklaringen van de ambassadeurs van beide landen in Geneve.

De sinds 1964 onderbroken relaties worden hersteld op ambassadeursniveau. Hiertoe is besloten om «de banden van vriendschap en samenwerking tussen de volkeren van Cuba en Uruguay en hun regeringen te versterken». Bij het herstel der relaties hebben de beide regeringen zich laten inspireren «door de beginselen van het charter van de Verenigde Naties, en dan vooral ten aanzien van de beginselen welke handelen over het wederzijdse respect voor de souvereiniteit, onafhankelijkheid en non- interventie in de interne zaken van de leden- staten». Onder de verklaring van het herstel der relaties zetten de ambassadeurs Carlos Lechuga Hevia van Cuba en Julio A. Lacarte Muro hun handtekening.

*****

ROME — In Italie zijn 2 Libanezen wegens het vormen van een terreurgroep veroordeeld tot 2 en 4,5 jaar. Niet bewezen werd verklaard dat zij de VS- ambassade hadden willen opblazen en een bloedbad hadden willen veroorzaken. Er werden 4 andere Libanezen vrijgesproken.

*****

AIDS bijna verdriedubbeld in W. Europa

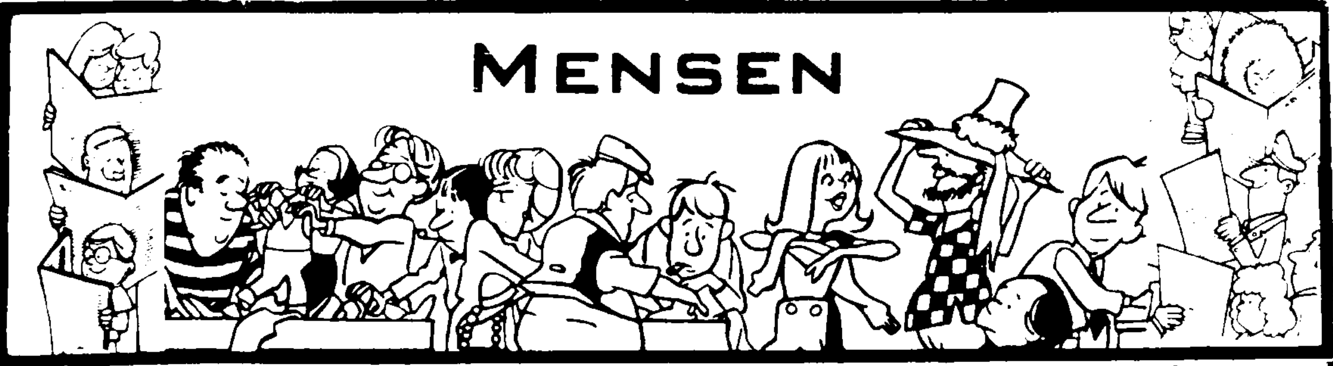
BRUSSEL — Het aantal AIDS- gevallen in Europa heeft zich in de loop van één jaar bijna verdriedubbeld. Zo heeft de Europese commissie (bestuur) meegedeeld. Het gaat hierbij om de tien landen van de Europese Gemeenschap en drie andere Westeuropese landen. De Europese commissie heeft een bedrag van 600.000 Europese rekeneenheden (ECU's) beschikbaar gesteld voor onderzoekingen in verband met deze ziekte. In juli verleden jaar waren er 421 gevallen bekend, in juni dit jaar was dit gestegen tot 1.191. In Frankrijk was er een stijging van 180 naar 392 gevallen, in West Duitsland van 79 naar 220 en in Engeland van 54 naar 176.

Haitiaanse bezetters ambassade Italië hoeven niets te vrezen

SANTO DOMINGO — De regering van de Dominicaanse Republiek heeft de negen Haitiaanse vluchtelingen die de Italiaanse ambassade bezet hielden gegarandeerd dat hun veiligheid verzekerd is. Aan de Italiaanse ambassade werd gevraagd de Haitianen geen diplomatieke asiel te verlenen. De indringers hadden gezegd dat zij werden achtervolgd door de Dominicaanse veiligheidsdienst, reden waarom men tot deze actie was overgegaan.

Sandinistisch bezoek in Bonn

BONN — Een Nicaraguaanse parlementaire delegatie brengt een bezoek aan West Duitsland om te bezien of de relaties uitgebreid kunnen worden. In Bonn kregen zij te horen dat men hoopt dat de opschorting van de burgerlijke vrijheden door Managua gauw ongedaan gemaakt zal worden.

Op Aruba werd STEPHANIE SCHATLIFFE gehuldigd vanwege het feit dat ze tien jaar werkzaam is bij het Manchebo Beach Hotel, als supervisor in het Patio Restaurant. Op de foto de jubilaresse temidden van superieuren en collega's, nadat ze een geschenk en oorkonde in ontvangst had genomen.

*****

In de buurt van Stuttgart in West- Duitsland is vrijdagochtend vroeg een autobus met passagiers van de vorige week gekaapte "Achille Lauro" bij een verkeers- ongeval betrokken geraakt. Twee inzittenden werden gedood. De bus bracht de passagiers van de "Achille Lauro" terug naar huis. Het ongeluk gebeurde op de auto- snelweg. De bus kwam in botsing met een personen- auto. De bestuurder van die auto was op slag dood. Zeker tien "Achille Lauro"- passagiers, allen Westduitsers, liepen verwondingen op. De twee doden in de autobus zijn de chauffeur en de reisleider. De bus had de passagiers opgehaald in Genua. Op de auto- snelweg was een file ontstaan en de bus- chauffeur was er niet in geslaagd op tijd te stoppen. Het aantal gewonden bedraagt 22. Vijf inzittenden zijn er ernstig aan toe.

*****

PLATTE VOETEN zijn mechanisch stabieler dan holle, zeker bij hogere belasting, en ze hebben een grotere ingebouwde veiligheid tegen het oplopen van een enkel- bandscheur. De orthopedisch chirurg R.J. Benink van het Gemini Ziekenhuis in Den Helder heeft dit geconcludeerd in een proefschrift, waarop hij promoveerde. Hij heeft verder vastgesteld, dat voor de diagnose van holle en platte voeten niet, zoals gebruikelijk, uitsluitend kan worden afgegaan op de uiterlijke kenmerken van de voet. Bij een nieuwe vorm van röntgendiagnostiek die hij heeft ontwikkeld is namelijk gebleken, dat voeten die erg plat lijken zich mechanisch soms zeer hol gedragen. De resultaten van dit onderzoek kunnen consequenties hebben voor bijvoorbeeld het voorschrijven van steunzolen en voor de keurings- eisen voor de militaire dienst.

*****

De politie heeft in een studentenflat in Amsterdam het GEMUMMIFICEERDE LIJK aangetroffen van een 25- jarige politieke vluchteling. De man is volgens de politie negen maanden geleden overleden als gevolg van een overdosis heroïne. De man was op 1 januari van dit jaar naar Nederland gekomen. Bij de vreemdelingen- dienst had hij zich op 15 februari moeten melden, wat niet gebeurde. Op de verdieping waar het slacht- offer verbleef, waren nog twintig kamers als eenpersoons- woning in gebruik. De andere bewoners hadden echter niets van het overlijden van de Iraniër gemerkt.

*****

MARGARET THATCHER is in de zevende hemel. Ze geeft toe voor het eerst in haar leven nu een keuken te bezitten die ze altijd gewild had. Compleet met was- en vaatmachine. Ze zegt verder weliswaar tevreden te zijn met de ambts- woning aan Downing Street 10, maar dat ze popelt om haar intrek te nemen in haar nieuwe, tweede huis, voorzien van vijf slaapkamers, in het zuid- oosten van Londen. De waarde wordt geschat op ruim 1,5 miljoen gulden. Het huis zal over zestien maanden gereed zijn voor bewoning. Thatcher wijst erop dat het huis beslist niet is bedoeld om er zich na deze ambts- termijn terug te trekken. Ze heeft haar zinnen gezet op een derde termijn. "Politiek is mijn leven", zegt ze. In 1988 zijn er nieuwe verkiezingen.

*****

LITTLE RICHARD de Amerikaanse rock- zanger die in de jaren vijftig hits scoorde met "Tutti Frutti" en "Good Golly Miss Molly", is onlangs ernstig gewond geraakt toen hij in Hollywood met zijn auto tegen een telefoonpaal reed. De toestand van de 52- jarige zanger, wiens officiële naam Richard Penniman luidt, is ernstig. Het heeft brandweer- lieden een kwartier gekost om Penniman uit het wrak van zijn sport- wagen te bevrijden. Volgens de politie reed de zanger met grote snelheid over de Santa Monica Boulevard toen hij de macht over het stuur verloor.

*****

Met de toezegging van arbeidsplaatsen bij de opgravingen in Pompeji en kerkelijke onderscheidingen heeft een valse BISSCHOP in de omgeving van Pompeji ten zuiden van Napels mensen grote geld- bedragen afgezet. Een politie- agent in Sarno is de man op, het spoor gekomen. Begeleid door zijn particulier secretaris had "Zijne Hoogwaardige Excellentie" in het gebied rondom de Vesuvius contact gezocht met vertegenwoordigers van de politieke en financiële wereld. De politieman uit Sarno, die de zwendelaar uiteindelijk pakte, was zelf voor ruim 7150 gulden opgelicht.

*****

De ZILVEREN HARPEN 1985 zijn in Nederland toegekend aan Gerard Joling, Julya Loko, Mai Tai en het duo Frisse Jongens, deze aanmoedigings- prijs wordt sinds 1969 jaarlijks toegekend aan jongere scheppende en / of uitvoerende kunstenaars op het gebied van de Nederlandse lichte muziek.

*****

Een Rotterdamse snackbar heeft zijn deuren moeten sluiten. Uit rapporten van de politie is gebleken dat in het pand soft drugs aan MINDER- JARIGEN werden verkocht. In dit geval aan elf- jarige kinderen uit de buurt. In de buurt van de snackbar wonen veel kinderen. Tegen de exploitant is vier maal proces- verbaal opgemaakt in verband met overtreding van de opiumwet maar de verkoop van soft drugs is niettemin doorgegaan. Ook de vergunning voor de exploitatie van de snackbar is ingetrokken.

*****

De Russische pianist EMIL GRIGORJEVITSJ GILELS, die wereldberoemd is als vertolker van Beethoven, Schubert, Brahms, Mozart en Russische romantici, is onlangs in Moskou overleden. Hij was 69 jaar. Hij stierf aan een hart- stilstand en wordt vandaag begraven. Gilels kwam uit een bijzondere muzikale familie. Zijn zuster Elizabeth is een beroemde violiste, zijn eerste vrouw was ook pianiste, terwijl zijn tweede vrouw componist is. Zijn dochter Elaine is een bekende pianiste. Gilels kreeg in 1946 de Stalin- prijs, en tot twee keer toe de Lenin- orde, de hoogste onderscheiding in de Sovjetunie, en de Lenin- prijs.

*****

De Britse PRINSES ANNE, voorzien van race- bril kijkt door het raampje van een auto, voordat ze zich waagt aan een testrit, tijdens een bezoek aan een militaire kazerne. De prinses heeft eens opgebiecht dat ze graag vrachtwagen- chauffeuse zou zijn geworden.

Kolonisatie en discriminatie

VERENIGDE NATIES — Colombia heeft zich uitgesproken tegen elke vorm van discriminatie en is op de bres gesprongen voor de verdediging van de indiaanse beschaving welke verloren dreigt te gaan. Bij monde van zijn ambassadeur Fernando Sanclemente Molina zette Colombia zijn standpunt uiteen voor de commissie van de Verenigde Naties voor sociale, humanitaire en culturele zaken. Hij haalde aan dat de ontdekking van Amerika indertijd voor de pre- Colombiaanse bevolking een regelrechte ramp was geweest omdat met deze ontdekking en wat daarop volgde definitief een einde kwam aan levensvormen van duizend jaren her. Op brute wijze verdwenen de culturele uitingen van de oorspronkelijke bewoners en werd hun identiteit uitgeroeid en hun verleden vernietigd. Ondanks de kritiek op wat toen gebeurde moet volgens de Colombiaanse ambassadeur goed in de gaten gehouden worden dat de Spaanse kolonisatie uiteindelijk hemelsbreed verschilde van de Angelsaksische kolonisatie. Bij de Spaanse kolonisatie trad er vermenging op en ontstond er een gemengd ras, zodat de Mestiezen nu algemeen erkend worden in heel Latijns Amerika. Maar bij de Angelsaksische kolonisatie werd omgang met de oorspronkelijke bewoners tot het uiterste gemeden en was er sprake van segregatie en apartheid. Hoe dan ook: de Colombiaanse diplomaat gaf de verzekering dat zijn land met kracht elke discriminatie van de hand wijst.

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:
Drugstore Curaçao Plaza Hotel
Drugstore Holiday Beach Hotel
Drugstore Concorde Hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko La Palma, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing's Caminada
Novo's Book and Giftshop
Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Caracasbaaiweg
Henriquez, Trapsteeg
Shon Nana, Breedestraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort. Schottegatweg West / Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDE- DIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST:
19 oktober vanaf 8.00 uur t/m 21 oktober om 07.00 uur: dokter Guerrero- Bakmeyer, spreekkamer: Marie Pampoen, tel.: 615044/615265; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel. 74279/53480 bgg 625822/625614.
(Dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: mevr. Guerrero, Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran).

STADS- EN 2DE DISTRIKT WEST:
18 oktober vanaf 18.00 uur t/m 21 oktober om 06.00 uur: dokter King, spreekkamer: Seroe Fortuna, tel.: 84122; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel. 84866 bgg 625822- 625614.
(Dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Goilo, mevr. Braakman, King, mevr. Soliana, Heerenveen, Nivillac, mevr. Rosales- Concession, mevr. Croes, Whiteman).

DERDE DISTRIKT BANDA ABAO:
Dokter Tweed, spreekkamer: Barber, tel.: 641658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur.
Spreekkamer: Tera Cora, tel.: 648079; spreekuren: 11.15-12.00/18.15-19.00 uur; spoedgevallen: tel. 82624 bgg 625822/625614.
(Dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero- Duque, Hernandez).

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Van Velthoven, tel.: 76728 en zuster Hoyer, tel.: 671959.

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300

.....

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur: alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

.....

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: Curaçao, tel.: 623575; Punda: Cerrito, tel.: 76155.

.....

VERLOF BEGRAFENIS
19 okt.: P.A.J. Scherptong, Winston Churchilweg z/n (nst 157A).
20 okt.: R.M.E. Penso, Pallasstraat 7.

.....

CURAÇAOSCH MUSEUM: vanaf heden en t/m 20 oktober Tentoonstelling Tekeningen van Jose Capricorne. Openingstijden: 10.00-12.00/14.00-17.00 uur.

CULTUREEL CENTRUM CURAÇAO
Vanaf heden t/m 24 oktober: literatuur tentoonstelling over het leven en werken van Cola Debrot. Openingstijden: 10.00-12.00/15.00-21.00 uur.

OPENBARE BILBIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13): openingstijden maandagmiddag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; woensdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; donderdagmiddag van 14.00-18.00 uur en zaterdagmorgen van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is elke dag open vanaf 09.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandagmiddag van 14.00-17.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consiënciesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.
Elke maandag ná 16.00 uur: activiteiten voor kinderen.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

ST. EILIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: **(bezoekuren)** 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

DR. DAVID R. CAPRILESKLINIEK: **(bezoekuren)** opname afd. Mannen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; opname afd. Vrouwen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; overige afdelingen van 09.00-12.00/14.00-16.00/17.00-19.00 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkerstraat 14, zijweg Breedestraat, Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

CURAÇAO ONDERWATERPARK: duiktrips voor lokale duikers in het weekeinde. Voor informatie tel.: 624242 624705.

CURAÇAO SEAQUARUIUM (Bapor Kibrá): openingstijden maandag t/m zondag van 10.00-22.00 uur.

.....

SEDUKAL: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN: **vr, zat + zon** 21.00 uur *A soldier's story* (fl.5,-); mid. show. *Run away* (fl.5,-, 18 jr).
CINELANDIA: **vr + zat** 19.00 + 18.00 uur; **zondag 21.00 uur** *The Crush*; *Young hero from Shaolin* (3,75-2,75, 18 jr.);

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 12.00-14.00 Take two; 16.30 Cartoons; 16.45 Battle of the planets; 17.15 Dance fever; 17.45 AGHUSA; 18.15 Agedres na plaka chikí; 18.30 Telenovela: «Guadalupe»; 19.15 Informe Deportivo; 19.30 America's Top Ten; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Knight rider; 21.30 Lorne's Greene new wilderness; 22.00 Show di Job; 23.00 Moneyline; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Club PTL; 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Estreno; 22.00 Santo Domingo invita; 22.30 Combat; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.00 Kombinashon; 16.15 Cultuur en Opvoeding; 17.30 Telepatria; 18.30 Aktualidat; 19.00 Rikesa universal; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Gana ku «6»; 20.35 Three's a crowd; 21.00 Dynasty; 22.00 Wrestling; 23.00 Super Star profile; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
R.F. Snow
Adjunct: I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
waarnemend voor:
Laureen Ravelli-Schenk
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Ana van Leeuwen, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór drie uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie)
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38.
Tel.: 2737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente: mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay- shore Drive 503, Miami Florida 33131.

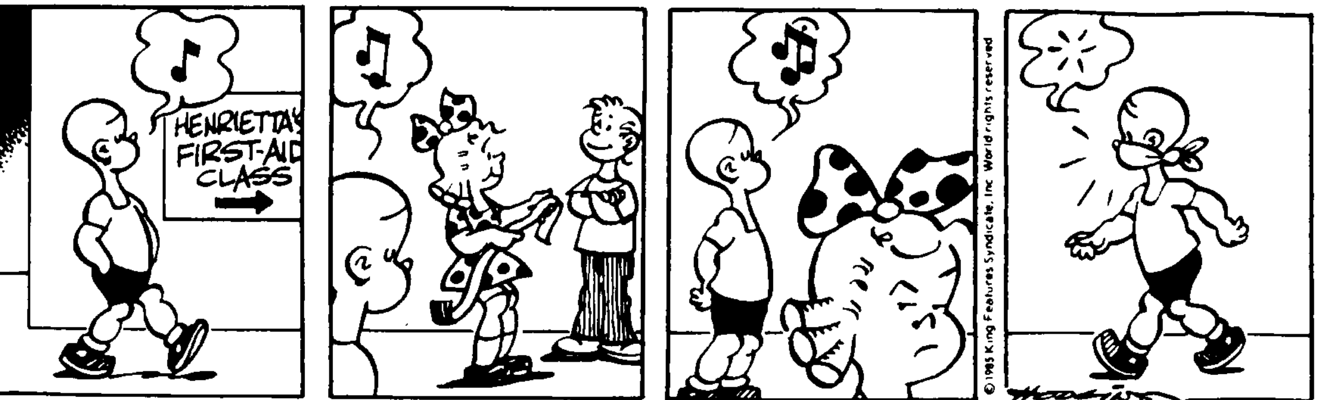
Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

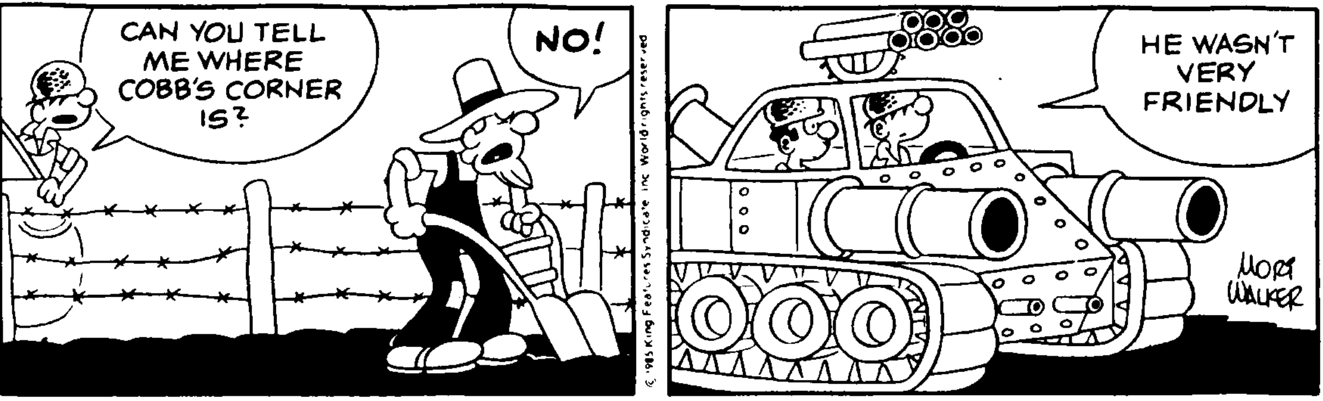
HENRY ® By Dick Hodgins

Jim Henson's MUPPETS

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

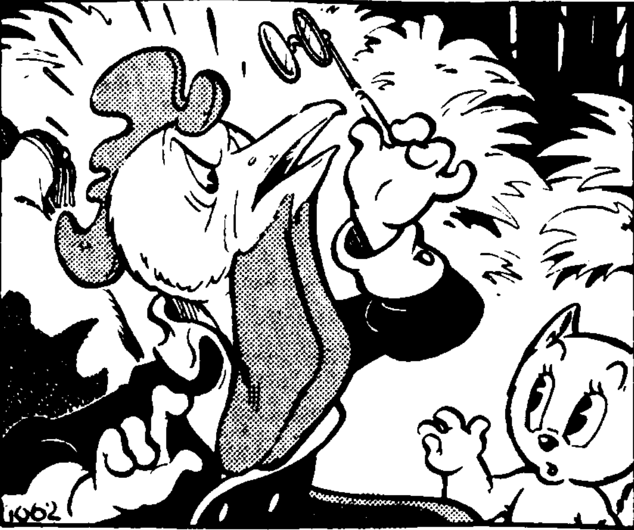

QUINCY ® By Ted Shearer

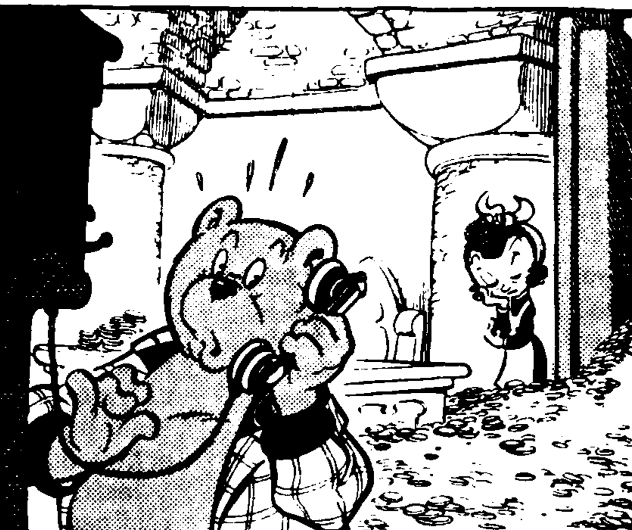

Tom Poes en de Wens-Werkster

door Marten Toonder

1862 — De markies stond op en keek Tom Poes gramstorig aan. "Ga naar uw gezette vriend Bommel," sprak hij, "en zeg hem, dat hij een platte opsnijder is." "Een opsnijder?" vroeg Tom Poes. "Juist," hernam de ander. "Een ophakker. Natuurlijk is hij minder vermogend dan een van Cantecler de Barneveldt. Zeg hem dat."

"Maar het is niet waar," hield Tom Poes vol. "Heer Ollie heeft van de vuilspuitertjes een dukaat méér gekregen, dan de rijkste heeft. En daarom is hij nu de allerrijkste. Dat kan niet anders."

Nu werd de markies ongeduldig. "Parbleu," riep hij toornig. "Dat gaat te ver. Ik daag hem uit dat waar te maken. Ik weet niet wat vuilspuitertjes zijn, maar het is niet iets voor deze Bommel om een fooi van deze janhagel aan te nemen. Hij is een stuitende opschepper, zeg hem dat."

"Goed", zei Tom Poes, "ik zal hem zeggen dat u hem uitdaagt." Hij rende naar een telefoon en het duurde niet lang voor hij heer Ollie aan de lijn kreeg. "Eindelijk, jonge vriend," riep deze opgelucht. "Ik dacht al dat je me vergeten was. Heb je hem gevonden, de op één na rijkste inwoner?"

"Ja," zei Tom Poes. "Het is de markies van Cantecler weer. En hij daagt u uit om waar te maken dat u de allerrijkste bent, want hij gelooft u niet."

WILLEMSTAD— Gezaghebber Ronnie Casseres ontving onlangs een delegatie van katholieke jongeren die vergezeld werden door Reverendo Wilson, pastoor van Koraal Specht. De jongeren gaven hierbij uitleg over een project, dat momenteel plaats vindt in het kader van het Jaar van de Jeugd, en dat op één december wordt afgesloten in Sentro Deportivo.

PILOTEN WORDEN VOLGENDE WEEK UITBETAALD

Insiders: afstoten vloot en personeel

Compensatie crisisheffing "begin van ALM- einde"

WILLEMSTAD — De ALM-piloten zullen volgende week, conform de uitspraak van de rechter, financiële compensatie krijgen voor de 10% crisis- heffing die vorige maand werd ingevoerd. Dit vindt plaats terwijl de ALM- directie momenteel overweegt tegen dit vonnis in beroep te gaan. Bleek ALM- directeur McNamara vanmorgen in gesprek met de Amigoe niet concreet in te willen gaan op de gevolgen van deze extra kostenpost van 700.000 gulden per jaar, insiders bij de luchtvaartmaatschappij kenmerkten de situatie als "het begin van het einde." "De continuïteit van de ALM is duidelijk in gevaar. Er zullen daarom, indien er geen verandering komt in de situatie, structurele wijzigingen moeten komen in zowel de samenstelling van de vloot als het personeelsbestand, aldus deze pessimistisch gestemde zegsman.

Hij stelde dat het daarom — ook voor de vliegers — van het grootste belang is dat met hen een compromis wordt bereikt. Dit zou de klap die de ALM nu te wachten staat ietwat verzachten en de kansen dat de maatschappij in zijn huidige opzet kan blijven voortbestaan doen toenemen. Bij de ALM wordt overigens gevreesd dat ook het overige ALM personeel een gelijke behandeling zal opeisen. Voor deze werknemers, die het voorbeeld van de vliegers nog niet gevolgd hebben, is de situatie momenteel minder urgent omdat die, in tegenstelling tot de piloten, de 10% niet "direct"— in de vorm van salarisvermindering — voelen. Bij de rest van het ALM personeel wordt de 10% afgetrokken van de secundaire arbeidsvoorwaarden.

In gesprek met de Amigoe bevestigde ALM- directeur McNamara vandaag dat de ALM voor een voldongen feit staat: de 10% aan de piloten moet gecompenseerd worden. Hoewel hij niet veel kwijt wilde over de gevolgen hiervan voor de al jaren in financiële moeilijkheden verkerende ALM, stelde McNamara wel dat dit een harde klap zal zijn en een verdere verslechtering van het cash probleem. De situatie zal er helemaal somber uitzien, zo zei hij, indien ook de rest van het personeel compensatie gaat eisen: dit zal op jaarbasis neerkomen op een extra uitgavenpost van 3,5 miljoen gulden. De ALM directeur wilde evenmin ingaan op mogelijke plannen van de luchtvaart- maatschappij hoger beroep aan te tekenen. Hierover is nog geen beslissing gevallen, aldus McNamara, vanmorgen. Hij maakte melding van diverse voor volgende week geplande gesprekken waaronder met de overige vakbonden en de pilotenbond VNV. Ook bevestigde hij een brief te hebben ontvangen van de grootste ALM- vakbond NABLP. Hiervan konden vanmorgen geen bestuursleden bereikt worden.

Maakte McNamara geen melding van een poging "begrip" te krijgen van de piloten, een nauw bij de ALM betrokken zegsman zei op zijn beurt dat dit weldegelijk het geval zal zijn. Men zal op deze manier proberen te redden wat er te redden valt. "We hopen dat de piloten zullen inzien dat, bij een ongewijzigd beeld, ook hun boterham op het spel staat", aldus deze insider die voorts te kennen gaf dat de ALM, die al geruime tijd bezig is met reorganisatie- werkzaamheden, in het andere geval het afstoten van vliegtuigen en personeel moet overwegen. "We zijn terug naar af. Alle eerder gedane inspanningen zijn op deze manier, zonder een daadwerkelijke bijdrage van het personeel, tevergeefs. Duidelijk moet zijn dat de gelden ergens vandaag mnoeten komen. Vast staat ook dat de eigenaar (de centrale overheid die al heeft laten weten niet financieel bij te zullen springen— red) zijn limieten heeft en niet bereid zal zijn een en ander te financieren. Het geld moet ergens vandaag komen, hetgeen betekent dat de ALM zijn overige financiële verplichtingen — de afbetaling van de DC- 9 80 toestellen — niet zal kunnen nakomen. Zo somber zijn de prognoses", aldus deze bron, die in deze kontekst verwees naar de vele werkzaamheden die sinds het aantreden van de nieuwe directie uitgevoerd zijn om de maatschappij omhoog te helpen en de relatief gunstige jaarcijfers die op woensdag met de aandeelhouders zijn besproken.

Onder de "bezuinigingsmaatregelen" vallen ook de enige tijd geleden bereikte cao's met de werknemers- organisaties. Het is, zoals bekend, een clausule in de cao met de vliegers die leidde tot de uitspraak van de rechter: de clausule was dusdanig geformuleerd dat de piloten in het gelijk werden gesteld; de ALM moest de door de Centrale overheid opgelegde 10% crisis- heffing compenseren.

Hoewel de overige vakbonden een andere formulering hebben in hun arbeidsovereenkomst en de extra heffing in hun geval niet direct van het salaris wordt ingehouden, verwacht men dat ook zij een dezelfde behandeling zullen opeisen. Evenals de piloten heeft ook de rest van het ALM personeel tijdens de jongste cao-onderhandelingen ingestemd met een bezuiniging van bijna 20%. Voor de piloten was de instelling van de crisis- heffing en de clausule in de cao aanleiding een zaak te beginnen die men won. Voor de ALM, die gezien de directe uitvoerbaarheid van het vonnis volgende week moet betalen, een klap die, aldus bleek vanmorgen uit de verklaringen, een gevaarlijk precedent schept en wellicht zelfs algehele opdoeking van de maatschappij tot gevolg zal hebben.

McNamara vertrekt in mei

Binnenkort benoeming nieuwe ALM-directeur

WILLEMSTAD — De onderhandelingen om te komen tot de benoeming van een nieuwe ALM directeur cq tijdelijke counterpart van ALM- directeur Patrick McNamara (van de Ierse Aer Lingus) zijn in een afrondingsfase. Een beslissing, waarbij het streven is, een "Antilliaanse niet politieke technocraat" te benoemen zal spoedig vallen.

Zo vernam de Amigoe vandaag uit welingelichte bron. Advertenties met de oproep naar potentiële kandidaten verschijnen al geruime tijd in de lokale bladen. Concrete informatie over de betrokkenen kon evenwel niet verkregen worden aangezien het hier om een "gevoelige materie" gaat, zei onze zegsman die wel benadrukte dat deze persoon waarschijnlijk een Antilliaan zal zijn. De benoeming zal uiterlijk begin februari rond moeten zijn. De uit de Aer Lingus afkomstige algemeen directeur McNamara bevestigde vanmorgen dat zijn op 16 oktober verlopen contract tot uiterlijk mei volgende jaar verlengd is. Hij zal, zodra de toekomstige directeur benoemd is als 'counterpart' dan wel als zijn directe adviseur optreden. Aangezien er in de verlening expliciteit wordt gesteld dat die tot mei volgend jaar loopt, zal de benoeming van de nieuwe directeur spoedig plaats moeten vinden, aldus werd vanmorgen binnen ALM-kringen meegedeeld. McNamara en andere Aer Lingus deskundigen traden enige jaren geleden aan als ALM directie- leden. Financiering hiervan vond plaats in het kader van de technische bijstand van de EEG. Tenminste een van het team is inmiddels weer vertrokken.

„Jamboree on the air" vanavond van start

WILLEMSTAD— De Padvinderij neemt dit weekeinde deel aan de 28e Jamboree on the Air. De deelnemers worden in de gelegenheid gesteld om contacten te leggen met andere padvinders over de hele wereld via radio-zenders van radio- amateurs. De zenders en ontvangers worden door de zend- amateurs bediend en de padvinders voeren het gesprek. Radio- amateurs van Verona verlenen hun medewerking aan dit project. Dit jaar zijn er twee stations namelijk in clubhuis Peter Stuyvesant en op de Koredo te Rif.

Aanhouding

WILLEMSTAD— De politie heeft de 31- jarige C.T.C. aangehouden. De man liep met een doos op zijn schouder. Bij controle bleek dat de doos 12 flessen likeur bevatte. De man kon geen verklaring geven omtrent de herkomst van de doos en werd hierop door de politie aangehouden. De verdachte bekende later dat de drank afkomstig was van diefstal.

Wel kritisch over uitvoerbaarheid

SER positief over maatregelen ter verlichting van heffing-gevolgen

WILLEMSTAD — Alhoewel de Sociaal Economische Raad (SER) geenszins negatief staat tegenover het idee maatregelen te treffen die voor enige verlichting van de gevolgen van de tien procent crisis- heffing op de inkomens kunnen zorgen, is zij anderzijds van oordeel dat dergelijke maatregelen zeer degelijk op hun uitvoerbaarheid getoetst moeten worden. De SER gaf dit dan ook onlangs de regering te kennen, in antwoord op door de overheid ingediende advies- aanvragen ten aanzien van een drietal maatregelen die een verlichting moeten betekenen voor de gevolgen van de crisis- heffing.

De Sociaal Economische Raad, die door de regering ten tijde van de invoering van de crisis- heffing niet, dan wel onvoldoende, in het overheids- besluit een dergelijke heffing in te voeren in verband met de slechte sociaal-economische situatie werd gekend, liet de regering enige tijd geleden desgevraagd weten positief te staan ten opzichte van eventuele maatregelen die genomen zouden kunnen worden om de druk van de crisis- heffing voor de gemeenschap te verminderen. De overheid voorzag in dit opzicht mogelijkheden met betrekking tot hypothecaire aangelegenheden, de verlaging van invoer- rechten op bepaalde artikelen en tevens ten aanzien van de maximering van het weekloon voor uitkeringen uit het cessantia- waarborgfonds.

Terwijl de centrale regering adviezen van de Raad met betrekking tot een aantal maatregelen voor verhoging van de overheids- inkomsten, enkele maanden geleden naast zich neerlegde, lijkt zij wel geneigd in te gaan op adviezen die de SER verstrekte ten aanzien van de ontwerp- landsverordening minimum- lonen. Van regeringszijde was voorgesteld om ten behoeve van een verbetering van het investerings- klimaat de minimum- lonen te verlagen voor met name export- gerichte bedrijven. Van SER- zijde werd daarop geadviseerd deze investerings- stimulerende maatregelen niet slechts voor nieuwe of export- bevorderende bedrijven te doen gelden, maar deze ook voor andere industrieën, zoals met name de import- vervangende bedrijven, die indirect evenzo een gunstige invloed hebben op het deviezen- behoud, van kracht te laten zijn.

De invoering van de ontwerp-landsverordening heeft primair tot doel, voerde de SER in zijn advies aan de regering, om te komen tot een verlaging van het (minimum) loonpeil, teneinde het investerings- klimaat op de eilanden te verbeteren. "Uit diverse eerdere studies en onderzoeken is gebleken dat met name ons relatief hoge minimum-loonpeil voor potentiële investeerders een obstakel vormt", aldus de SER, die er tevens op wees dat recentelijk in een studie van Arthur D. Little opnieuw werd geconstateerd dat het Antilliaans loon- niveau in vergelijking met dat in de regio een negatieve invloed uitoefent op de investerings- geneigdheid van buitenlandse ondernemingen die bijvoorbeeld middels een vestiging op een van de eilanden toegang zouden kunnen krijgen tot grote markten zoals de Verenigde Staten en/of de EEG.

Een eerste kleine stap naar een afremming van de groei van het minimum- loonpeil werd volgens de SER gezet toen per januari 1983 een proces van gedeeltelijke aanpassing van de minimum- lonen in de twee hoogste categorieën aan de gestegen kosten van levensonderhoud in gang werd gezet. De opzet daarvan was om uiteindelijk, via een geleidelijke nivellering, te komen tot het ineenvloeien van de drie minimumloon- categorieën tot één algemeen minimumloon. De gedachtengang daarachter was dat hiermee de kritiek op de indeling naar categorieën zou worden weggenomen. Die kritiek betrof met name de onrechtvaardigheid die schuilt in het feit dat dezelfde werkzaamheden in verschillende bedrijfs- sectoren verschillend worden gehonoreerd. Daarnaast geldt als bezwaar tegen de categorie- indeling dat deze aanleiding kan geven tot misbruiken door indeling van de werknemers van bedrijven met een gemengde activiteit in een verkeerde categorie, terwijl bovendien deze indeling een belemmering vormt voor de arbeids- mobiliteit tussen de sectoren onderling.

Middels de geleidelijke nivellering van de verschillende loon- categorieën, werd verwacht in een periode van circa tien jaar tot één algemeen geldend minimum- loon te kunnen komen. De sterke daling in de stijging van de kosten van levensonderhoud gooide echter voor wat betreft het nivelleringsstreven roet in het eten. De nivellering wordt daardoor dermate sterk afgeremd, dat, zoals het zich momenteel laat aanzien, pas over twintig tot vijf en twintig jaar tot het een loonpeil zal kunnen worden gekomen. Reden waarom dan ook de SER de regering onlangs tevens adviseerde nu reeds één van de drie geldende categorieën te elimineren. Indien immers een bedrijf kan aantonen op de exploitatie- kosten een verlies te lijden als gevolg van de loonkosten, kan het bedrijf zich conform de geldende wettelijke regels tot de regering, dan wel de minister van Arbeid en Sociale Zaken wenden met een verzoek voor een tijdelijke loons- verlaging binnen het bedrijf, argumenteert de SER.

De Raad tekende ten aanzien van dit advies- onderdeel tevens aan dat "men er niet vanuit dient te gaan dat afschaffing van het minimumloon van categorie 1, betekent dat industrieën, nieuwe of bestaande nu over de hele linie lagere lonen kunnen gaan betalen. De in de industrie- sector te betalen lonen zijn immers sterk afhankelijk van de beschikbaarheid en de marktwaarde van het gevraagde beroep, specialisatie of vakbekwaamheid. Het nieuwe minimumloon voor de bedrijven uit de categorie 1 zal slechts in werkelijkheid het wettelijk minimum worden voor de beloning van het minder geschoold of ongeschoold nieuw aan te nemen personeel".

Eliminatie van die specifieke categorie laat volgens de SER onverlet het proces van gedeeltelijke jaarlijkse aanpassing van het minimumloon categorie 2 aan de gestegen kosten van levensonderhoud met zestig procent, totdat deze uiteindelijk zal zijn samengevallen met een doorlopend met honderd procent aangepaste minimumloon categorie 3. Dat tot nog toe minimumloon categorie 4 niet betrokken is bij het proces tot uniformering van het minimumloon, geeft de SER de regering in overweging een studie te laten verrichten naar de positie van deze categorie werknemers.

Overzicht 1984 KvK:

Afname in vestiging van nieuwe bedrijven

WILLEMSTAD — Het aantal verzoeken tot het verkrijgen van een vestigings- vergunning voor bedrijven dat de Kamer van Koophandel vorig jaar bereikte was 443, vergeleken met 509 van soortgelijke verzoeken het jaar daarvoor. Het aantal nieuwe inschrijvingen bij de handelsregister vertoonde vorig jaar eveneens een neergaande trend: dat waren er 2,363; in 1983 bedroeg het aantal nieuwe inschrijvingen 2,489.

Dit blijkt een jaaroverzicht over 1984 dat verscheen in de jongste editie van 'Info Kamara' een publicatie van de Curaçaose kamer van Koophandel.

Naast de vele activiteiten die deze organisatie ontplooid heeft in verband met het 100- jarig bestaan — ruim 20 evenementen worden genoemd, waaronder een internationaal symposium inzake de rol van de prive- sector in het Caribisch gebied — worden ook vele adviesweerkzaamheden van de Kamer genoemd. De afnemende economische activiteiten worden ook benadrukt in zowel eeen engelse samenvatting als een uitvoeriger 2 pagina's tellende overzicht in het Nederlands.

Ten aanzien van het (afgenomen) aantal verzoeken voor vestigingsvergunningen voor de handel blijkt uit de publicatie van de Kamer dat men vorig jaar voor 16,5% van de gevallen een negatief advies uitbracht. Wat betreft de (eveneens gedaalde) inschrijvingen in het handelsregister blijkt dat het totaal aantal inschrijvingen eind vorig jaar 39,474 bedroeg; hiervan zijn er nog 33,381 operationeel. 6,093 bedrijven zijn in de tussentijd geliquideerd of opgeheven.

De publicatie maakt tot slot melding van resultaten van een in 1984 uitgevoerd onderzoek waaruit blijkt dat het aantal werklozen toen geraamd werd op 27% of wel 17,000 man.

GEBOREN:

WILLEM DIDIER

zoon van:
Rauf Engels en
Darlene Renée Engels-Hendrikse
broertje van:
Rauf René en Christel.

Curaçao 17/10/'85

Alhoewel "zelf-vernietiging" was ingebouwd

Regering elimineert verlaging lonen in aardolie-industrie

WILLEMSTAD — De regering heeft deze week besloten de nimmer toegepaste landsverordening met betrekking tot een loons- verlaging voor de werknemers in de aardolie- industrie te zullen vernietigen. Aan de Staten werd dan ook door de regering een dienaangaand advies toegezonden.

De landsverordening, die een vermindering van vijftien procent op de lonen in de aardolie-industrie omvatte, behoefde overigens in feite een dergelijke nietig- verklaring van overheidszijde niet, omdat hierin, middels een artikel in de landsverordening, reeds was voorzien in geval openhouden van de Shell- raffinaderij niet kon worden bewerkstelligd. In het artikel werd duidelijk gesteld dat de landsverordening zichzelf zou vernietigen indien Shell Curaçao NV binnen een jaar na de datum van de inwerking treding van de landsverordening, 1 juli 1985, tot sluiting van het op Curaçao gevestigde bedrijf zou overgaan.

Omdat de Shell per 1 oktober van dit jaar tot sluiting van het bedrijf besloot over te gaan, was derhalve de landsverordening niet meer van kracht, zo meldt een gisteren door de Regerings-Voorlichtings Dienst uitgegeven bericht. Om evenwel toch onduidelijkheid te vermijden, besloot de regering er officieel toe over te gaan de landsverordening middels behandeling in de Staten te vernietigen.

Voor een zo spoedig mogelijk intrekken van de desbetreffende landsverordening werd overigens twee weken geleden al door de oppositie- partij MAN gepleit. De Statenleden Don Martina, Jacques Veeris en Jules Eisden dienden in verband hiermee toen ook een ontwerp- landsverordening in, waarin het intrekken van een loons- verlaging voor de werknemers in de aardolie- industrie werd voorgesteld. In een Memorie van Toelichting op het ontwerp, haalden de leden van de Curaçaose oppositie- partij aan, dat de regering in het kader van activiteiten die werden gemaakt om het voortbestaan van de raffinaderij en de met deze maatschappij gerelateerde bedrijven veilig te stellen, ondermeer de landsverordening met betrekking tot de lonen in deze sector ontwierp. Aangezien echter deze landsverordening, die geacht werd te zullen worden ingetrokken op het moment dat de Shell en de vertegenwoordigers van de werknemers van de maatschappij tot een bevredigend inleverings- accoord zouden komen, nimmer werd toegepast en bovendien de Shell besloot het bedrijf te sluiten, drong de oppositie er op aan de landsverordening op zo kort mogelijke termijn in te trekken.

IN HET BOULEVARD Shoppingcenter in Oranjestad werden gisteren weer twee nieuwe winkels geopend. Dit waren: Kenro Jewelers en een tweede winkel van Maggy's Tree. Bij de foto boven: bij Kenro Jewelers het echtpaar Humphrey en Lenny Theysen (de eigenaren, links) en de verkoopsters Marina en Wini in de bloemen; foto onder: bij Maggy's Tree parfum en cosmetica-winkel, vlnr: Audrey Oduber, Maria "Coco" Morales de vertegenwoordigster van Orlane-producten uit Puerto Rico, manager Rose van Dijk, en Mireya Lacle.

Ex-gedeputeerde Sam Hazel

Wil versplintering van SM- oppositie tegengaan

PHILIPSBURG / ORANJESTAD — Aan de komende verkiezingen neemt ex-gedeputeerde Sam Hazel nog niet met zijn nieuwe partij deel, hetgeen niet wegneemt dat hij "achter de schermen" wel alle medewerking verleent en adviezen geeft, dit bleek de Arubaanse redactie van de Amigoe afgelopen dagen op Sint Maarten.

"Ik ben bezig met mijn politieke partij, waarbij deelname aan de volgende verkiezingen in combinatie ook wel mogelijk is, aldus Sam Hazel die veertien jaar lang gedeputeerde van Sint Maarten was en op "onheuse" manier met een motie van wantrouwen aan de kant werd gezet. Het in combinatie met anderen gaan, houdt verband met het feit dat Hazel "verplintering" — die de oppositie in het verleden nog al wat verliezen bracht — tegen wil gaan. De heer Hazel wijst erop dat hij tot 1987 nog lid van de eilandsraad is en deze zetel als onafhankelijk lid zal blijven bezetten en zich zal blijven inzetten voor Sint Maarten. Hij heeft op politiek gebied geen enkel contact meer met de DP Bovenwinden. Sinds hij met een motie van wantrouwen naar huis werd gestuurd, is er weinig in het beleid van het BC veranderd. De begroting is nog steeds niet behandeld terwijl de uitgaven van het eilandgebied onrustbaar blijven stijgen.

Wat de toekomst van Sint Maarten betreft ziet de ex-gedeputeerde de toestand goed in. Hij merkt op dat de economische problemen van Curaçao en Aruba wel effect op Sint Maarten hebben door een zeer grote immigratie naar Sint Maarten. Er moet gezien worden wat gedaan kan worden waarbij Sam Hazel aanhaalt dat destijds ook mensen van Sint Maarten — toen het niet zo goed ging — naar Aruba en Curaçao trokken. "We zullen plaats moeten maken, dat hebben zij toen ook gedaan".

Het zal wel niet zo gemakkelijk zijn, vooral omdat er in het off-seizoen niet zoveel werk is en een dagelijkse boterham voor allen. De gedeputeerde merkt in verband met de verkeerschaos die in Philipsburg heerst nog op dat de infrastructuur inderdaad behoorlijk achter is gebleven bij de snelle groei van Sint Maarten. Hij verwacht dat het BC een "hardtime" zal krijgen wat onder meer klaslokalen betreft, aangezien met de migratie van Aruba en Curaçao ook veel kinderen zijn gekomen. Dat op 11 november aanstaande de nieuwe Juliana airport geopend wordt begroet de heer Sam Hazel met een zekere trots omdat dit werk onder hem als gedeputeerde van de Luchthaven tot stand kwam.

Na VS- tv- opnamen

Honduras stuurt hulp aan contra's terug naar VS

TEGUCIGALPA — De hulpgoederen van de Verenigde Staten voor de anti-Sandinistische guerrilla zijn door Honduras geretourneerd. Een vliegtuig met voor negenhonderd- duizend dollar aan medicijnen en kleding was volgens Honduras zonder dat men ervan op de hoogte was gesteld in Honduras geland. Waarschijnlijk zat het Honduras echter niet zo lekker dat er tv- opnamen werden gemaakt van het lossen der goederen, welke opnamen bestemd waren voor de VS.

Met dit vliegtuig werd officieel de Amerikaanse hulp aan de contra's hervat. Hierbij gaat het formeel om humanitaire hulp. Onlangs werd in de VS gemeld dat de goederen naar «een land in Midden Amerika» waren gestuurd. Om veiligheidsredenen werd niet bekend gemaakt naar welk land het vliegtuig was gegaan. Bij aankomst op het Hondurese vliegveld werd het omsingeld. De minister van Buitenlandse zaken Edgardo Paz Barnica van Honduras maakte bekend dat de goederen naar de VS geretourneerd worden. De lading van de DC- 6 was in beslag genomen. Tegucigalpa trad op deze manier op, zo menen waarnemers, omdat men in verlegenheid was gebracht doordat voor de Amerikaanse tv opnamen waren gemaakt. Men gelooft niet dat het terugsturen van de hulpgoederen het begin inluidt van een nieuw Hondurees beleid ten opzichte van de VS.

Honduras is de meest trouwe bondgenoot van de VS in Midden Amerika. De VS hebben er verschillende bases en voortdurend oefenen Hondurese en Amerikaanse troepen gezamenlijk waarbij voor het nodige wapengekletter wordt gezorgd voor de deur van Nicaragua. Honduras laat de FDN- contras's die het beste staan aangeschreven in Washington van zijn grondgebied opereren. Ook de geheime Amerikaanse CIA- hulp voor de contra's verloopt via Hondurees grondgebied. De VS hebben ook beloofd dat een aanval op Honduras vergolden zal worden. Overigens groeit er wel verzet in Honduras tegen deze steun aan de contra's en tegen het nauwe bondgenootschap met de VS.

Bij botsing leger en guerrilla 10 doden

BOGOTA — Bij een botsing tussen leger en guerrilla op het platteland van het departement Huila in het zuiden van Colombia zijn tien doden gevallen, vijf aan beide kanten. Zo deelde generaal Hernan Guzman als commandant van de Negende brigade mee. Het ging hierbi om een eenheid van de FARC- guerrilla welke een kamp had ingericht bij de stad San Juan de Viollalobos. Bij dit guerrillakamp werd ook een coca- plantage aangetroffen van drie hectaren. Ook werden er chemicalieën gevonden welke gebruikt worden voor het verwerken van cocaine in poedervorm.

Remitido

Un dedikashon na mi mama cu mi tata

UN LAMENTO DI UN YUI

Laga Cas — Ma pa unda?
Laga Mama — Laga Papa?

Oh tera natal
mi'a keda sin rumbo
bo playa nan ta llamami
ma esta leeuw cu nan ta

Purbando di haña mi caminda
den mi soledad
mi ta anhela
pa ta den braza di bo palmas nan

Mi curazon ta llora
es perdida di bo serkania
mi dushi Aruba
esta leeuw cu bo ta

Un suspiro pisá
poniendo mi realisá
cu ta ami a bai
y awor mester buska
kunuku limpi y fertil
pa sembra mi similla

Isla stimá
mi no lo lubida
cu ta bo fruto mi ta
y semper bo lo palpita
den mi curazon
na unda cu mi bai.

Maurella R. van der Ree

Vandaag in Chili protestbetogingen

SANTIAGO — Een groot aantal politieke en vakbonds- organisaties in Chili heeft opgeroepen voor betogingen vandaag tegen het militaire regiem. Gesproken wordt over een «sociale monilisatie» wat door de pers wordt opgevat als een nieuwe protestdag.

VERGUNNINGS-VERORDENING

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Aruba maakt bekend, dat een ingekomen verzoekschrift ter verkrijging van **een bierhuis- en een restaurantvergunning B** ter exploitatie in het perceel Belgiëstraat 5 ingaande 19 oktober 1985 gedurende 14 dagen op het Bestuurskantoor, afdeling Algemene- en Juridische Zaken ter inzage ligt.
Een bierhuis- en een restaurantvergunning B geven recht tot verkoop in het klein van zwakalcoholische en alcoholvrije drank en van op eenvoudige wijze te bereiden spijzen voor gebruik ter plaatse voor welke de vergunning geldt.
Gedurende genoemde termijn van 14 dagen heeft een ieder het recht schriftelijk zijn bezwaren tegen verlening der vergunningen kenbaar te maken.

BEKENDMAKING
EILANDSRAADVERKIEZING

De voorzitter van het hoofdstembureau maakt hierbij bekend dat de

INGELEVERDE KANDIDATENLIJSTEN

voor de verkiezing van de leden van de Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba, waarvoor de stemming zal plaatsvinden op 22 november 1985, voor eenieder ter inzage zijn neergelegd ten burele van het bevolkingsregister aan de Smith Boulevard.

De voorzitter vnd.
F. Wernet.

AANKONDIGING

Bij exploit van de 14de oktober 1985, waarvan een afschrift is gelaten aan de E.A. Heer Officier van Justitie op Aruba, heb ik, MARIO VRIES, deurwaarder op Aruba, wonende en kantoorhoudende aan de Emanstraat nr.120A te Oranjestad op Aruba, ten verzoeke van JAN VAN STRIEN, wonende op Aruba voor deze zaak domicilie kiezende aan de Emanstraat nr.72A te Oranjestad op Aruba ten kantore van de advokaat mr.B.A. NAGTEGAAL, AAN: JOEL BREDHMELL, koopman, gewoond hebbende op Aruba aan de Caobastraat nr.3 thans zonder bekende woon- of verblijfplaats in de Nederlandse Antillen of elders, vermoedelijk wonende in New York U.S.A.

BETEKEND:

een grosse van een rechterlijk vonnis van woensdag, 17 oktober 1984, door de E.A. Heer Rechter in het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Aruba, tussen requirant als eiser en gerequireerde als gedaagde bij verstek gewezen en uitgesproken en uit krachte van voormeld vonnis aan de gerequireerde voornoemd BEVEL GEDAAN om binnen TWEE (2) dagen na heden aan de inhoud van voormeld vonnis te voldoen.

Aruba, 14 oktober 1985.

De deurwaarder bij het Gerecht voornoemd.
get. M. Vries.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo..

NOORD: Parillada Rio Grande, Noord 43.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAVANETA: Family Pastry, Savaneta 316.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel en Bookstore vertrekhal luchthaven.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER: (I) + (II): 8.15 + 9.15 uur *Gotcha* (14 jr.); (II): 12.00 *Het hete zomer met Vanja* (18 jr.).
DRIVE-IN: 8.30 + 12.00 uur *Prisionero de guerra* (18 jr.).

BOTICA'S
t.w. van de brug: Aruba, tel.: 21081;
t.o. van de brug: San Nicolas, tel.: 45712.

WACHTREGELING DOKTOREN
(Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz): dokter E. Lacle, Sero Pita 54B, tel.: 23379/28442. (Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas): dokter J. Tromp, Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833/24300.

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 / 18.30-19.30 uur.

ZATERDAG
DIVERSEN
KERK STA. CRUZ: 18.00 uur Noveen.

SPORT
SOFTBALL: 12.00 uur Kibaima All stars vs Past. Estrella; 14.00 uur W.R.H. Amstel vs Jani's Hemco; 16.00 uur Mansur vs Warawara Stars - Kibaima Ball Park.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MOKO ZOO RANCH: hele week geopend **(maandag t/m zondag)** van 10.00-18.00 uur.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Kerkstraat 17C, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219 / 225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis-gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK **(openingstijden)**
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur ('s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, dinsdag en vrijdag van 09.30-12.00/13.30-17.30 uur; woensdag- en donderdagochtend gesloten, in de middaguren geopend; woensdagmiddag geopend tot 19.00 uur.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden)**: dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

*****

TELEARUBA

VRIJDAG: 12.00-14.00 Take two; 18.00 Bassie en Adriaan; 18.30 Israel presents; 18.45 Telenovela: «Guadalupe»; 19.30 Cocktail Musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 Programa politico (PDA); 21.00 Sixty minutes; 21.45 Wrestling; 22.40 Intern. news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZATERDAG: 18.00 National geographic; 19.00 Programma di Gobierno Central; 19.30 The Knight rider; 20.30 Progr. politico (AVP); 20.45 America's Top Ten; 21.15 Estreno: «Cobra»; 22.45 CNN news; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

Financiering rond, wachten op resultaat BC- Exxon- overleg

Genoil wil zich vestigen als nieuwe olie-raffinaderij

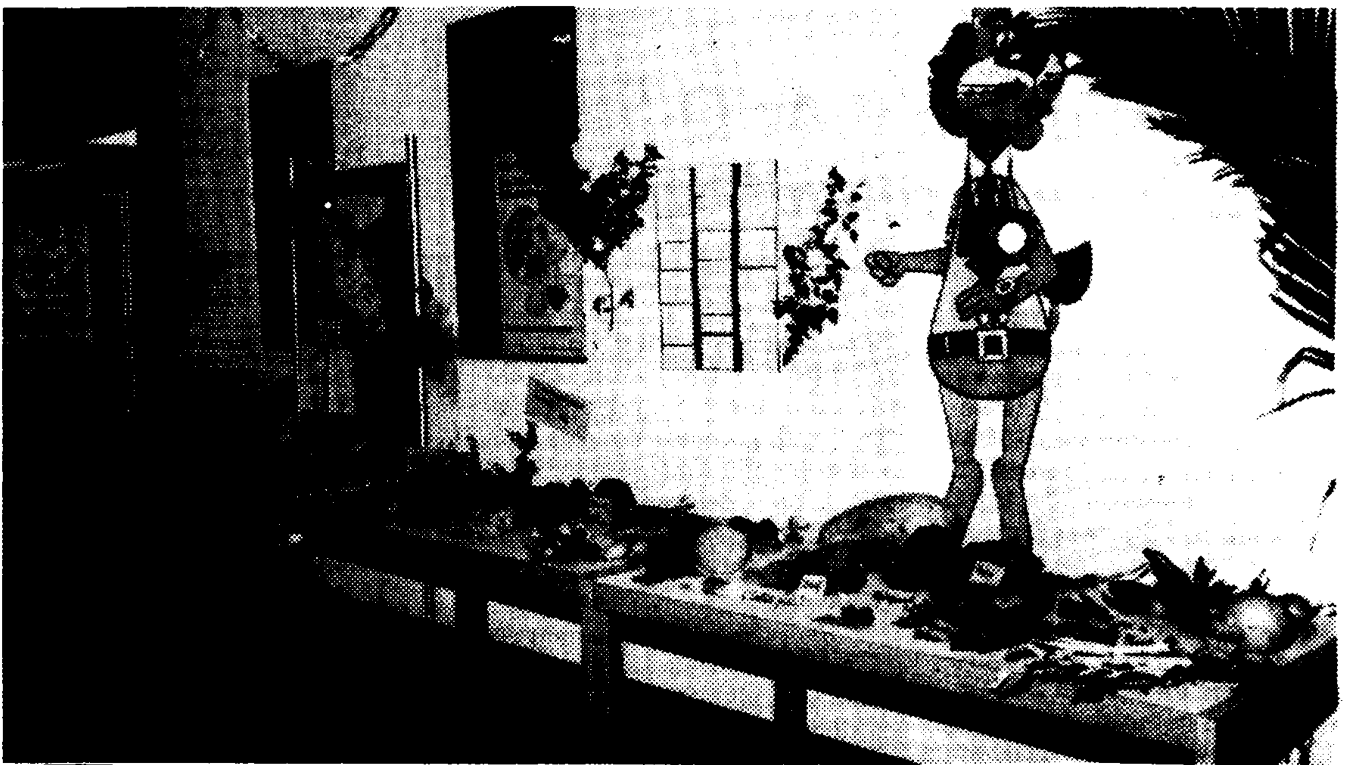
ORANJESTAD — "De financiering is reeds geheel rond en wij wachten op een definitieve overeenkomst met het Bestuurscollege van Aruba, waarmee wij reeds een overeenkomst in principe hebben", zo verklaarde vanmorgen een directielid van de "Society de Raffinage des petroles Genoil (Quebec) inc." in een gesprek met de Amigoe. Een en ander is afhankelijk van hoe de besprekingen van Aruba met Exxon verlopen en of inderdaad de Lago eigendommen voor één dollar naar Aruba overgaan.

De besprekingen met de Genoil — een Canadees/Europese groep waarover de Amigoe reeds eerder berichtte — verlopen in goede richting. De woordvoerder van de maatschappij zette aan de Amigoe uiteen dat de maatschappij voor het opvoeren van de kwaliteit en reparaties in het Lago-bedrijf om de raffinaderij weer operatief te maken een bedrag van 125 miljoen dollars nodig denkt te hebben. Dat blijkt uit studies en rapporten van experts van de maatschappij.

Voorts zal men om te kunnen starten ruim achttien miljoen barrels ruwe olie beschikbaar moeten hebben — Lago heeft nu een opslag- capaciteit van 12 miljoen barrels — om een dagelijks productie van tweehonderd duizend barrels te bereiken. Met de cashflow voor het bedrijf betekent dit een bedrag van zeshonderd miljoen dollar, waarvan de financiering geheel rond is, zo liet de woordvoerder horen.

Zodra de overeenkomst met het eilandgebied kan worden gesloten zal begonnen worden met huren van personeel. Wanneer het bedrijf op volle toeren draait heeft men — eind april hoopt men zo ver te zijn om aan de slag te gaan — plaats voor 700 man van wie slechts tien tot twaalf Canadezen.

Van de zijde van het BC noch de algemene adviseur Betico Croes was vanmorgen enige reactie op dit bericht te kri gen omdat iedereen "in vergadering" was.

ORANJESTAD — In verband met de Wereld- voedseldag wordt in de Openbare bibliotheek in Oranjestad een expositie gehouden van groenten en fruit die op Aruba geproduceerd worden. De expositie die tot en met woensdag volgende week openblijft, is dagelijks tijdens de openingsuren van de Bibliotheek te bezichtigen.

Benadelen oppositiebladen

IAPA klaagt Aruba aan

CARTAGENA — De autoriteiten op Aruba weigeren advertenties van de overheid te plaatsen in oppositiebladen.

Dat heeft het Inter- Amerikaanse pers- genootschap (IAPA) verklaard aan het eind van zijn 42e jaar- vergadering in Cartagena, Colombia. Volgens het IAPA lopen kranten van de oppositie door deze houding van de Arubaanse overheid een belangrijke bron van inkomsten mis. Het IAPA, een organisatie van Latijns- Amerikaanse kranten- uitgevers, noemt Aruba op dit punt in één adem met landen als El Salvador, Ecuador, de Dominicaanse Republiek en Argentinie. Verder wijs het persgenootschap erop dat er nog steeds geen persvrijheid bestaat in Suriname, Cuba, Nicaragua, Haiti, Chili, Guyana en Paraguay.

Voor korte finalewedstrijd

AVB biedt excuses

ORANJESTAD — Het bestuur van de Arubaanse Voetbalbond (AVB) heeft in een verklaring aan het publiek zijn excuus aangeboden voor de gebeurtenissen afgelopen zaterdag- avond in het Lago Sportpark, waardoor de finale wedstrijd om het Arubaanse kampioenschap tussen Estrella en Dakota niet uitgespeeld kon worden.

Het bestuur van de AVB veroordeelt het lage optreden ten scherpste, aldus de verklaring en vraagt excuus aan de vele sport- enthousiastelingen die aanwezig waren. Ten zeerste wordt de schade, die aan de voetbalsport werd toegebracht door dit gebeuren, betreurd. Des te erger vindt het AVB bestuur het gebeuren omdat het FIFA bestuurslid Jack Warner van een en ander getuigen moest zijn. In een tijd dat de AVB doende is met internationale aansluitingen bij de Caribbean Football Union, Concacaf en Fifa is dit geen reclame voor de voetbalsport op Aruba.

Golf-activiteiten

SAN NICOLAS — De Aruba Golfclub heeft voor dit weekeinde twee activiteiten op het programma. Morgenochtend om negen uur wordt een aanvang gemaakt met een toernooi voor beginners, een zogenoemde 9-hole tournament. Ook zal morgen het toernooi Champion of champions van start gaan en zondag met de finale worden besloten. In dit Champion of champions- toernooi komen uit de golfers Carlos Kwidama, Winston Halman, Puppy Diaz, Ivan Arndell en Enasio Hughes.

Forum op FDA-bijeenkomst

ORANJESTAD — De Fundashon Desaroyo Arubano (FDA) organiseert op woensdag 23 oktober 's avonds om acht uur in Concorde hotel een voorlichtingsavond over de economische toekomst van Aruba. Er zal een forum van gastsprekers worden gevormd, bestaande uit de minister van Economische Zaken Don Mansur, de zakenman Ebby Arends, de bankier Bryan James en mevrouw drs. M. Kelly- Buckley, hoofd van de dienst Maatschappelijke zorg, mr Arie Swaen zal als forum- leider optreden. Tijdens de bijeenkomst zal de stichting ook zijn plannen bekend maken, verband houdende met de economische situatie op Aruba.

Roy van Putten woont in Thailand 22e WBC-conventie bij

ORANJESTAD — Met medewerking van het Aruba Concorde hotel en casino woonde de voorzitter van de Aruba Boxing Commission, Roy van Putten, onlangs de 22e conventie bij van de World Boxing Council (WBC).

Op deze conventie, die in Bangkok, Thailand, werd gehouden, werd nogmaals bevestigd dat Aruba in oktober volgend jaar de 23e WBC-wereldconventie zal organiseren. De 22e conventie werd bijgewoond door landen uit praktisch alle continenten, waarbij de Verenigde Staten, Mexico, Brazilie, Argentinie, Puerto Rico en Aruba de landen uit de regio waren. Bij de officiele opening van de conventie bood de heer Van Putten een boek over Aruba aan de kroonprins van Thailand, nadat deze de conventie had geopend. Een en ander werd door de televisie uitgezonden, hetgeen een goede propaganda voor Aruba in het verre Thailand was.

Het is nog steeds de bedoeling dat volgend jaar tijdens de conventie op Aruba een of meer boks- wedstrijden om de wereldtitels worden gehouden. Dit zal dan een enorme reclame voor Aruba worden in de 110 landen die bij de WBC zijn aangesloten en in 50 Amerikaanse staten.

Tot tweemaal toe

ORANJESTAD — Tot tweemaal toe slaagde de gedetineerde R.G. (34) erin de politiewacht uit te breken.

In de ochtenduren werd gemeld dat in een woning te Cumana een man aan het inbreken was. Hij werd op heterdaad betrapt en naar de politiewacht overgebracht. Toen hij aangehouden werd was R.G. doende enige electrische apparaten in zijn auto te laden.

Na aankomst in de wacht zag hij kans te ontsnappen. Achtervolgd door twee agenten verdween hij in het centrum van Oranjestad. Uiteindelijk werd hij in een van de toiletten van het Rosa college door de politie aangehouden en opnieuw naar de wacht gebracht. Toen hij enige uren — geboeid — had zitten wachten op de recherche, verzocht verdachte een politieman de boeien even los te maken omdat zijn handen pijn deden. Zij handen waren nog niet los of opnieuw nam R.G. zijn kans waar en rende de wacht uit, achtervolgd door politiemannen en patrouilles. Tot op heden wordt nog naar verdachte R.G. gezocht.

Politieke agenda

DE POLITIEKE activiteiten van dit weekeinde worden vanmiddag om vijf uur ingezet in Surfside door de AVP met een kennismakings- bijeenkomst met zijn kandidaten en de pers. De AVP wil hierdoor de pers in de gelegenheid stellen nader kennis te maken en te praten met het reddingsteam van de AVP.

Te Dakota tegenover bloemenzaak Rozenoord wordt zondagmiddag om twee uur het MEP-kantoor voor dit district geopend.

Zaterdagmiddag om vijf uur opent de PPA zijn kantoor in Oranjestad dat gevestigd is in een pand achter de Dissel parkeerplaats.

Zaterdagavond om acht uur organiseert de MEP een fundraising- bbq in Holiday Inn met het optreden van lokale artiesten.

Informatie over AIDS

ORANJESTAD — Drs J.H. Moerkerk, voorzitter van de AIDS- commissie van de Nederlandse volksgezondheids- raad, verblijft momenteel op Aruba. Tijdens zijn verblijf zal drs Moerkerk met de verschillende instanties, zoals geneesheren, vergaderen en informatie verstrekken over de AIDS-ziekte en de psycho-sociale gevolgen die hieruit voortvloeien.

Overheidsdomino

ORANJESTAD — Op dinsdag volgende week zal een aanvang worden gemaakt met het domino- toernooi voor teams van de overheids- diensten. De opening is om half acht in het RCA- clubgebouw met de wedstrijd tussen Lands- laboratorium en Luchthaven. Tegelijkertijd zal ook in de Douaneclub een wedstrijd worden gespeeld. De deelnemers zijn: Lands- laboratorium, Luchthaven, Bibliotheek, Combi, Bestuurs- kantoor, WEB en DOW. Het toernooi wordt iedere dinsdag- en donderdagavond voortgezet met wedstrijden in het RCA- en Douane- clubgebouw.

Softbal-programma

ORANJESTAD — De nieuwe competitie van de Arubaanse Softball- bond die vorige zondag van start ging, wordt dit weekeinde met zeven wedstrijden voortgezet. Alle wedstrijden worden in het Kibaima ballpark, te Tanki Leendert, gespeeld. Het programma is als volgt: zaterdag: Kibaima all stars- Past. Estrella (12 uur, heren-A), WRH Amstel - Jani's Hemco (2 uur, heren-A), Mansur - Warawara stars (4 uur, heren-AA).

Zondag: Swis pastry - Pepsi Cola (10 uur, dames), Santa Cruz stars - La Confianza (12 uur, heren-B), Revlon Rangers - Plymouth Coca Cola (2 uur, dames), Ballantine - Aruba Video center (4 uur, heren-AA).

Rode Kruis-initiatief voor minderbedeelden

Voedselbank opgericht

ORANJESTAD — Op de Internationale Wereld- voedseldag is op Aruba een voedselbank van het Rode Kruis opgericht. Het ligt in de bedoeling hiervandaan voedselhulp te verlenen aan mensen in nood.

Alle organisaties die in deze sector werkzaam zijn zullen worden uitgenodigd deel te nemen om zo samen tot een effectief plan te komen. Het Rode Kruis besloot ook de basisscholen te betrekken bij deze Voedselbank. Een brief is uitgegaan aan alle schoolhoofden, waarin wordt verzocht de scholen als donor van de bank op te geven. Het Rode Kruis zal hiervoor een speciale bus inzetten die het verzamelde voedsel zal ophalen op het hiervoor afgesproken tijdstip. Het ligt in de bedoeling voeding te verzamelen die niet aan bederf onderhevig is, maar vooral om allerlei basisvoeding waarvan voedsel- pakketten kunnen worden gemaakt.

Het Rode Kruis is van mening dat vanwege het sociaal- educatieve karakter van dit plan het zonder meer belangrijk is het kind hierbij te betrekken. Het kind zal gewezen worden op de belangrijkheid van voedsel in het algemeen en van hieruit kan men inspelen op hen die geen voedsel hebben. Het doel is alleen maar het kind te motiveren en op te wijzen dat dankzij zijn bijdrage hij mede- verantwoordelijk zal zijn voor verbetering van de eigen omgeving en voor het creeren van een eiland waar meer begrip, humaniteit en sociaal gevoel zal zijn.

Adres onbekend

ORANJESTAD — De organisatoren hebben de fout gemaakt door van de ongeveer negenhonderd personen die in augustus deelnamen aan de cursus "Tourism awareness and motivational programma" onder leiding van dr Rostum Sethna van het Caribbean tourism research center (CTRC), alleen de namen in te schrijven en niet de adressen. Nu het Arubaanse Toeristen- bureau bezig is met het klaarmaken van de certificaten voor de deelnemers, kunnen deze niet uitgestuurd worden omdat de adressen ontbreken. De personen die bovengenoemde cursus gevolgd hebben, worden nu verzocht hun certificaat op het Toeristen- bureau te gaan afhalen.

King casino vraagt voor werknemers ontslag aan

ORANJESTAD — De directie van King casino heeft begin van deze week een verzoek ingediend bij de Ontslag- commissie om een dertigtal werknemers te mogen ontslaan.

Zoals bekend werd ruim negentig dagen geleden een aantal werknemers naar huis gestuurd terwijl in het casino het systeem werd ingevoerd dat de werknemers die aan het werk bleven van de zeven dagen er enige dagen niet zouden werken. Indien de toestand voor het casino niet zou opklaren dan kon voor de werknemers die naar huis werden gestuurd ontslag worden aangevraagd, hetgeen thans geschied is.

In verband met een en ander zal de FTA morgen een vergadering met de werknemers van het King casino houden om te bespreken welke stappen genomen moeten worden. De FTA is de mening toegedaan dat King casino nu reeds met onderhandelingen dient te beginnen over de cao welke in december afloopt om op deze wijze het werk van de werknemers veilig te kunnen stellen.

Karate- morgen

SANTA CRUZ — In de sporthal te Santa Cruz organiseert het Korean Karate instituut op zondag 27 oktober vanaf 's morgens negen uur tot 's middags één uur een toernooi voor de schoolgaande jeugd. De strijd wordt op 3 november voortgezet en gestreden zal worden in de verschillende kleuren van banden.

Novene voor feest Hudas Thaddeus

SANTA CRUZ — Morgen begint in de kerk van Santa Cruz een novene ter ere van Judas Thaddeus. Iedere middag wordt om half zeven rozenkrans gebeden. Gevolgd om zeven uur met een misviering. Op zondag is deze misviering om half zeven, in plaats van zeven uur.

Nederlandse film bij de Filmliga

ORANJESTAD — De Filmliga Aruba vertoont op donderdag 31 oktober, om half negen in de Openbare bibliotheek, de Nederlandse film uit 1982: "De smaak van water". De regie van deze film is in handen van Orlow Seunke, en de acteurs zijn onder anderen: Gerard Thoolen, Dorijn Curvers, Hans van Tongeren en Joop Admiraal. Orlow Seunke kreeg voor deze film in 1982 in Venetie de Gouden Leeuw, de eerste prijs voor een speelfilmdebuut. De toegang is op vertoon van de ledenkaart 1985. Adspirant- leden kunnen zich aan de zaal opgeven, terwijl jeugdleden de halve prijs betalen.

Panamees trio concerteert

ORANJESTAD — Onder auspicien van de Arubaanse Kunstkring geeft het trio of Panama op vrijdag 25 oktober in Cas di Cultura een uitvoering. Dit trio is reeds enige malen op Aruba opgetreden, onder meer in 1983 met een welgeslaagde uitvoering in Cas di Cultura.

Ditmaal geeft professor Fransisco Velasquez (directeur componist) welbekend in de gitaarmuziek een concert tezamen met dr Disney Fajardo en mevrouw Vilma Esquivel. Het trio is gespecialiseerd in klassieke muziek zoals Frans Schubert, Ludwig van Beethoven, Johann Watler en vele anderen.

PHILIPSBURG — Nu Sam Hazel geen gedeputeerde meer is heeft hij alle tijd "hier en daar" zijn praatjes te maken. Daarnaast beheert hij zijn Sea View hotel. Op de foto de ex- -gedeputeerde (rechts) in gesprek met een visboer.

Workshop personeel creches, peuterscholen

ORANJESTAD — In verband met het tienjarig bestaan van de creche van Centro di barrio Noord, wordt zaterdag 2 november, in samenwerking met Osticeba, een workshop gehouden voor degenen die werkzaam zijn bij creches, peuter- en speelscholen.

Deze workshop is van half tien 's morgens tot vier uur 's middags in de Openbare bibliotheek. Voor inschrijving en verkrijging van verdere gegevens kan men tot en met 23 oktober telefoonnummer 23211 of het Osticebakantoor (31898) opbellen.

Margriet bij Status aparte feest

ORANJESTAD — Uit Nederland wordt vernomen dat de koninkrijks- regering op voorstel van de minister voor Antilliaanse Zaken drs Jan de Koning heeft besloten dat prinses M... begin januari aanstaande op Aruba de viering van de status aparte zal gaan bijwonen.

Laatste twee kandidaten: Anchorage en Birmingham

14 kandidaten voor O.S. besteden een recordbedrag

LISSABON — Het recordaantal van veertien steden heeft zich kandidaat gesteld voor de organisatie van de Olympische Spelen van 1992. Een jaar voor de beslissing in Lausanne, waar op 17 oktober 1986 de ledenvergadering van het Internationaal Olympisch Comité (IOC) plaats vindt, hebben [illegible] wel voor de winter- als de zomerspelen van 1992 zeven kandidaten gemeld.

Lissabon, waar dezer dagen het bestuur van het IOC en de wereld-organisatie van nationale comités zijn bijeengekomen, hebben de laatste twee geïnteresseerde steden zich officieel voorgesteld: Birmingham (Eng) en Anchorage. De Amerikaanse stad in het verre en koude Alaska is kandidaat voor de winterspelen. Birmingham wil de zomerspelen van 1992, die ook door Amsterdam en de Nederlandse regering worden begeerd.

Voor de organisatie van de winterspelen hebben Albertville (Fra), Anchorage (Vst), Berchtesgaden (BRD), Cortina d'Ampezzo (Ita), Falun (Zwe), Lillehammer (Noo) en Sofia (Bul) zich gemeld. Voor de zomerspelen zijn Amsterdam, Barcelona (Spa), Belgrado (Joe), Birmingham (Eng), Brisbane (Aus), New Delhi (India) en Parijs (Fra) kandidaat.

In de aanloop naar de stemming van Lausanne [illegible] door de kandidaten [illegible] recordbedrag [illegible] om de gunsten van de 91 stemgerechtigde leden van het IOC. Amsterdam heeft voor de wervingscampagne tot nu toe met de steun van rijk en gemeente 4 miljoen gulden (Hfl) uitgetrokken. Het Nederlandse bedrijfsleven wordt gevraagd daar nog 2,5 miljoen bij te doen. Falun trekt de portemonnee het royaalst open. De Zweedse stad heeft zichzelf voor een bedrag van 14 miljoen gulden in de favorietenrol weten te rangeren. In totaal wordt door de 14 kandidaten een bedrag van 115 miljoen gulden uitgegeven om de spelen binnen te halen.

In Lissabon, waar Amsterdam schittert door afwezigheid, pakt Parijs enorm uit. De equipe van burgemeester Jacques Chirac en oud-IOC-directrice Monique Berlioux, die niet van half werken houden, heeft het hotel van de IOC-bestuursleden volledig volgeplakt met wervende teksten over Parijs.

De Franse reclame-stand overschaduwt die van Barcelona en Birmingham volledig. In de strijd om de zomerspelen van 1992 heten in Lissabon de steden Barcelona en Parijs de twee vechtenden. Amsterdam wordt wegens het compacte karakter van de spelen, volgens het in 1972 gehanteerde concept van Munchen, echter als de geheime favoriet beschouwd.

Vele kandidaat-steden hebben de hulp van politici en vorsten ingeroepen om de slag om de spelen te winnen. Immers, sinds Los Angeles, met zijn winst van 250 miljoen dollar, de commerciële mogelijkheden van het evenement onder de aandacht bracht, staan vele landen en steden te dringen.

Lillehammer heeft de Noorse koning Olaf voor de kar gespannen. Voor Falun doet de Zweedse koningin, ooit bij de spelen van Munchen als [illegible] Sylvia Sommerlath, [illegible] goed woord [illegible] heeft Frans-Josef Strauss, de zwaargewicht van politiek Beieren, gestrikt om het voorwerk te doen.

WILLEMSTAD — Aanstaande zondag zal op de sportbanen van het Buurtcentrum Janzé in een officiële plechtigheid de naam "Tirso Sprockel" aan dit complex worden gegeven. Naast Tirso Sprockel zelf, zullen zowel gedeputeerde Augustin Díaz als Winthrop Curiel, in zijn hoedanigheid als voorzitter van het Buurtcentrum, het woord voeren.

Daarna (ongeveer 19.15 uur) zal het sportcomplex "Tirso Sprockel" worden ingewijd met de [illegible] de dames[illegible] Athene[illegible] se vlag en Nightingales/La Ventaja. Vervolgens spelen de herenploegen van Watakeli en Jets Memorie een volleybalwedstrijd, die men om 20.30 uur gepland heeft.

Een en ander zal muzikaal worden omlijst door drumband De Jonge Wacht Sta. Rosa met daarbij een [illegible].

Rally-rijders als schietschijf

CAIRO — De farao Rally is de afgelopen dagen opgeschrikt door enkele incidenten. In de veronderstelling dat het smokkelaars betrof, hebben Egyptische soldaten een hinderlaag gelegd voor een aantal wagens, die tot de race-karavaan behoorde. Dat gebeurde in de buurt van de Siwa-oase bij de Lybische grens. Donderdag meldde koploper Al Hajri, ter hoogte van de stad Aswan aan de Nijl, dat ook hij was beschoten.

Toen een vrachtwagen met medicijnen als aanvoerder van de karavaan naderde, openden de soldaten het vuur. Niemand raakte gewond, deelde een woordvoerder van de organisatie later mee. Hij zei wel, dat de rally een urenlange vertraging opliep, doordat de soldaten de truck doorzochten. Het jaarlijkse evenement eindigt dit weekeinde.

De felle reactie van de grensbewakers bij Siwi, is het gevolg van de gespannen verhoudingen met Libië. In 1977 vonden tussen deze landen enkele grensincidenten plaats. Sindsdien is de bewaking aan beide zijden verscherpt.

ZWEMMEN/UTRECHT — Annemarie Verstappen, Jolande van de Meer, Petra van Staveren en Arthur de Rouw zullen deelnemen aan de wedstrijden om de Belgische zwembeker. De wedstrijden worden gehouden op 16 en 17 november in Antwerpen in het 50-meterbad «De Wezenberg».

Vesta - Scherpenheuvel werd gestaakt

SUBT afgestraft door een taktisch beter Undeba: 1-4

WILLEMSTAD

SUBT/Fatum kan de hoop op verlenging van zijn kampioenstitel wel vaarwel zeggen. In zijn derde, cruciale wedstrijd is het gisteravond volkomen afgegaan. Van Undeba-NAC, dat de voetbalkroon voor Bandabao ambieert en vastbesloten is zijn aanspraken hierop dit seizoen te laten gelden, kregen de titelhouders slaag met 4-1.

Met de prestatie van gisteravond heeft Undeba bewezen dat het zich definitief hersteld heeft van het povere optreden in de eerste play-off-ronde, welke zoals bekend nog maar net overleefd werd. De overwinning op SUBT is trouwens de tweede binnen een tijdsbestek van vier dagen. Afgelopen maandag nog werd Jong Colombia het slachtoffer van de daadkracht van de ambitieuze Bandabaose ploeg. Met 5 punten uit 3 wedstrijden en een doelsaldo van 6-2 maakt zij een grote kans om de eerste ronde van de halve eindstrijd als koploper af te sluiten. De eerste ronde wordt vanavond afgesloten met de wedstrijd tussen Jong Holland en Jong Colombia.

Undeba dankt zijn grote overwinning van gisteravond aan een taktisch bijzonder sterk gespeelde tweede helft. De technische leiding van Undeba koos voor het juiste spelconcept als antwoord op de strategie van SUBT om in de tweede helft voluit aanvallend te spelen (met 5,6 man) om te proberen de in de eerste helft opgelopen 0-1 achterstand weg te werken. Undeba liet zich echter niet terugdringen op de eigen speelhelft, maar bespeelde de manarme defensie van SUBT met snelle uitvallen via de flanken en bereikte meer dan het alleen consolideren van zijn voorsprong. Slordig spel van laatste man Eric Oleana bood Undeba de mogelijkheid de basis voor zijn overwinning te verstevigen met een vroege, tweede treffer waarna de ploeg uitgroeide naar grote hoogte en SUBT in de resterende speeltijd volkomen overklaste.

Cherun Muzo bezorgde Undeba in de eerste helft de leiding. Hij ontving in de 17e minuut de bal uit een vrije trap vanaf de rechtervleugel en liet een hard klimmend schot los, waarop doelman Papito Nivilac, wiens uitzicht gedeeltelijk belemmerd werd door zijn eigen verdedigers, het antwoord schuldig bleef.

SUBT verzamelde alleen maar hoekschoppen in die eerste helft. De enige opmerkelijke offensieve daad was juist één van deze hoekschoppen, die door Stè Girigorie werd genomen. De lat behoedde Undeba echter voor onheil.

In de tweede helft kon de aanvalslinie van SUBT, nu versterkt met Getty Bernadina en Vanchi Toppenberg en nog steeds met Girigorie in de rol van aanvalsleider en eventuele afmaker, evenmin veel uitrichten tegen de Undeba-defensie, die zich na een haperend begin in de eerste 10 minuten van de wedstrijd, prachtig had hersteld.

De doorbraak voor Undeba kwam in de 10e minuut van de tweede helft. Sherbey Rosina kwam door slordig spel van Oleana op de linker flank in bezit van de bal, ondernam een snelle rush op het doel van Nivilac en passeerde hem met een beheerst schot. Het was vanaf dat moment duidelijk dat SUBT een nieuwe nederlaag niet meer kon ontlopen. Undeba trok het initiatief volledig naar zich toe en drukte dit uit in een derde en vierde treffer van respectievelijk Frensley Alberto (62e) en Cherun Muzo (80e). Vanaf de negentiende minuut in de tweede helft waren zij bovendien numeriek in de meerderheid door verwijdering van Getty Bernadina, die scheidsrechter Mozes minder nette woorden naar het hoofd hasd geslingerd. Kenneth Passial redde de eer voor SUBT in de 40e minuut en bepaalde daarmee de eindstand op 4-1.

De tweede divisie-wedstrijd tussen Scherpenheuvel en Vesta werd reeds in de 48e minuut gestaakt. Dit als gevolg van een incident veroorzaakt door de Vesta-spelers die een beslissing van scheidsrechter Isaac Hagen weigerden te accepteren. Hagen kende een strafschop (de tweede in de wedstrijd) toe aan Scherpenheuvel, omdat hij hands had geconstateerd in het strafschopgebied. Scherpenheuvel, dat in de eerste helft deze gelegenheid had gemist om de leiding te nemen, kreeg echter geen kans om zijn fout te herstellen.

Wanneer maakt het Fedeprof-bestuur eens een vuist?

WILLEMSTAD — Tijdens de tweede divisiewedstrijd tussen Scherpenheuvel en Vesta floot scheidsrechter Isaac Hagen voor een penalty. Tien van de elf spelers van Vesta waren het met deze beslissing niet eens en vielen de scheidsrechter aan. Hij kreeg van alle kanten vuistslagen en schoppen en liep een gezwollen kaak op.

Misschien is scheidsrechter Baddour in de wedstrijd SUBT - Jong Colombia toch verstandiger geweest. Hij koos in een identieke situatie (bedreiging door spelers) eieren voor zijn geld. Hij verklaarde later tot deze veranderde zienswijze te zijn gekomen daar hij zich lijvelijk bedreigd voelde.

Het wordt tijd dat het Fedeprof bestuur eens en voor altijd maatregelen neemt. Hoe groot de fout van een scheidsrechter ook geweest mag zijn, vergissingen zijn menselijk. Het is in ieder geval geen reden om een scheidsrechter met tien man tegelijk flink af te tuigen.

Zulke situaties doen zich regelmatig voor en de opgelegde straffen zijn soms een aanfluiting. Zo werd een paar jaren geleden de voorzitter van Centro Dominguito, nadat hij het veld was opgerend en een scheidsrechter een flinke vuistslag had verkocht en met een grensrechter had gevochten, een straf opgelegd, die net voor het begin van de nieuwe competitie alweer was afgelopen. Het incident gebeurde ineen van de laatste competitiewedstrijden.

WILLEMSTAD — Op deze prachtige actie foto van onze fotograaf Ken Wong kan SUBT-goalie Papito Nivilac nog redding brengen. Toch moest de anders zo uitstekende nationale doelman viermaal over de doellijn tussen de palen gaan om een bal uit het net te halen. SUBT leed een grote nederlaag tegen Undeba: 1-4.

SENTRO DEPORTIVO KORSOU **(zwembad)**
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

VRIJDAG
VOETBAL **(Asiento-toernooi)**
19.30 uur: Undeba - Seru Grandi (B)
21.15 uur: DOW - Abrahamsz HW (V) - Rust en Burgh.

VOETBAL **(Play-offs Fedeprof)**
18.30 uur: Indekor - Victory Boys
20.30 uur: Jong Holland - Jong Colombia.

LITTLE LEAGUE
Div. Little: 19.00 uur: Marchena Hardware - ABN Bank
Div. Senior: 21.00: Video Shack - Malta Amstel - LL Suffisant Ballpark.

ZATERDAG
VOLLEYBALL **(Jeugd volleyball kampioenschap)**
12.00 uur: Xavex - Warwaru Sonny Tours; Wishi Tigers - Olympia.
13.00 uur: Watakeli - Grasmulatu; Flying Six - Wishi Tigers.
14.00 uur: Blue Birds - Watakeli; Shwatanari - Galactica Angels.

LITTLE LEAGUE
Div. Senior: 10.00 uur: Muebles Kennedy - Pinnochio; 12.00: Shelltox - Cur. Wire Prod.
Div. Little: 14.00 uur: Hertz - Cur. Wire Prod.; 16.00 uur: Fort Nassau - Coca Cola - LL Suffisant Ballpark.

SCHAKEN **(Beslissings- wedstrijden om club- kampioenschap S.V. Janwé)**
09.00 uur: Rudsel Wolf - Geert v.d. Ploeg.

Timman breekt partij tegen oud-wereldkampioen af

Spasski wordt door zijn opponenten constant tot het uiterste gedwongen

MONTPELLIER — **Weens is een opening, die in de toernooipraktijk tamelijk weinig wordt toegepast. Spasski greep er donderdag naar, omdat hij na het overwerk van de vorige dagen bij het kandidatentoernooi in Montpellier ook wel eens een rustige dag wilde hebben. Het pakte echter heel anders uit. Timman koos met zwart voor de scherpste variant. Spasski liet zich ermee in. Een grote combinatie zette het bord in brand. Spasski leek met een toren en drie pionnen tegen twee lichte stukken aan de winnende hand.**

Maar het rekenwerk had zoveel tijd gekost, dat er in totaal nog twintig minuten voor vijftien zetten over waren. Gedurende die tijdnoodsfase speelde Timman op zijn best. Spasski was gedwongen de kwaliteit te geven en toen de veertigste zet op het bord stond, was er een toren eindspel ontstaan met 6 pionnen voor wit tegen een paard en drie pionnen voor zwart.

Al met al bepaald geen gemakkelijke dag voor de door zijn huwelijk Fransman geworden Rus. De oud-wereldkampioen is als een soort ere-gast tot het evenement toegelaten en geldt kennelijk als iemand bij wie de punten te halen zijn. Vooral als hij zwart heeft. Short, Portisch en Ribli hielden hem in de eerste ronde elk zeven uur aan de praat, zonder dat de oud-wereldkampioen overigens een krimp gaf. Waarbij moet worden gezegd, dat de partij tegen Ribli nog altijd niet is geëindigd.

Dat Spasski tot dusverre al die aanvallen heeft overleefd, dankt hij niet zozeer aan zijn theoretische voorbereiding, die er nogal bij inschoot, maar aan zijn goede conditie en ontspannen speelwijze. Wat dat betreft is hij het buitenbeentje tussen de kandidaat-wereldkampioenen. Opvallend is bijvoorbeeld, dat Viktor Kortsjnoi de spanning maar moeilijk aankan. De Zwitserse Rus, die vorige maand in Tilburg nog uitstekend op dreef was, komt in Montpellier vrijwel steeds in tijdnood. Ook tegen Ribli was het weer zover, dat er in een stelling, die pot-remise was, heftig op de klok moest worden getimmerd.

Het is nog te vroeg om aan een Russische combine te denken - trouwens Tal heeft al een keer gewonnen van Tsjernin en Joesoepov van Sokolov - maar wat donderdag bij Bejavski-Tal en Tsjernin-Joesoepov gebeurde, had weinig met strijdlust uitstaande.

Van het Sovjetrussische contingent werkte Sokolov zich weer op naar de 50%, dankzij een overwinning in een Franse partij op Spraggett. Het was de derde achtereenvolgende nederlaag voor de Canadees, die in open toernooien aardig scoort, maar voor dit werk niet voldoende is toegerust. Smislov-Seirawan werd afgebroken in een positie, waarbij de oud-wereldkampioen over een dame beschikt tegenover Seirawan twee torens.

De stand is:
1. Joesoepov en Portisch: 3,5 punt. 3. Tal: 3; 4. Timman: 2,5 en 1 afg.; 5. Short, Bejavski, Nogueiras, Sokolov en Vagajan: 2,5; 10. Smislov en Seirawan: 2 en 1 afg.; 12. Tsjernin en Kortsjnoi: 2; 14. Spasski: 1,5 en 2 afg.; 15. Ribli: 1,5 en 1 afg. en 16. Spraggett: 1 punt.

Triatlon uitgesteld en is verschoven naar 2 maart

WILLEMSTAD — De Stichting Triatlhon Curaçao maakt bekend dat de op 28 oktober geplande triathlon is uitgesteld en verschoven naar 2 maart 1986.

De organisatoren vragen alle geïnteresseerden in het zware atletiekonderdeel, dat bestaat uit zwemmen, wielrennen en lange afstandlopen, door te gaan met hun training.

In de komende dagen zal de stichting de verdere nodige informatie verschaffen. Aldus vernamen we via een schrijven van de secretaris van de Stichting. Harold Samson.

Denemarken, Rusland en Noord-Ierland op de drempel

Engeland en Portugal plaatsen zich voor de wereldkampioenschappen

DEN HAAG — **Het aantal deelnemers aan het eindtoernooi van het wereldkampioenschap voetbal in Mexico in 1986 is woensdag uitgebreid tot 13. Engeland en Portugal voegden zich bij de elf zekeren: Mexico, Italië, Uruguay, Brazilië, Argentinië, Canada, Hongarije, Polen, Bondsrepubliek Duitsland, Spanje en Bulgarije. Twee andere landen meldden zich woensdag als vrijwel zekere kandidaat: Rusland en Denemarken.**

De kwalificatie van Engeland was nauwelijks verrassend. De Engelsen verpletterden op Wembley Turkije met 5-0 en gepen de zege in groep 3. Noord-Ierland nam op de tweede plaats een optie door in Boekarest een zwaar bevochten, fortuinlijke overwinning op Roemenië te behalen (0-1). De Noordieren dienen in de afsluitende wedstrijd in Londen gelijk te spelen tegen Engeland om de tickets voor Mexico af te halen.

In groep 2 viel de beslissing ten gunste van Portugal. De Portugezen, die zondag met pijn en moeite dwerg Malta de baas bleven, verrasten in Stuttgart de reeds gekwalificeerde westduitsers (0-1). Door die overwinning en het verlies van Zweden in Praag tegen Tsjechoslowakije (2-1) werd Portugal de 13e van de 24 deelnemers in Mexico.

In Groep 6 kloppen Denemarken en de Sovjet Unie op de Mexicaanse voordeur. Denemarken pakte na rust in Oslo uit en versloeg Noorwegen met 1-5. De Sovjet Unie was in het Moskou heer en meester in het duel tegen Ierland (2-0). Beide winnaars zijn praktisch zeker van het toegangsbewijs voor de eindronde.

Voor WK-hockey

Nw-Zeeland, Polen, Spanje en Canada plaatsen zich

BARCELONA — De hockeyploegen van Nieuw-Zeeland en Polen, uit poule A, hebben zich woensdag in Barcelona bij het toernooi om de Intercontinentalbeker gekwalificeerd voor het wereldkampioenschap. Ierland dat zich met België via beslissingswedstrijden in Amstelveen plaatste voor het evenement in Spanje, viel net buiten de prijzen. In de laatste wedstrijd voor poule A wonnen de Ierse hockeyers met 3-1 van Argentinië, maar door een slechter doelsaldo leverde het hiet meer op dan de derde plaats.

In de finale versloeg Nieuw-Zeeland Polen door een treffer van Robin Wilson in de laatste minuut. De Nieuwzeelanders werden daardoor ongeslagen poule-winnaar.

Zuid-Korea behaalde tegen het zwakke Zimbabwe de eerste wedstrijdpunten: 14-0. De Afrikaanse vertegenwoordiger maakte gedurende het toernooi geen enkel doelpunt en kreeg er 65 tegen!

De eindstand in poula A is:

1.Nw-Z'land	5	9	(17- 2)
2.Polen	5	7	(29- 7)
3.Ierland	5	7	(18- 7)
4.Ar'tinië	5	5	(20- 8)
5.Z-Korea	5	2	(17-12)
6.Zimbabwe	5	0	(0-65)

Poule B

In poule B hebben Spanje en Canada zich rechtstreeks geplaatst voor het wereldkampioenschap heren. In poule B van het toernooi om de Intercontinental-cup won Spanje de laatste wedstrijd met 1-0 van Malaysia. Het winnende doelpunt werd door Jaime Escude op slag van rust gemaakt. De Canadese hockeyers, die al zeker waren van de wereldtitelstrijd, verspeelden de eerste plaats in de groep door een onverwachte nederlaag (0-3) tegen Kenia. België werd laatste in groep B door met 1-2 te verliezen van Japan.

De eindstand in groep B is:

1.Spanje	5	8	(11- 3)
2.Canada	5	7	(6- 6)
3.Malaysia	5	5	(14- 7)
4.Kenia	5	5	(7-11)
5.Japan	5	3	(7-10)
6.België	5	2	(7-14)

Internationaal Damestennis te zien op banen van R&B

WILLEMSTAD — Volgende week wordt op 24, 25 en 26 oktober het 12e internationale damestennistoernooi verspeeld. De in 1974 opgerichte Internationaal Ladies Tennis organisatie, onder de auspiciën van de C.L.T.B., rekent op speelsters uit de Verenigde Staten, Japan, Colombia, Venezuela, Aruba en Curaçao.

Het enige internationale tennis toernooi op ons eiland start donderdagavond om 18.30 uur op de banen van Rust en Burgh. Het programma ziet er als volgt uit:

Donderdag 24 oktober:
18.30 uur: opening.
19.00 uur: J.Young - A. Paula (crt 1); Nr. 1 Colombia - Y. Escalona (crt 2); A. Tabares - A. Coffie (crt 3).
20.00 uur: Nr. 2 Colombia - Y. van Rosberg (crt 1); C. Moss - J. Phelipa (crt 2).

vrijdag 25 oktober:
08.00 uur: main draw O - P (crt 1); main draw Q - R (crt 2); Loser draw C/D - G/H (crt 3).
18.30 uur: main draw S - T (crt 1); loser draw 1st semifinal (crt 2).
20.00 uur: main draw M - N (crt 1); loser draw 2nd semifinal (crt2).

zaterdag 26 oktober:
08.00 uur: 1st round final draw (crt 1); 1st round final draw (crt2); 1st round doubles (crt 3); 1st round doubles (crt 4).
17.00 uur: final doubles (crt 1).
18.00 uur: final singles (crt 1).

Mocht een morgenwedstrijd door regen niet doorzijn gegaan, dan wordt die wedstrijd 's middags om 15.00 uur ingehaald.

*****

DAMMEN/KAATSHEUVEL — Anatoli Gantwarg blijft wereldkampioen dammen. In de negentiende partij tegen uitdager Rob Clerc (Nederland) bood Clerc na bijna vier uur spelen en 52 zetten remise aan. Door deze remise werd Gantwarg nu voor de vierde maal wereldkampioen.

Snelle remise tussen Kasparov en Karpov

MOSKOU — **Een verrassinkje in zijn favoriete nimzoindische verdediging heeft Anatoli Karpov niet geholpen de achterstand van een punt tegen Gari Kasparov weg te werken.** Dat de uitdager de titelhouder toestond de nimzoindiër te spelen was opmerkelijk. Karpov won er immers tweemaal mee. De surprise zat in de negende zet, toen Karpov zijn paard op a5 zette. Kasparov, briljant winnaar van de vorige partij, dacht drie kwartier na voor hij met c5 drie witte pionnen achter elkaar zette. In de Tsjaikovski-zaal in Moskou werden de witte stukken als niet bepaald actief beoordeeld. Er kwam vervolgens een complexe stelling op het bord met winstkansen voor beide spelers.

Na de loperruil en vier zetten om de posities te vereenvoudigen bezaten beide spelers niet meer dan hun dame, een paard en vijf pionnen. Een remise was logisch en werd bij de 29e zet overeengekomen. De stand werd daardoor 9-8 voor Kasparov. De tweekamp duurt 24 partijen. Bij een eindstand van 12-12 blijft Karpov wereldkampioen.

17e partij

WK: zet voor zet

MOSKOU — De korte, in remise geëindigde zeventiende partij om het wereldkampioenschap schaken tussen verdediger Karpov (zwart) en uitdager Kasparov (wit) had het volgende zettenverloop:

1.	d2-d4	Pg8-f6
2.	c2-c4	e7-e6
3.	Pb1-c3	Lf8-b4
4.	Pg1-f3	c7-c5
5.	g2-g3	Pb8-c6
6.	Lf1-g2	Pf6-e4
7.	Lc1-d2	Lb4xc3
8.	b2xc3	0-0
9.	0-0	Pc6-a5
10.	d4xc5	Dd8-c7
11.	Pf3-d4	Pe4xd2
12.	Dd1xd2	Pa5xc4
13.	Dd2-g5	f7-f6
14.	Dg5-f4	Pc4-e5
15.	Pd4-b3	Ta8-b8
16.	Df4-d4	b7-b6
17.	f2-f4	Pe5-f7
18.	Tf1-d1	Tf8-d8
19.	c3-c4	Lc8-b7
20.	Lg2xb7	Tb8xb7
21.	c5xb6	Tb7xb6
22.	c4-c5	Tb6-c6
23.	Ta1-c1	d7-d5
24.	c5xd5(ep)	Td8xd6
25.	Dd4-e3	Td6xd1 †
26.	Tc1xd1	g7-g6
27.	Td1-c1	Tc6xc1 †
28.	De3xc1	Dc7-b6 †
29.	Dc1-c5	

Remise.

Deelnemers aan de marathon van Washington

WILLEMSTAD — evenals vorig jaar zal ook dit jaar weer het Curaçaos Marathon Team aan een grote internationale marathon deelnemen. Deze keer zullen de 42,195 km worden afgelegd in Washington D.C. en het evenement zal plaats vinden op 3 november a.s.

De volgende 10 atleten zullen Curaçao vertegenwoordigen: Henk Beers, Henk Kreeft, Mike Snijder, Chris Bouwmeester, Louis Wever, Ronald Claes, Stoffer de Jonge, Johan Cooiker, Norbert Hendrikse en Arthur Oster.

De marathon van Washington, officieel genaamd "Marine Corps Marathon", wordt georganiseerd door de Amerikaanse mariniers en geldt als de best verzorgde marathon ter wereld.

Men verwacht dit jaar ongeveer 80.000 deelnemers uit vele landen van de wereld aan de start.

WATERPOLO/HANNOVER — International Thomas Loebb is tot Westduits Waterpoloër van het jaar gekozen.

Het Britse voetbal in de problemen:

League-bestuur wil hervormingen in het betaalde Engelse voetbal

LONDEN — **Het Engelse betaalde voetbal, geplaagd door teruglopende toeschouwers-aantallen, verlies aan televisie-inkomsten en speelverbod in Europese bekertoernooien, heeft dinsdag de eerste stap gezet op weg naar rigoreuze hervormingen, inclusief vermindering van het aantal clubs in de eerste divisie.**

Op een vergadering in het hoofdkwartier in Lytham St. Agnes besloot het bestuur Betaald Voetbal het Chester-rapport uit 1982, dat structurele wijzigingen voorstelde in het belaad voetbal, in heroverweging te nemen en voor te leggen aan de algemene vergadering in november in Londen. Het bestuursbesluit is het eerste antwoord van de 97 jaar oude League op de breed uitgemeten plannen voor de oprichting van een super league, die uit zestien of achttien verenigingen zal bestaan. De super league is een ontwerp van de vijf meest vooraanstaande clubs in Engeland: Arsenal, Tottenham Hotspur, Liverpool, Manchester United en Everton en vormt een directe bedreiging voor het voortbestaan van de League.

Het Chester-rapport deed in 1982 aanbevelingen het aantal clubs in de eerste divisie terug te brengen van 22 naar 20, de derde en vierde divisie drastisch te herstructureren, de clubs uit eerste divisie meer profijt te laten hebben van de televisie-inkomsten en veranderingen in het stemrecht van de clubs. Het bestuur Betaald Voetbal zal zelf daaraan nog enige aanbevelingen voor de vergadering in november toevoegen.

Hervormingen in de bestaande structuur vereisen een tweederde meerderheid (75%) in de vergadering. De 44 clubs uit de eerste en tweede divisie hebben elk één stem, de 48 verenigingen uit de derde en vierde divisie beschikken met elkaar slechts over acht stemmen. Het Chester-rapport wil trouwens het percentage van 75 voor doorvoering van structurele wijzigingen terugbrengen naar 60.

Voorzitter John Smith van Liverpool verklaarde op de bestuursvoorstellen, dat hervormingen te laat komen. "De grote clubs zijn om veel redenen ongeduldig. Wij lijden aanzienlijk financiële schade, omdat er geen televisieverdrag bestaat, omdat we niet op het continent mogen spelen, omdat we goodwill verspelen bij de Europese clubs, omdat ons nationaal elftal weinig presteert, omdat we toeschouwers minder krijgen". Smith voegde er aan toe, dat zijn vereniging, bij weigering van de algemene vergadering in november in te stemmen met hervormingen, zelf alternatieve plannen zal ontvouwen.

Spasski-Timman zet voor zet

MONTPELLIER — Het zettenverloop in de partij Spasski (wit) en Timman (zwart) is als volgt:

1.	e2-e4	e7-e5
2.	Pb1-c3	Pg8-f6
3.	g2-g3	d7-d5
4.	e4xd5	Pf6xd5
5.	Lf1-g2	Pd5xc3
6.	b2xc3	Lf8-d6
7.	Pg1-e2	0-0
8.	0-0	Pb8-d7
9.	d2-d3	Pd7-f6
10.	c3-c4	c7-c6
11.	Ta1-b1	Dd8-c7
12.	Lc1-g5	Ld6-e7
13.	Pe2-c3	h7-h6
14.	Lg5-d2	Lc8-g4
15.	Dd1-c1	Dc7-d7
16.	Tf1-e1	Le7-d6
17.	a2-a4	Lg4-h3
18.	Ld2xh6	Lh3xg2
19.	Lh6xg7	Pf6-h7
20.	Lg7xf8	Dd7-h3
21.	Dc1-h6	Ld6xg8
22.	Dh6xh3	Lg2xh3
23.	Tb1xb7	Ph7-g5
24.	Kg1-h1	Lh3-c8
25.	Tb7-b2	Lc8-g4
26.	h2-h4	Pg5-f3
27.	Te1-b1	Pf3-d2
28.	Tb1-e1	Lf8-a3
29.	Tb2-b7	Lg4-c8
30.	Tb7-c7	La3-d6
31.	Tc7xc8 †	Ta8xc8
32.	Te1-e2	Pd2-f3
33.	Pc3-e4	Ld6-e7
34.	Te2-e3	Pf3-d4
35.	c2-c3	Pd4-e6
36.	Pe4-d2	Tc8-d8
37.	Kh1-g2	Le7-f8
38.	Pd2-f3	Lf8-g7
39.	Pf3xe5	Lg7xe5
40.	Te3xe5	Td8xd3
41.	Te5-a5	Td3xc3
42.	Ta5xa7	Tc3xc4
43.	f2-f4	c6-c5
44.	Kg2-h3	Kg8-g7
45.	Kh3-g4	Tc4-d4
46.	Ta7-a8	Td4-d7
47.	Ta8-c8	Pe6-c7
48.	a4-a5	c5-c4
49.	a5-a6	Pc7-d5
50.	Tc8-c5	Pd5-f6 †
51.	Kg4-h3	Td7-a7
52.	Tc5xc4	Ta7xa6
53.	Tc4-c3	Ta6-a4
54.	Tc3-f3	Pf6-h5
55.	Tf3-b3	Ph5-f6
56.	Tb3-f3	Ta4-a1

De partij werd hier afgebroken.

''Relachtig gedrag'' wordt strafbaar

Britten krijgen wet om stadsrellen tegen te gaan

BLACKPOOL — De Britse regering komt binnenkort met nieuwe wetgeving die tot doel heeft een dam op te werpen tegen rellen die zich sinds een maand in Britse binnensteden voordoen. Dit heeft minister Douglas Hurd van Binnenlandse Zaken op het congres van de Conservatieve partij in Blackpool aangekondigd.

Hij wil een aparte bepaling in de wet die "relachtig gedrag" strafbaar stelt. Als onderdeel hiervan kan de politie samen- scholingen van jongeren in en rond vervallen woonblokken verhinderen, waar veel van de rellen hun oorsprong hadden. Verder staat er een wet op stapel die het dragen van wapens door burgers met levenslang straft.

Minister Hurd, die bij de kabinets- wijziging van enige tijd geleden door premier Margaret Thatcher minister van Binnenlandse Zaken werd, deelde mee dat de politie 662 mensen heeft gearresteerd sinds de rellen zich in september voor het eerst voordeden in een wijk van Birmingham, in midden-Engeland. Er zijn tot dusver drie doden gevallen bij rellen, die ook plaats hadden in twee Londense wijken en in de steden Liverpool, Coventry en Nottingham.

Met andere afgevaardigden wees Hurd de "sociale achtergrond" van de rellen, waar meestal niet-blanke jongeren uit verpauperde buurten bij betrokken zijn, als belangrijke factor ter verklaring van de gebeurtenissen van de hand. "Vroeger kon men er begrip voor hebben als iemand ging stelen om zijn door honger bedreigde familie te kunnen voeden. Maar het is geen armoede, waardoor mensen postkantoren in brand steken, televisies en video- recorders stelen en gemene aanvallen op de politie doen. Verveling en de prikkeling die van geweld uitgaat liggen aan deze rellen ten grondslag", aldus de minister.

Hurd zei dat de politie alle noodzakelijke materieel zal krijgen, met inbegrip van plastic kogels en traangas. Op het Britse vasteland heeft de politie nog nooit gebruik gemaakt van plastic kogels, die in Noord-Ierland vaak gebruikt worden om rellen de kop in te drukken. Tot het gebruik van traangas is het nog maar een keer gekomen.

De minister voor werkgelegenheid, Lord David Young, wees oproepen om hogere overheids- uitgaven ter bestrijding van de werkloosheid van de hand. "Grote sommen geld zijn niet effectief om economische groei tot stand te brengen en de werkloosheid naar beneden te krijgen", aldus de minister. Het aantal Britten zonder baan bedraagt 3,4 miljoen. Dit absolute record komt overeen met 13,8 procent van de beroeps- bevolking. Toen de regering-Thatcher in 1979 aan de macht kwam, lag de werkloosheid op 5,1 procent.

Hij verklaarde dat de regering haar best doet de bureaucratie terug te brengen, het scheppen van kleine bedrijven stimuleert en veel aandacht besteedt aan de opleiding voor jongeren. Hij zei dat men niet kan volhouden dat de regering zich geen zorgen maakt om de werkloosheid. "Als er een eenvoudige manier was hadden wij die jaren geleden al toegepast". Uitdrukkelijk "nee" zegt de regering- Thatcher tegen een verhoging van het minimumloon, verkorting van de arbeidstijd en vervroegde pensionering. Dit heeft de socialistische regering in Frankrijk geprobeerd, aldus Young, maar vier jaar later is de werkloosheid er met 40 procent gestegen, is de frank drie keer gedevalueerd en heeft de regering in Parijs haar beleid moeten herzien.

LONDEN — Dit gebouw in lichterlaaie en een auto op z'n kop, het gevolg van rellen die zaterdagnacht uitbraken in de Zuid-Londense wijk Brixton.

Deelnemers cocaïne complot schuldig bevonden in VS

COLUMBIA — Acht verdachten werden de rechtbank van Columbia in Zuid Carolina schuldig bevonden aan het samenspannen voor het invoeren enz. van een partij van 115 kilo cocaine ter waarde van vijftig miljoen dollar. Het was de op een na grootste cocaine- vangst in de Verenigde Staten geweest. De openbare aanklager Vinton D. Lide noemde deze zaak daarom zo belangrijk omdat Venezuela op uitstekende wijze had meegewerkt om deze zaak tot een goed einde te brengen. Zeven van de beklaagden waren Colombianen, een was een Canadees. De zaak kwam aan het rollen doordat de afdeling van de Amerikaanse drugsbestrijding DEA in Caracas lucht van de transactie kreeg. De autoriteiten werkten mee en lieten de partij via Venezuela vervoerd worden naar de VS waar hij op de markt gebracht zou worden. Dit gebeurde zo dat men de cocaine op de voet kon volgen tot op het ogenblik dat men in de VS met de distributie wilde beginnen. Toen werd ingegrepen.

Bezorgdheid over breuk Ecuador met Nicaragua

SANTO DOMINGO — Venezuela en de Dominicaanse Republiek betreuren de diplomatieke breuk tussen Ecuador en Nicaragua. Zij achten dit een punt van bezorgdheid voor heel Latijns Amerika.

Minister Simon Alberto Consalvi van Buitenlandse zaken van Venezuela besprak deze kwestie met zijn Dominicaanse collega Jose Augusto Vega tijdens zijn bezoek aan de Dominicaanse Republiek. Zij waren het met elkaar eens dat dit niet had mogen gebeuren in een Latijns Amerika dat bezig is te strijden voor zijn eenheid welke nodig is om de grote problemen het hoofd te kunnen bieden waarvoor men zich als continent geplaatst ziet. Zij wezen daarbij op de schuldenkwestie, het protectionisme van de industrielanden en de noodzaak de democratie en de vrijheid van de volkeren op het Westelijk halfrond te bewaren.

In hun verklaring doelen de beide ministers op het feit dat Ecuador zijn ambassade heeft gesloten in Nicaragua nadat er zich tussen de presidenten van beide landen een discussie had voorgedaan waarin over en weer aanvallen werden gedaan. Volgens Managua is het besluit van Quito overijld geweest, welke opvatting wordt gedeeld door oud-president Osvaldo Hurtado van Ecuador. Ook de ministers van Venezuela en de Dominicaanse Republiek zijn kennelijk deze mening toegedaan. Tijdens het bezoek van Consalvi aan Santo Domingo kwam onder meer het Akkoord van San Hose ter sprake over de levering van brandstoffen door Venezuela en Mexico onder gunstige voorwaarden. De Dominicaanse Republiek importeert jaarlijks voor een half miljard dollar aan olie. Verder werd gesproken over de uitbreiding van de onderlinge handel en samenwerking.

Mogelijk voorlopig geen acties meer

Deelname protestdag in Chili valt organisatoren tegen

SANTIAGO — De Chileense oppositie heeft erkend dat zijn oproep tot het lamleggen van het land in het kader van de solidariteitsdag een mislukking is geworden. Waarschijnlijk worden andere plannen voor dit soort protestdagen voorlopig in de ijskast gezet.

De Solidariteitsdag ging uit van de politieke en vakbonds- oppositie tegen het militaire bewind van president generaal Augusto Pinochet. Daarbij wilde men ook zijn adhesie betuigen aan de twaalf al geruime tijd vastzittende vakbondsleiders die bij voorgaande gelegenheden de protestdagen organiseerden. De organisatoren toonden zich officieel voldaan over de betoonde solidariteit met deze gevangenen onder wie de bekende vakbondsleider Adolfo Seguel die ook wel de Chileense Lech Walesa wordt genoemd. Men moest echter wel erkennen dat er niet zoveel terecht was gekomen van het plan om de solidariteitsdag in de namiddag te laten uitmonden in het lamleggen van het hele land.

De christendemocratische leiders zoals Gabriel Valdes en Claudio Huepe wilden of geen commentaar geven op de gang van zaken of ontkenden dat het protest een mislukking was geworden. De secretaris generaal van het Democratisch verbond waarin elf politieke partijen samenwerken, Huepe, zei wel dat de respons niet zo groot was geweest maar het ging om de oproep aan iedereen zijn werk te verlaten en ook om van straat te blijven. Hij weet deze geringere omvang aan het feit dat de media geen aandacht mogen besteden aan zulke oproepen en acties. De Arbeiderscommando, dat ook aan de organisatie meedeed heeft inmiddels een eerste vergadering gehouden om de zaken te evalueren. Men wees er op dat er buiten de hoofdstad demonstraties waren gehouden uit solidariteit met de gevangen vakbondsleiders. De 140 leiders die deel uitmaken van dit commando komen zaterdag op een geheim gehouden plaats bijeen om hun gedachten te laten gaan over een eventuele oproep tot een algemene staking op 5 november.

Volgens waarnemers bestaat echter de mogelijkheid dat er voorlopig geen acties meer worden gehouden zoals die tot nu toe bekend zijn. Of men in de toekomst op een andere manier gaat protesteren werd nog niet duidelijk. Het is al eerder gebeurd dat de deelname aan protestdagen minderde en dat er een pauze in acht werd genomen met protestacties. Toen later de tijd weer rijp leek voor actie ging men daartoe over.

*****

WASHINGTON — De VS willen handelsmaatregelen treffen tegen de EG wegens zijn exportsubsidies op tarwe en tegen Zuid Korea wegens zijn oneerlijke handelspraktijken. Dit is het begin van een harder handelsbeleid van Reagan, zei zijn woordvoerder Speakes.

Exploratievergunning voor VS-bedrijven

Ecuador: OPEC moet blijven

QUITO — Ecuador acht de Organisatie van olieexporterende landen (OPEC) een «belangrijk organisme, dat bewaard moet blijven». Quito heeft ondertussen een spoed- vergadering gevraagd over de kwestie van de productie- quota. Een Amerikaans consortium mag van Quito beginnen met olieboringen in de provincie Manabi.

Minister Fernando Santos Alvite van Energiezaken van Ecuador vindt dat de OPEC moet blijven bestaan. Zijn land is er dan ook geen voorstander van dat dit organisme verdwijnt. Daarom ook toont Ecuador zijn goede wil en zal het niet aanstuRen op een verhoging van het gezamenlijke productieplafond van zestien miljoen vaten per dag. Dit neemt echter niet weg dat Ecuador wel van mening is dat het huidige systeem van productie- quota zoals dit van kracht is in de Opec op de helling moet. Ecuador is een van de landen die op de laatste Opec- vergadering om een verhoging van zijn productieplafond heeft gevraagd. Vooruitlopende op de goedkeuring had Ecuador zijn productie al vast verhoogd met honderdduizend vaten per dag tot ruim 280.000 vaten. Toen die toestemming niet afkwam was Ecuador zo kwaad dat men de vergadering van de Opec- ministers verliet en er niet meer terugkeerde. Daarna verzekerde Quito echter in alle toonaarden dat men niet uit de Opec zou stappen. Energie- minister Santos Alvite bevestigde dit standpunt nogmaals. De Ecuadoriaanse minister vindt dat een paar landen maar hun productie moeten verlagen om onder meer aan Quito de kans te bieden zijn productie te verhogen. Op deze manier zou men het gezamenlijk plafond van zestien miljoen vaten toch in acht kunnen blijven nemen. Hij noemde echter geen namen van landen die op productiegebied maar een toontje lager moeten gaan zingen.

Het staatsoliebedrijf van Ecuador CEPE heeft zijn goedkeuring gehecht aan een contract met een consortium van Texaco-Pecten voor het boren naar olie in de provincie Manabi in het westen van Ecuador. De overeenkomst wordt begin november ondertekend. De beide Amerikaanse olieconcerns steken 25 miljoen dollar in de exploratiefase. De eerste put gaat men boren als men de beschikking heeft over de evaluatie van de mogelijkheden in een gebied van achthonderd vierkante kilometer. Het hele exploratiegebied bedraagt tweeduizend vierkante kilometer. Texaco- Pecten is de vierde buitenlandse groep welke tot een akkoord komt met de Ecuadoriaanse regering over het boren naar olie in gereserveerde zones. Eerder kwamen er overeenkomsten uit de bus voor Occidentel Petroleum en Belco van de VS en met Exxon- Hispanoil, een Brits- Spaans consortium.

*****

DAR ES SALAAM — De nieuwe president van Zanzibar is de 59-jarige Idris Wakil. Er was geen tegenkandidaat bij de verkiezing. Hij volgt Ali Mwinyi op die de opvolger wordt van Nyerere als president van Tanzanie.

Humanitaire stichting

Nederland moet voor zwaar zieke Surinamers over brug komen

AMSTERDAM — Zieke Surinamers die in Suriname niet voldoende geholpen kunnen worden zouden in Nederland geholpen moeten worden, ook al beschikken zij niet over voldoende financiele middelen. Zo meent de in oprichting zijnde stichting Medische humanitaire hulpverlening Surinamers. Voorzitter daarvan is O. Venloo, die schat dat jaarlijks zo'n twintig behoorlijk zieke Surinamers naar Nederland reizen. Maar hun aantal neemt toe. De medische zorg in Suriname is volgens Venloo sterk achteruit gegaan als gevolg van de moeilijke financieel-economische situatie wat ook weer te maken heeft met het uitblijven van Nederlandse ontwikkelingshulp. De stichting heeft met name het oog gericht op drie ernstig zieke Surinamers in Nederland. De Surinaamse ambassade weigert de nodige garanties voor deze mensen te verlenen. Ziekenhuizen en ziekenfondsen willen echter financiele zekerheid, zodat deze zieken in problemen komen.

Kookboek over Bovenwindse keuken als levenswerk

VOOR CLAUDETTE DAVIS is het verschijnen van haar kookboek bij uitgeverij In de Knipscheer een grote gebeurtenis. "Het is mijn levenswerk, ik ben speciaal voor mijn kookboek in Nederland blijven wonen. De mensen in Nederland en ook van de Benedenwinden moeten meer van de keuken van Sint Maarten gaan weten. Men maakt tegenwoordig wel veel buitenlandse reizen en dan maakt men wel kennis met andere keukens, de Antilliaanse is zo ook een beetje bekender geworden, maar met de Antilliaanse keuken bedoelen ze de Benedenwindse en ik wil juist het verschil met de Bovenwindse keuken laten zien. Daarom is het zo jammer dat de uitgever het niet geslaagd vond dat mijn boek "De keuken van Sint Maarten" zou heten. Hij koos voor de titel "Kookboek van de Antillen", maar dat is het dus niet."

Al gauw zet Claudette Davis zich in het gesprek over deze kleine teleurstelling heen. Met enig ongeduld vertelt ze haar voorgeschiedenis, ze wil liever over koken praten. Afkomstig van het Franse deel van Sint Maarten, leerde ze op het Nederlandse deel een Bonaireaan kennen met wie ze trouwde. Om studeredenen gingen ze naar Nederland. Daar ging het huwelijk fout, maar Claudette bleef in Leeuwarden, omdat de plannen voor haar kookboek al concrete vormen hadden aangenomen.

Een speciale kookopleiding heeft Claudette Davis niet gevolgd. "Ik ben met die hobby geboren, ze zeggen altijd: "It is a gift from God." Van jongsaf stond ik in de keuken te kijken. Ik werd opgevoed door mijn grootmoeder en zij was een heel lekkere kookster. Ik keek dus wat ze deed, mocht langzamerhand een handje meehelpen en voor ik het wist, was ik de kokkin van de familie. Aan een gerecht voegde ik altijd iets eigens toe. Als ik gekookt had, zei men altijd, dat het iets *surprising* had, het smaakte altijd heerlijk. Toen ik later een tijdje in Amerika was, schreef ik voor mezelf recepten in een schrift met de titel "Claudette's eigen recepten".

Pas in Nederland heb ik er echt iets van gemaakt. Ik had een vriendin die elk weekeinde een recept van me wilde hebben. Ik verzorgde ook diners en dan vroegen de mensen me altijd: "Waarom schrijf je geen kookboek?" Ook die vriendin begon erop aan te dringen, want elke keer klopte alles prima, als ze precies deed wat ik opgeschreven had. Dus ik begon te denken, dat het eigenlijk helemaal niet zo'n gek advies was en is ik ging al mijn eigen probeersels opschrijven."

De verschillen tussen de Bovenwindse en de Benedenwindse keuken vindt Claudette Davis niet erg groot, maar ze zijn volgens haar wel kenmerkend. "De manier van bereiden verschilt bij bepaalde gerechten. Als je het algemeen stelt, kan je zeggen, dat wij op de Bovenwinden het eten meer op een creoolse manier klaarmaken — creools dan in de Engelse betekenis van het woord — terwijl men op de Benedenwinden meer de Afrikaanse manier van koken heeft. Het verschil zit hem in de kruiden en de ingrediënten die je aan de recepten toevoegt. Dat levert ook een verschil in smaak op. Neem bijvoorbeeld de sopi di mondongo. Op de Benedenwinden voegen ze daar maïs aan toe, maar op Sint Maarten niet. Daar doen we er dumplings in, dat is een soort meel. Verder voegen we er callilu aan toe, een op spinazie lijkende groente die op Curaçao niet gebruikt wordt. Er gaat ook wat yam door en tania seed, dus knolsoorten. Dat alles levert verschil van smaak op met de Benedenwindse sopi di mondongo." Claudette Davis wijst op nog een kenmerkend verschil met de Benedenwinden. "Op Curaçao doen ze niet zo veel met peper, terwijl het echte creoolse eten veel gebruik maakt van peper. Op Sint Maarten zeggen we: "Hoe heter, hoe lekkerder." Verder is er ook verschil in het gebruik van bepaalde ingrediënten. Papaja kennen ze op de Benedenwinden als fruit, maar wij gebruiken papaja ook als groente. En verder is de keuken van Sint Maarten soms zoeter dan die van de Benedenwinden. Op Sint Maarten doen we suiker in de soep, dat doen ze op Curaçao niet."

Overeenkomsten zijn er natuurlijk ook. Claudette Davis: "Knoflook gebruiken we allemaal erg veel. Het is niet alleen goed voor de smaak, maar ook voor je bloed. En verder kruiden als thijm en basiliek, die worden overal veel gebruikt."

Hoeveel kruiden aan een gerecht toegevoegd moeten worden, vermeldt Claudette Davis in haar kookboek niet. "Als Antilliaan houd ik van pittig eten, maar in Nederland zijn er nogal wat mensen die daar niet zo erg van houden. Maar het boek heb ik ook voor hen geschreven, zij moeten ook van de gerechten kunnen genieten. Nu kunnen ze zelf bepalen hoe sterk ze het een gekruid willen hebben."

Naast de eigen recepten van Claudette Davis — uitvindingen noemt ze die — bevat haar kookboek ook een flink aantal traditionele gerechten van Sint Maarten. "Anders was het geen kookboek van Sint Maarten. Je hebt bijvoorbeeld maïsmeel met coocoo, okra's. En red bean peas met rice. Op het Franse deel van Sint Maarten wordt veel, kabeljauw met mosselen, garnalen, uien en zo gegeten, en natuurlijk de Johnny cake, die als brood gegeten wordt. Als je ze in olie bakt, zouden Nederlanders denken aan een oliebol, maar Johnny cake smaakt heel anders en het is zwaarder."

Claudette Davis raakt niet uitgepraat over de bijzonderheden van de Bovenwindse keuken. "Als we stoofvlees maken, doen we een beetje bruine suiker door de hete olie, dan roeren we snel — want suiker brandt aan — en daarna doen we het vlees erin. De bruine suiker dient ertoe om zo snel mogelijk de kleur aan het vlees te brengen. Dat doet men in Nederland met boter, maar op de Antillen gebruiken we veel olie, omdat dat vloeibaar is en boter niet." Als ik zeg dat het me verbaasd, dat een schrijfster van een kookboek zo slank is, moet Claudette Davis lachen. "Ik denk aan mijn lijn. Het kookboek is ook niet echt vettig geschreven, daar moest ik wel voor oppassen, want behalve een schrijfster van kookboeken ben ik ook mannequin."

B. Jos de Roo.

Claudette Davis: nog niet aan het koken, maar wel aan het opwarmen?

Hervatting van relaties

Cuba en Uruguay wisselen nota's uit

MONTEVIDEO — De hervatting van de diplomatieke betrekkingen tussen Cuba en Uruguay kan van de week verwacht worden. De ambassadeurs van Cuba en Uruguay in Zwitserland zullen dit doen, zo is officieel meegedeeld. De beide ambassadeurs hebben nota's uitgewisseld waarin het verlangen tot uitdrukking wordt gebracht voor de hervatting der relaties, welke op 8 september 1964 werden verbroken overeenkomstig een resolutie van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) indertijd.

Honduras: grens geschonden door Sandinisten

TEGUCIGALPA — Sandinistische troepen hebben de militaire post Duyusupo aangevallen, welke op 250 kilometer ten oosten van de Hondurese hoofdstad ligt. Daarbij drong men driehonderd meter door op Hondurees grondgebied, zo meldde de Hondurese pers. Bij de Nicaraguaanse actie raakte een Hondurese soldaat gewond. Bij het Hondurese leger ontkende noch bevestigde men het bericht. Men zei later dat men de berichten onderzocht. Volgens de regering van president Robert Suazo Cordova zijn er in de afgelopen acht maanden 64 grensschendingen geweest door de Nicaraguanen.

Veel politici op Sint Maarten

Banden coalitie- DPW worden weer aangehaald

WILLEMSTAD/ PHILIPSBURG — Naast de plechtigheden rond de onthulling van het Bolivarborstbeeld zal op Sint Maarten dezer dagen op politiek niveau contact plaats vinden tussen vertegenwoordigers van de coalitiepartijen en de enige tijd geleden uit het kabinet opgestapte DP- Bovenwinden. Zowel premier Liberia- Peters als DPW- leider Wathey hebben indirect laten weten hiervan voorstander te zijn. Insiders op het Bovenwindse eiland menen dat Sint Maarten momenteel wat minder hoog van de toren blaast. Direct na aankomst, gisteren, op Sint Maarten verklaarde premier Liberia dat ze met Wathey aan tafel zal zitten "indien de gelegenheid zich daartoe leent."

Op Sint Maarten bevinden zich dezer dagen diverse vertegenwoordigers van de Curaçaose coalitiepartijen, waaronder de DP-fractieleider in de Staten, Bikker. Hij bevestigde op Sint Maarten de recente meningsverschillen met de DPW te willen bespreken. Dit betrof officieel, zoals bekend, de ook op Sint Maarten ingevoerde 10% crisisheffing van de Centrale regering, die het nu zonder vertegenwoordiging van Sint Maarten en Bonaire moet doen. Deelde Wathey overigens mee nog steeds van plan te zijn die heffing af te schaffen of terug te brengen; dit heeft nog niet plaats gevonden. Wathey noemde als reden de plannen binnen de regering het percentage terug te brengen. Waarnemers zien echter een duidelijk minder fel optreden van deze ex- coalitiepartner, die tijdens het oplaaien van de ruzie zelfs dreigde alle afspraken op staatkundig gebied in de prullebak te zullen gooien. Een motie hiertoe zou vorige week gepresenteerd worden; dit gebeurde niet.

Bij het vakbondswezen bestaat evenwel nog steeds grote oppositie tegen het beleid van de Centrale regering in Willemstad: stuurden de vakcentrale le WIFOL en UFA onlangs een schrijven naar de premier waarin men het aftreden eist van de (nieuwe) minister van Arbeid, Ralph Sammy, nu heeft men de benoeming geëist van de heer Fernandez als landsbemiddelaar. Fernandez bekleedt momenteel de functie van waarnemend directeur van het Departement van Arbeid op Sint Maarten. De vakonden zijn het niet eens met de kandidaten die de Centrale regering voorgesteld heeft om de vacature te vullen die onstond na vertrek en pensioenering van de heer Tromp. Namens de bonden is de dreiging geuit dat acties niet uitgesloten zijn, indien de benoeming van Fernandez niet rond komt. Men meent dat de benoeming van een landsbemiddelaar urgent is, aangezien het voornemen bestaat alle geldige cao's, in het licht van de 10% crisis- heffing, op te zeggen, aldus werd vandaag vanuit Sint Maarten bericht.

Liberia "architect" resultaat genoemd

Shellgroep zwaait premier lof toe

WILLEMSTAD — Volgens de voorzitter van de Raad van Bestuur van de Koninklijke Shell Groep, L.C. van Wachem, kan de Antilliaanse premier, Maria Liberia- Peters, worden beschouwd als de "architect", die de afhandeling van de Shell- problematiek op Curaçao tot een goed einde wist te brengen. Van Wachem stelde dit in een eerder deze maand aan de premier gezonden telegram.

In het telegram, dat werd verzonden daags nadat de overeenkomst tussen de regering en de Shell ten aanzien van de overname van de raffinaderij werd ondertekend, zegt de voorzitter van de Raad van Bestuur dat er weliswaar meerdere personen een rol speelden in "de vaak dramatische gebeurtenissen van de laatste maanden en die een constructieve bijdrage hebben willen leveren aan het tot een oplossing brengen van het probleem", maar dat het hem voorkomt dat in de persoon van de bewindsvrouwe de architect aan te wijzen valt die vooral in de laatste fasen van de gebeurtenissen het bereikte resultaat tot stand wist te brengen. Van Wachem, die zegt in deze mening overigens geenszins alleen te staan, spreekt namens de Koninklijke Shell Groep daarom zijn respect en bewondering uit voor de vastberadenheid, het doorzettings- vermogen en de persoonlijke inzet, die door premier Liberia aan de dag werd gelegd. Van de kant van de regering hoopt hij anderzijds op begrip voor de "moeilijke weg" die de Shell- groep "in het licht van onze eigen verantwoordelijkheid moest gaan" en zegt hij blij te zijn dat ook van de kant van de Shell een bijdrage kon worden geleverd aan het totstand komen van het bereikte resultaat.

In een antwoord- telegram verklaart de bewindsvrouwe van haar kant zich gevleid te voelen door de toegezwaaide lof, maar voert zij aan van mening te zijn dat het bereikte resultaat toegeschreven moet worden aan degenen die van de zijde van Shell International en Shell Curaçao enerzijds en van de zijde van de lands- en eilands- overheid anderzijds de onderhandelingen met kennis van zaken, volharding en wederzijds respect hebben gevoerd. De premier zegt verder namens zowel regering als bevolking, verheugd en dankbaar te zijn over het feit dat op deze wijze een van de belangrijkste peilers van de economie kon worden behouden. Liberia die er voorts op wijst dat het "in den beginnen vreemd aan zal doen dat Shell uit ons land is verdwenen, nadat het bedrijf daarin gedurende zoveel decennia een vaste plaats heeft ingenomen", zegt tenslotte dat zij vertrouwen heeft in de toekomst en dat zij ervan overtuigd is dat er goed gebruik zal kunnen worden gemaakt van al hetgeen Shell Curaçao nalaat.

Het weer

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12 uur. Licht tot half bewolkt. Af en toe zwaar bewolkt met plaatselijke buien. Matige tot vrijkrachtige oostelijke wind. OVERZICHT: Onder invloed van storingen in de hogere luchtlagen zijn de vochtigheid en onstabiliteit in het oostelijk Caribisch gebied enigszins toegenomen. Hierdoor zullen ook in de komende 24 uur op de Benedenwindse eilanden plaatselijke buien voorkomen.

18 oktober uitgeroepen als Venezuela- St Maartendag

WILLEMSTAD/ PHILIPSBURG — Vandaag wordt op Sint Maarten de officiële Venezuela- Sint Maartendag gevierd. Het was gezaghebber Ralph Richardson van dit Bovenwindse eiland die deze dag, die voortaan jaarlijks op 18 oktober herdacht zal worden, middels de ondertekening van een proclamatie gestalte heeft gegeven. Niet toevallig: vandaag wordt op Sint Maarten het borstbeeld van Simon Bolivar onthuld op het nieuwe Bolivarplein. In verband hiermee vinden vandaag de nodige plechtigheden plaats waarbij niet alleen Antilliaanse maar ook tal van Venezolaanse afgevaardigden aanwezig zijn. Onder hen bevindt zich Horacio Arteaga, directeur van het kabinet van Buitenlandse Zaken.

In het gisteren getekende document wordt melding gemaakt van het belang van "communicatie en contact" en wordt in dit verband gewezen op de (toepassing) van het CBI- programma. "In deze tijden van internationale agressie en terroristische activiteiten bewijst Venezuela haar belangstelling als een bron van assistentie. Sint Maarten heet dit gaarne welkom," aldus blijkt uit de officiële tekst.

Tijdens een vanavond te houden plechtigheid zal de politieke leider van Sint Maarten, Claude Wathey, de "Fransico de Miranda Eerste Klas" onderscheiding krijgen. In verband met de plechtigheden verblijven niet alleen hoge functionarissen van de Venezolaanse land- en zeemacht op Sint Maarten, ook het kadetten- opleidingsschip Simon Bolivar met aan boord circa 150 kadetten bezoekt het eiland. Namens de Antilliaanse regering zal premier Liberia- Peters, die gisteren met haar gezin naar Sint Maarten vertrok, de evenementen bijwonen. Ook diverse Statenleden vertrokken reeds naar het eiland.

Aanrijdingen

WILLEMSTAD— In de afgelopen 24 uur vonden er elf aanrijdingen plaats, waarbij zeven gewonden vielen en een schade van 7710 gulden genoteerd werd.

Werkgroep follow-up A.D. Little zoekt "directeur"

WILLEMSTAD — De werkgroep belast met de follow- up werkzaamheden voortvloeiende uit de suggesties van het Amerikaanse adviesbureau Arthur D Little is op zoek naar een 'executive director.' Het werk dat immers uitgevoerd moet worden om invulling te geven is de aanbevelingen voor de opbouw van de lokale economie is te veelzijdig voor degenen die nu zitting hebben in de groep en dat in hun "vrije tijd" moeten doen, aldus verklaarde voorzitter Ron Gomes Casseres tegenover de Amigoe.

Het gaat hierbij om een commissie die opgericht werd na het verschijnen van de bevindingen van de Arhur D Little Inc: in dit uigebreide verslag, dat enige maanden geleden in samenwerking met lokale vertegenwoordigers tot stand kwam, zijn legio adviezen opgenomen, terwijl ook gewezen wordt op knelpunten die de ontwikkeling van de Curaçaose economie in de weg zitten. Bijzondere aandacht wordt besteed aan het toerisme als belangrijke potentiële economische pijler. Financiering van het project kwam tot stand met medewerking van de Shell, de Maduro en Curielsbank en de Kamer van Koophandel van Curaçao.

Heeft de werkgroep zelf al diverse interne vergaderingen gehouden terwijl ook met instanties zoals Economische zaken en Curinde aan tafel is gezeten, volgens Gomes Casseres blijkt nu al dat één persoon speciaal belast moet worden met de coördinatie en het toezicht van de follow- up werkzaamheden. De huidige leden hebben allen een bepaalde sector onder zich, maar komen vaak tijd te kort aangezien men hiernaast ook de "dagelijkse werkzaamheden" heeft. Aangezien "informele contacten" tot het aantrekken van de bewuste persoon geen resultaat hebben gehad, zullen dezer dagen advertenties in de lokale dagbladen gepubliceerd worden, aldus de heer Gomes Casseres van de MCB, gisteren.

Dit neemt niet weg dat er plannen zijn: zo is een groep gisteren naar Venezuela vertrokken voor het bijwonen van een conferentie over de mogelijkheden die het Caribbean Basin Initiative (CBI) van de VS- regering. Organisatie van deze ontmoeting is in handen van de Amerikaanse ambassade in Caracas en de Venezolaanse Fedecamaras.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer
f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

TOYOTA STARLET b.j. '82 i.z.g.s. ƒ.6.000,-, financiering mogelijk, tel.: 73809.

RACE-FIETS 12 versnellingen, tel.: 673696.

2 KINDERWAGENS; Toyota Station Corona 1972; eetstoel, tevens autostoel; 1 orgel, tel.: 615161, na 17.00 pm.

3 APPARTEMENTEN OP eigendomsgrond te Labadera, tel.: 70259 na 5 uur.

JIMMY GMC 1979 (Blazer) 4-wheel drive, full equipped, tel.: 77325.

TEKENTAFEL, VERSTELBAAR, "grijs" compleet met liniaal constructie- staal (120x70 cm). Prijs: ƒ.350,-; tafel Formica 180x90 cm, lichtbruin ƒ.75,-; bed met matras (grijs staal) ƒ.75,-; Barbier "symbool", nieuw electrisch ƒ.235,-; Motor G.E. mod.: 5KCP 39PG, Seru-S- line (I.PH) B 8105. PH 1/2 AMPS240. Hz. 60/50, C&P 1500/370. V208-230. RPM. 1625. ƒ.250,-, tel.: 73788.

KAJUIT- ZEILJACHT, polyester, 6 meter, ruim en zeewaardig. Heel fijne familieboot. Kompleet met nieuwe zeilen en b.b. motor. T.e.a.b. Inlicht. tel.: 615125.

GOED ONDERHOUDEN sunfish, eventueel met trailer. Prijs n.o.t.k. tel.: 614463.

LADA 1200 COMBI, bj. aug. '85 ƒ.7.250,-, tel.: 74808.

MITSUBISHI COLT '81, pas gekeurd en geserviced. Prijs: ƒ.4.500,-, tel.: 70398.

GROTE STOOF Tappan, in zeer goede conditie ƒ.500,-, Kintjanweg 13, tel.: 54920.

EEN GROTE BOEKENKAST (Mesker) mahoniehout ƒ.100,-, St. Michielweg 34, tel.: 82117.

BOUVIER PUPS 8 weken oud, ras zuiver, zwart, ontwormd, gecoupeerd, tel.: 88542 of 81205.

TA BENDE UN KAS: sala, 3 kamber, kushina - komedor, w.c. y banjo, washok, jama tel.: 53977.

MITSUBISHI COLT '83, automatic, airco, stereo, radiocassette, tuff-kote ƒ.5.500,-, tel.: 672390.

ZATERDAGMORGEN: 5 duiksets met daarnaast vele accessoires zoals: backpacks, duiklampen, speargun, wetsuits enz., Puttenstr. 3, tel.: 616012.

WEGENS VERTREK: Ford Corcel 1.6 Stationwagen, bouwjaar 1981. Vraagprijs ƒ.4.800,-, tel.: 673597.

WEGENS OVERCOMPLEET: airco Whirlpool 8300 BTU, 1/2 jaar oud, perfekt ƒ.500,-. Kaya Chango 33, tel.: 79802.

GEDEELTELIJKE INBOEDEL, W.G.St. Joris 149A.

ECHT MOOI CURAÇAOSCH antieke meubels (13 stuks opgeknapt), Wayacastr. 249, Sta. Rosa t/m zaterdag van 10-15u, t.o. Curaçao Supermarket dan 1ste zijweg rechts.

WEGENS VERTREK: div. huish. art.; meubilair; vogelkooien; strandstoelen; boeken; lampen; douchedeur met zwaanmotief, etc. etc. Zondag spotprijzen vanaf 10.00 uur, Troepiaalweg 19, tel.: 82420.

EEN PARTIJ GLAZEN shutters t.e.a.b.; ijskast ƒ.75,-; defecte airco ƒ.50,-, tel.: 615303.

WEGENS VERTREK: goed tehuis gezocht voor lieve jonge kater, gratis af te halen, tel.: 73869 na 18.00u.

PORCH SALE: elektr. tafelgrill 110V ƒ.60,-; Au Bain Marie stainless steel 220V + Formica tafel ƒ.400,-; 16 dl. Oosthoeks Encyclopedie ƒ.395,-; prijzenkastje ƒ.90,-; Formica wasbox ƒ.45,-; Philips fritessnijder ƒ.55,-; antiek houten beeld 1.45m hoog ƒ.750,-; Balinees beeld 52cm hoog ƒ.150,-; 1. pers. bed + matras ƒ.100,-; 3-, 2-, 1-zitsbankstel Wengéhout ƒ.2.500,-; Ricoh kleinbeeld- camera ƒ.185,-; div. 3 polige kabels ƒ.0,50/meter; div. IRG. vissport; VT-wonen, dogworld, hondenwereld, poland e.a. gebonden en ongebonden; huish./keukenart.; boeken; platen en tuinplanten v.a. ƒ.2,50. Za. 19 oktober van 9.00-14.00u. Barentslaan 14, tel.: 73869.

SALADMASTER z.g.a.n. pannenset ƒ.550,-; koffie- perculator ƒ.70,-; messenset ƒ.150,-; metalen boekenrek inkl.: kastje + verlichting ƒ.60,-; 4 leren fauteuils + 2 tafels t.e.a.b., schilderijtjes; koffers; snuisterijen; pronkstukken; keuken- gordijnen etc.; Puppie Pekepooh mnl. ±8 wkn., ingeent, ontwormd ƒ.250,-. Kaya Janten 28, tel.: 675623.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

STEVIGE PORCH SET, tel.: 674617 na 2.00 uur.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

GEMEUBILEERDE WONING in goede buurt, tel.: 615694.

PER 1 NOV. VOLLEDIG ingericht en gemeubileerd appartement met airco en service. Beschikbaar voor 1 à 2 maanden. tel. na 18.00: 616932.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HUURHUIS 3 of 4 slaapkamers. Huur tussen ƒ.600,- en ƒ.800,-, tel.: 673696.

HUIS TE ROOSEVELTWEG 329 ƒ.600,-; flat te Rooi Catootje ƒ.550,- per mnd. Inl.: 79470.

GEMEUBILEERD FLAT, inlichting: Montesumaweg 39, tel.: 74477.

DIVERSEN CURACAO

SERIEUZE DAME zoekt oppashuis, tel.: 675826, op werkdag tot 1 uur.

ZO SPOEDIG MOGELIJK goed kosthuis (liefst omgeving P. Stuyvesant) voor 17-jarige V.W.O. leerling uit St. Maarten. Inlichtingen: 84503.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

DIENSTMEISJE 3x per week, ±35 jaar of ouder, moet kunnen strijken, 75865.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

GE IJSKAST; TV Panasonic remote control; queensize bed; airconditional 10.000 BTU; airco Whirlpool; eettafel met wandmeubel antiek en diverse keuken- accessoires; 3 1/2 hp dewalt radial saw; draaibank, Sabana liber 42C, tel.: 27289 namiddag.

SUBARU 1800 GLF 1983 (airco), fin. mogelijk. Adres: Noord Cura Cabai 148, tel.: 48416. Prijs: ƒ.7.000,-.

EIND OKTOBER, Subaru 1800 GLF 1983, station, airco, automatic, 37.000 km, goede conditie, 70% financiering mogelijk. Vraagprijs ƒ.7.500,-, Stadionweg 9, tel.: 22560.

HONDA ACCORD 1981, 3 deurs, standaard, 5 speed, airco, power steering, radio AM/FM cassette. In zeer goede staat, Pos Chiquito 21A.

EETHOEK (6 PERS.); bankstel + tafel; wandmeubel; 1 pers. bed + matras; osterizer; handmixer; strijkijzer + plank; blowdryers, Pos Chiquito 21A.

EIKEN MEUBELSET + 2 eiken salontafels ƒ.1.000,-; 1-2 pers. bed + toilettafel + hangkast ƒ.350,-; 1 pers. bed + ombouw z.g.a.n. ƒ.175,-; ev.a. huishoudelijke artikelen t.e.a.b. zaterdag en zondag hele dag, Seroe Janchi 43.

PATROL NISSAN 1985, full equipped, prijs ƒ.20.000,-, tel.: 27011, Tanki Flip 44B.

METALEN REKKEN VOOR magazijn en winkel; Gondolas; frigidaire; Triumph typewriter; cash register, tel.: 23580.

AIRCO NATIONAL 110V in goede staat, prijs ƒ.350,-, tel.: 28058.

WOONHUIS OP ERFPACHT-terrein en inboedel, tel.: 45805 of 47336.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

GROOT WOONHUIS te Macuarima 76, 4 slaapkamers, 2 badkamers, grote terras etc, rustige buurt. Bel telefoon 28313 (thuis) of 25822 (kantoor).

EEN GROOT WOONHUIS, 4 slaapk. 2 badk. te Simeon Antonio, tel.: 28005/25280.

MIN. 1 YEAR, two fully airconditioned, fully furnished apartments at Nayostraat (Ponton), rent: ƒ.500,- per month, excluding utilities, tel.: 21050.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00 / 14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4.

Meningen verdeeld tussen CTV en AD over salaris- verziening

CARACAS — Binnen de Venezolaanse vakbeweging CTV gaan stemmen op om te komen tot een salarisaanpassing in plaats van een salarisverhoging naar sectoren zoals eerder was voorgesteld door het CTV- kader. De secretaris van de regeringspartij Accion Democratica, Antonio Rios, liet weten dat het steeds de opzet was geweest van zijn regering om te komen tot een aanpassing omdat dit beter is dan een algemene salarisverhoging. Hij zei dit nadat de TV- leiding zich had uitgesproken voor een algemene salarisverhoging naar sectoren waarbij men zelfs tot een verhoging met 35 procent wil gaan. Volgens waarnemers echter is het niet geheel duidelijk hoe de kaarten liggen. Wel wil men bij de vakbeweging dat de prijzen bevroren blijven van de eerste levensmiddelen. Tussen CTV en AD bestaat een nauwe band. Het verschil van mening heeft dan ook opzien gebaard.

Tijds correctie factor

KRALENDIJK — In de zeilerij is een veel gebruikte term de zogenaamde tijds- correctiefactor, de UTCF. Dit is een moeilijkheids- factor die een schip krijgt opgelegd afhankelijk van de lengte, de waterlijn en de oppervlakte van de zeilvoering. Hiermee wordt voorkomen dat een bepaald schip dat in dezelfde klasse is gestart een bepaald voordeel zou hebben boven een ander.

In feite wordt de vaartijd herleid in secondes en vermenigvuldigd met de tijdsfactor. De uitkomst hiervan is dan de gecorrigeerde tijd. Theoretisch zou het dus mogelijk zijn dat een schip als laatste binnenkomt maar in verband met de tijdsfactor toch winnaar in zijn klasse kan zijn. Jachten worden ook ingedeeld in verschillende klassen. Vroeger was het gebruikelijk dat in de Zeilregatta twee klassen waren: groter en kleiner dan een kwart ton. Deze indeling is niet de gunstigste en de Regattacommissie heeft indertijd dan ook besloten over te stappen naar een andere indeling en daarbij is uit de bus gekomen dat er een normale cruising- klasse is en een klasse met tijdsfactor.

Zoals bekend werd vrijwel elk jaar door de Venezolaanse jachten een aanbrengrace gevaren. Deze Venezolaanse boten verschilden onderling nogal in grote en zeiloppervlakte. Daarom is de tijdscorrectie- factor bij deze aanbrengrace uitermate belangrijk. Eigenlijk is in de praktijk gebleken, dat het eerstaankomende Venezolaanse jacht nimmer de eerste plaats in het eind- klassement bezette. Overigens is de aanbrengrace en de berekening van de tijdscorrectie een louter Venezolaanse zaak, waar de Bonaire Regattacommissie volledig buitenstaat.

Inwendig in roestvrij staal moeilijk te controleren

Roel Broersma: winnaar en pechvogel: ene dag snelste, volgende dag verliezer

KRALENDIJK — Naar aanleiding van de spectaculaire overwinning van de Three's a Company van de race om het eiland Bonaire, afgelopen maandag, zocht de Amigoe zijn schipper op voor een interview. Het excentrieke vaartuig ligt echter in volledige duisternis gehuld ten anker bij het Flamingo Beach Hotel. Hoewel in voorgaande jaren dit hotel bruiste van activiteiten tijdens de Regatta, speelt de band bij het restaurant nu wat verveeld voor zich alleen. Geen kip aan de tafeltjes. De aan de gang zijnde uitbreiding van veertig kamers moet hier debet aan zijn, want de bouwput sluit juist het hotel af van de boulevard. Uw verslaggever besluit zijn geluk te proberen in hét stamcafé van de zeilers deze Regatta Rendez Vous.

Het café- petit restaurant puilt uit van bruin verbrande mannen en vrouwen, die zich zowel aan het vloeibare als aan het vaste voedsel tegoed doen. Zoals dat van zeilers te verwachten valt, wordt er behoorlijk wat afgelachen en nagebabbeld over de wedstrijd. Kreten van: " e ziet de boeien helemaal niet op een afstandje"; "die idioot wilde maar niet aan de kant, terwijl hij niet eens meedeed aan de wedstrijd" en "hier een biertje pechvogel, morgen misschien meer geluk" vliegen door de lucht.

De schipper van de "Three's a Company" is er niet, maar ik verneem wel het trieste bericht dat de mast van het schip vanmiddag vlak voor de finish is afgebroken. De Regatta is voor deze deelnemer dus vroegtijdig beëindigd.

Vrijwel op hetzelfde moment stapt de schipper in kwestie binnen: Roel Broersma. Eigenlijk een onopvallende verschijning. Vaak zijn schippers van grote jachten robuust, grof en behaard. Hij neemt van zijn zeilvrienden de medeleven betuigingen in ontvangst. Even later komt het interview op gang. Het begint met een vraag van zijn kant: "Waarom ik?"
Antwoord: winnaar en snelste de ene dag, verliezer de volgende dag en tevens vreemd startgedrag. Dat laatste wil hij nader verklaard hebben en is tevens mijn eerste vraag. "U start als eerste en enige deelnemer in de multi-hull klasse; vervolgens vaart u enige honderden meters, komt terug en wacht dan op de laatste klasse waarmee u start als een van hen". Waarom?.

Als snelste schip van de vloot is er geen moer aan om alleen te zeilen. Mede-multi-hull collega's op de andere eilanden en buitenland laten het afweten de laatste tijd. Het is mijn vijfde Regatta en ik wilde me nu meten met de sterkste racing- klassen, die van de Troon en Demarage. (Racing class I en 724, red.).

Een foutje van de wedstrijdleiding om uw klasse als eerste in plaats van als laatste te laten starten? "Nee, ik vergeet het zelf aan te vragen en op de Captainsmeeting is het programma al ingedeeld en gedrukt. Om nu het schema niet in de war te schoppen, houden we het programma aan, maar wacht ik na gestart te zijn op de laatste klasse. Dan heb ik tenminste een heel veld voorbij te gaan. Ik hoop er aan te denken deze week het verzoek in te dienen voor volgend jaar om als laatste klasse te mogen starten".

Waarom multi-hull en niet een gewoon jacht. In verband met de grotere snelheid? "Onder andere. Ook de rustige wijze van zeilen. Bij harde wind lig je niet gelijk op een oor als bij de monohull. Je kunt gewoon je glas bier aan dek laten staan. Niet dat dat nu zo belangrijk is hoor. Ik heb namelijk de boot zelf gebouwd, dat vijf jaar in beslag nam. Viel wel wat tegen, want ik had gehoopt het in drie jaar te kunnen doen. Toentertijd was dit schip werkelijk een revolutionair ontwerp van een Australiër. Dat trok mij zo. Ik was altijd al een wedstrijdzeiler in boten als 'Sterns, Pampus" etc. maar ik raakte wat uitgekeken op de mono-hull. Ik vond dat bij de multihull de techniek op zeilgebied meer werd bijgehouden". Roel Broersma is namelijk gezagvoerder op de DC9 bij de ALM; als piloot alles afwetend van vleugelprofielen, weerstand en snelheid is de interesse in dit soort zeilschepen duidelijk.

Zo sprak hij ook over die race rond Bonaire; ,,Man, peilsnel ging dat. Vooral langs de oostkust. Ik schat de snelheid toen op zo'n 18 tot 20 knopen. Van de ene top in de andere golftop overlopend, gewoon constant in planee. Het roer doet dan weinig met zo'n snelheid. Dit komt in een soort stol terecht. Alleen met de zeilen kun je dan nog sturen. Voor het eerst de race binnen 7 uur afgelegd" (06 uur 34 min 18 sec. red.)

De laatste en meest brandende vraag van de dag: Wat gebeurde er nu precies vanmiddag?.

"Op 50 meter voor de finish knalt de mast overboord. Compleet onmanoeuvreerbaar werden we naar het hotel gesleept. Hoewel ik vlak voor de Regatta nog drie stagen vernieuwd heb, zat het mankement in de vierde.

Niet in het stag zelf, maar in de roestvrij stalen stagspanner zat het zwakke punt. Ik denk dat het roestvrij staal de laatste jaren niet meer dezelfde kwaliteit heeft als vroeger. De moeilijkheid is ook om de kwaliteit van het inwendige van het materiaal te beoordelen op slijtage. Ik was nog van plan dit jaar eens bij de Bovenwinden te kijken voor een Regatta daar. Dat zal nu wel uitgesteld moeten worden. Het metalen beslag moet gewoon om de 4-5 jaar compleet vernieuwd worden. De schade? ongeveer 1000 dollar.

Voor de insiders in de botenwereld hier tot slot nog wat technische gegevens van de multi-hull. Lengte 33 voet, breedte 22 voet. Drie drijvers, waarvan de middelste de grootste. De zijdrijvers (27 voet) raken nauwelijks het water als het ten anker ligt. Aan de wind zo'n 60 m2 zeil voerend, voor de wind 200.

Grootste voordeel t.o.v. monohulls is het gewicht, nl slechts 1,8 ton. Ter vergelijking; een mono-hull van 33 voet is al gauw 6 ton. Geen stabiliteit door de kiel maar door de enorme breedte. Gewoonlijk door 4 man gezeild, kan een oversteek Curaçao- Bonaire ook wel door iemand alleen gedaan worden.

... een Mistral scherend over het water ...

Stephan Smeulders en Eddy Noordstar leiders in algemene klassementen

Vierde Regattadag vol zeilgenot en weinig calamiteiten

KRALENDIJK — Na een rustdag voor de jachten, moesten alle vaartuigen zich vandaag weer melden aan de start, voor de vierde dag om deel te nemen aan de zeilwedstrijden in de diverse klassen. Voor de jachten stond weer een tocht om Klein Bonaire op het programma, terwijl de sunfishes, catamarans en surfplanken voor de tweede achtereenvolgende dag het zeilprogramma afwerkte. Veel opzienbarends gebeurde er niet op het water en alle wedstrijden konden zonder al te veel problemen gevaren worden.

In de Sunfish- klasse werden er twee wedstrijden gezeild, zodat met de eergisteren gehouden wedstrijden, in totaal 5 wedstrijden zijn gevaren tot nu toe.

De ochtendrace werd gewonnen door Stephen Smeulders, gevolgd door Wim van Gulik op de tweede plaats, terwijl Peter de Wit voor sensatie zorgde door als derde te eindigen. De verwachting was namelijk dat Alex Roosen beslag zou leggen op een van de eerste plaatsen, maar hij finishte als zesde.

Ortegosa Jr. die tot voor de derde plaats bezette in het algemeen klassement, had met materiaalpech te kampen, zodat hij een keer niet kon finishen terwijl hij voor de tweede race ook niet kon starten. Hierdoor is hij behoorlijk gekelderd op de ranglijst.

De middagrace werd gewonnen door Wim van Gulik, terwijl Stephen Smeulders als tweede eindigde, gevolgd door Edwin van Kampen op de derde plaats. Uit deze tweede race kan worden gemeld dat Bruce Brandt, met nog ongeveer tweehonderd meter te varen voor de finishlijn, zijn mast verloor, terwijl hij op dat ogenblik op een goede negende plaats zat. Het gevolg was dat hij ook de strijd moest staken.

Het algemeen klassement na 5 wedstrijden ziet er als volgt uit: 1. Stephen Smeulders, 2. Alex Roosen, 3. Peter de Wit. Wim van Gulik maakt nog steeds kans op een goede eindresultaat na aftrek van zijn slechtste resultaat. De beste vrouwelijke deelneemster tot nu toe is Barbara Brandt. Voor de catamarans stonden ook twee races op het programma.

De eerste wedstrijd werd gewonnen door Eddy Noorstar, gevolgd door Bart Schoonen en Yanes op de derde plaats. In de wedstrijd moest Noorstar, Kerese voor laten gaan, die als eerste eindigde. Bielderman legde beslag op de derde plaats. Het algemeen klassement na drie wedstrijden ziet er als volgt uit: 1. Eddy Noorstar, Bart Schoonen, 3. Taams, 4. Bielderman en 5. Kerese. Van de jachten kan slechts worden gemeld dat bij het ter perse gaan slechts twee jachten over de finishstreep waren gezeild, Harmathan die de tocht aflegde in 5 uur, 55 minuten en 4 seconden, met vlak op de hielen. Connie D. die het parcours 9 minuten en 40 seconden langzamer had afgelegd en eindigde in een tijd van 6 uur 14 minuten en 44 seconden. Met toepassing van tijdscorrectiefactor is Connie D. sneller dan de Harmathan.

Pech kan ook gemeld worden voor de jacht Troon, dat de strijd moest staken wegens een gebroken roerblad. Voor de officiele uitslagen raadplege men onze editie van morgen. Rest nog slechts te melden voor de surfliefhebbers dat het tot nu toe erg moeilijk is gebleken, uitslagen te publiceren, aangezien de namen van de deelnemers op de uitslagenlijsten niet voorkomen, doch slechts met zeilnummers worden aangeduid, reden waarom wij ons ook onthouden van het geven van de uitslagen.

Wel kan gemeld worden dat er gezeild wordt in drie onderdelen: onderdeel dames, heren lichtgewicht en heren zwaargewicht.

Bekend uit Papillon en Duel in de Diepte

Captainsmeeting zeilboten aan Engelhardt opgedragen

KRALENDIJK — Traditiegetrouw wordt jaarlijks onder de vismarkt een vergadering belegd voor de deelnemers aan de zeilwedstrijden voor de zeilboten van de lokale, lees Curaçaose en Bonaireaanse vissers. Jaarlijks weer wordt deze vergadering gebruikt om een eer te bewijzen aan een Bonaireaanse visser. Dit jaar viel de eer te beurt aan een bekende "zeeman", genaamd Enario Eustacio Engelhardt, in de volksmond bekend als "Naro.

Naro werd op 29 maart 1912 geboren op Bonaire en was reeds op jeugdige leeftijd verliefd op de zee. Zowel als visser als ook als scheepskapitein werd Naro vermaard in de Antillen.

Ook in het leven van Henry Charriere, bekend onder de naam "Papillon", speelde Naro een belangrijke rol. Papilon werd wereldberoemd om zijn vluchten uit gevangenissen. Twee van zijn meest besproken uitbraken zijn die uit een gevangenis uit Frans Guyana en die van het Duivelseiland, toen hij een zee vol met haaien moest oversteken. Toen Papillon scheepbreuk leed op Curaçao op de kust nabij Klein Sint Joris, samen met nog 6 andere kameraden, maakte hij voor het eerst kennis met Naro. Papillon en zijn maatjes werden toentertijd verhoord en opgesloten in een van de bootjes die heden ten dage nog steeds staan ter hoogte van Plaza Hotel.

NARO ENGELHARDT
... verliefd op de zee ...

Door tussenkomst van dr. Maal, die 1000 dollar beschikbaar stelde (in die dagen om en nabij Naf. 6000,--), bleek Naro bereid zijn boot te verkopen, waarmee hij zijn dagelijks brood verdiende.

Na zijn vertrek uit Curaçao, werd Papillon in Colombia in de kraag gegrepen en overleed hij uiteindelijk in Venezuela. Nadat Naro zich weer vestigde op Bonaire, werd hij naast visserman, ook nog filmacteur en bij drie gelegenheden trad hij op in films die Bonaire bekendheid gaven in het buitenland. Zijn twee bekendste films waren Wildsons Reard en Duel in de Diepte. Op 24 juli overleed Naro op 73 jarige leeftijd op Bonaire.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK 10.15 A.M. OCTOBER 18,1985.

BritishP.	1,4275	JanYen.	4,645
GermanM.	37,95	CanD.	73,26
Gold	327,00	Silver	6,17

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Allied Stores	56 3/4	+ 1 1/8	IBM	128 1/2	- 7/8
Apache Corp.	11 1/2	unch	ITT	34 3/4	- 1/8
Amer.T.& T.	21	- 1/8	Lone Star Ind.	29 3/8	+ 1
Beatrice Co's	45 7/8	+ 1 1/2	McDonalds	65 3/8	- 1/4
Burroughs	54 5/8	+ 1/8	Natl.Distil.	30 1/2	- 1/4
Campbell RL	23 1/4	+ 3/8	Natl.Presto	27 1/2	unch
Chrysler	38 7/8	+ 1 3/8	NCR	34 1/2	- 1/2
Coca Cola	71 1/4	+ 1/8	Pantry Pr.	6 1/4	+ 1/2
Digital Eqm.	108 1/4	+ 7/8	Pepsico	62 3/4	- 5/8
Dupont	59 3/8	- 3/8	Seagram	41 1/4	- 1/2
East.Kodak	43 7/8	unch	Sears	34	+ 1/8
Foster Wheeler	11 1/4	- 1/8	Sunshine M.	6 3/8	unch
Genl.El.	60 3/8	- 1 5/8	Texas Instr.	94 1/4	- 1/8
Genl.Dynamics	67 1/4	+ 3/4	United Airl.	49 5/8	- 7/8
Georgia Pac.	21 1/4	+ 3/8	Union Pac.	48 3/4	- 5/8
Genl.Motors	69 7/8	+ 1/8	United Tech.	40 5/8	+ 1 3/4
Gilette	65 1/2	- 1 1/4	Warner Comm.	35 3/4	+ 1 1/4
Hammerm.P.	40 1/8	- 1/2	Warner Lamb,	36 1/4	- 1/8
Homest.M.	24 1/2	+ 1/8	West.El.	39 3/4	+ 1/8
Hutton	32 7/8	- 1/2	Xerox	49 1/4	- 1/8

DOW JONES

Industrials	1369,29	+ 0,79
Transportation	659,76	- 3,04

AMERICAN STOCK EXCHANGE

Computer & Technology	95,79	- 0,47
Precious Metals	73,47	+ 0,44

REUTER.

CLOSING MARKET COMMENT OCTOBER 17,1985.
Ina Multi-Swing session today, stock prices finished mixed as the bulls consolidated yesterday's surge in orderly fashion. The Dow 30 closed up approximately .79 points at 1369,29. Trading was heavy. The Transports faltered, but the Utility index climbed fractionally. Beatrice Companies once again appreared on today's most active roster and reached new highs. American Express and Warner Communications also rallied in active turnover. Litton Industries was a star performance today, helped by some takeover speculation. Teledyne was also a mluti-point winner. CBS and Bell and Howell surrendered. An analyst issued a negative report on Bell and Howell. The bulls continue to do a good job of holding on to their recent gains while the Bears remain on the defensive. Initial support for the Dow is now situated in the 1340 - 1350 zone.
E.F. HUTTON RESEARCH.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 18 OKTOBER 1985 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.285	1.305	1.325
PND STERLING	2.48	2.535	2.595
NED GLD	59.37	60.09	60.89
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	82.09	82.81	83.61
FR FRANCS	20.91	22.01	22.71
DUITSE MARK	67.17	67.89	68.69
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.68	0.98	1.04

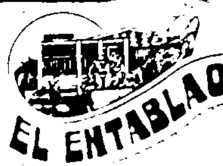
KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 18 OKTOBER 1985 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	99.41
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	108.35
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	103.21
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	108.15
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	101.48
10.25 %	OBLIGATIELENINGEN 1985 PER 1990	100.84

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.01%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

KRALENDIJK — Op de foto Jan Baarsma, drie maal eerste in zijn klasse op de eerste wedstrijddag.

WEEKEND

Indjuweg 47
(Dominguito,
laatste zijweg van
Schubappelweg)
Tel.: 614855

CHILEENS GOURMET RESTAURANT

Specials vrijdag en zaterdag:
Almejas al natural (Mosselen)
Pescado al horno (Vis in de oven)
Hoofdgerecht zoals gewoonlijk.
Vanaf 6.30 bent U van harte welkom!
GEOPEND: donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag.

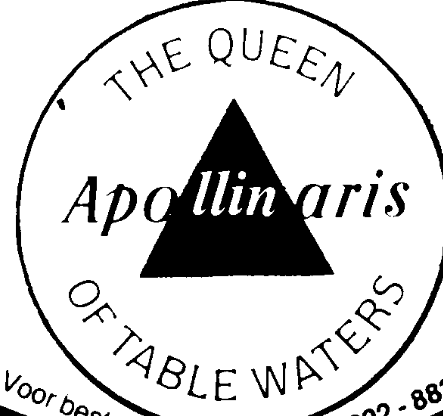
you're welcome at the........

BELLEVUE

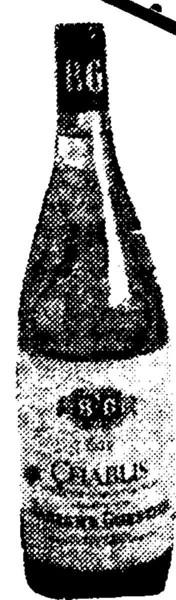
HOTEL-BAR-RESTAURANT
Baai Macolaweg - Parera
(Pasan Grahan)

Het restaurant bij uitstek voor een **krioyo** maaltijd zoals: **mulá, guiambo, sòpi yuana, funchi-tafel, etc. etc.**
GEOPEND elke dag van 12-2 en van 7-10
Zondag **GESLOTEN**
Ons tel.nr. 54291 of 54294
Tot ziens in Bellevue op Parera!!

Voor bestellingen: Tel.: 88222 - 88333

no meal is complete without a good wine

Fort Nassau

Enjoy the Magnificent Panorama of Curacao from Fort Nassau
International Menu.
Serving only Prime American Meats.
Reservations:
Tel. 613450

Een **speciaal etentje uit,** doet U in een **speciaal restaurant**
Waar?
Geen twijfel mogelijk; U gaat naar

Restaurant
La Bistroëlle
(achter Promenade Shopping Center)
Tel.: 70408

Je bent lekker wezen stappen, 't is laat en je hebt lekkere trek.

McDonald's
Sta. Maria Drive- Thru
is **IN 'T WEEKEND GEOPEND** op
VRIJDAG EN ZATERDAG TOT 2.00 UUR IN DE OCHTENDUREN.

no meal is complete without a good wine

DENISE'S VIDEOTHEEK

t.o. Henderson Mahaai
Tel.: 75270

openingstijden:
vrijdag, zaterdag en maandag
10.00 uur v.m. - 9.00 uur n.m.
dinsdag, woensdag en donderdag
10.00 uur v.m. - 8.00 uur n.m.

New Releases

* Friday the 13th - The New beginning - Thriller
* Win or steal - Action
* Gangster killings - Action
* Perfect strangers - Crime.

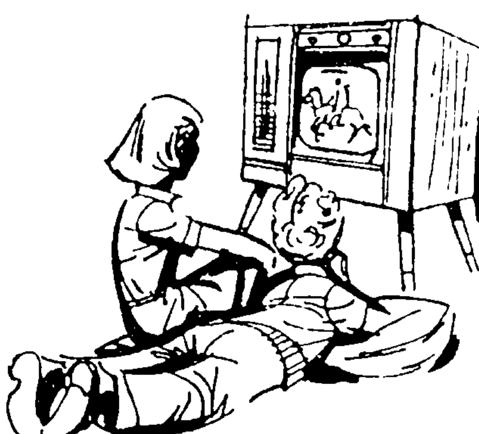
Binnenkort ook op Ronde Klip

(Ronde Klip Videotheek)

NU OOK PHOTO-FINISHING BINNEN 24 UUR
*****

Bij het ontwikkelen van filmrollen boven de *f*.10,- krijgt U 1 nieuw filmrolletje gratis.

Weekend Special
vrijdag + zaterdag
Als U 6 films tegelijk huurt, ontvangt U
1 VOLLE MUZIEK-CASSETTE GRATIS
Zolang de voorraad strekt.

JAVA RESTAURANT
in Hotel Stelaris
de Rouvilleweg 57 - Tel.: 625740
(Ouwe Zeemanshuis)

Gespecialiseerd in uitgebreide
INDONESISCHE RIJSTTAFEL

Nassie goreng gewoon en special
GEOPEND: dagelijks 7-11 uur 's avonds.
Maandag **GESLOTEN.**
Zondag: **Mariachi del Rio** en **Mariachi Fortuna**
van 5-12 uur 's avonds.

OPEN Bar van 6-6.30 uur.

TRUPIAL INN
GROOT DAVELAAR -
Tel.: 78200

Begin your weekend at our Sunset Hour!

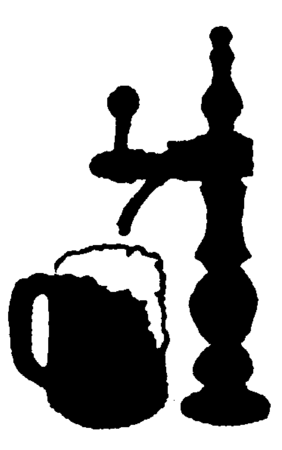
FRI.: 6 - 8 p.m. Happy Hour, drinks half price, 7 p.m. - 1 a.m. Music by LOS EXPLOSIVOS from 7 p.m. MARIACHI FORTUNA.

SAT.: 6 - 8 p.m. Happy Hour. 9 p.m. - 2 a.m. La Nueva Generacion with Mafalda Minguel & Alejandro Frans.

SUN.: 7 - 12 p.m. Music by LOS EXPLOSIVOS & DJ. Mc In-Tosh. Entrance FREE.

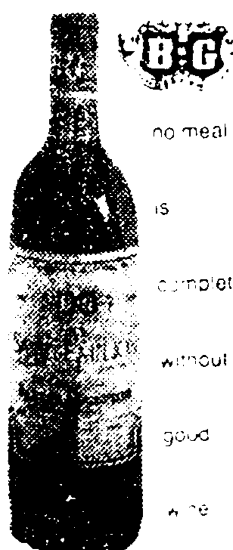

De gehele week geopend vanaf 5 uur 's middags.

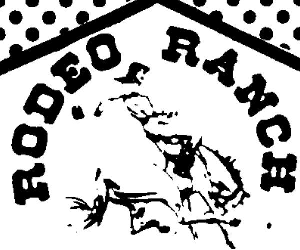

TAP MAAR IN

Sta. Rosaweg 6
Tel.: 77344

no meal is complete without a good wine

SALOON-STEAK HOUSE
JES AIN NON BETTER
Open now also for LUNCH
from Monday till Friday
Saloon 5.00 p.m. till
Dining 6.30 p.m. till
Fridays and Saturdays
Country and **Western** Life Music
by **JAILBIRD**

DINNER
Open 7 days a week
Tel. 70501 - 70502 after 4.00 p.m.
Schout bij nacht van Staverenweg 6.

RYSTTAFEL
RESTAURANT
INDONESIA

Tel.: 612606
Elke **Zaterdag** en **Zondagmiddag** tussen **12 en 2 uur:**
„NASI RAMES ISTIMEWA"
bestaande uit 10 verschillende gerechten, inkl. 2 saté's en een koud pilsje van het huis, voor
slechts *f*. 15,-
Ook mogelijk om mee te nemen voor
slechts *f*. 10,-
zonder pilsje.
Mercuriusstraat 13

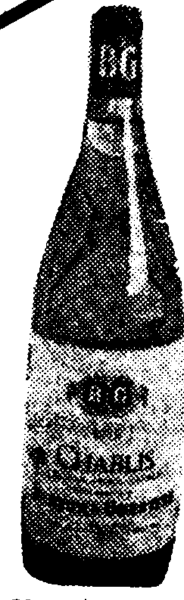
Kini Kini Bar

Fantasy Follies
SHOWTIME DAILY AT 11 pm. EXCEPT THU.
Fri. & Sat. dancing with TROPICAL COMBO

The Penthouse dining room & lounge for dinner or a drink atop Willemstad. Open Tue. thru Sat. from 7 - 12 am. Dinner from 7 - 11:30 pm. from *f*. 20,-
Saturday Curaçao Night from 7:30 pm. Local food, buffet & folklore show.
Sunday delicious B.B.Q. from 1 - 4 pm. at the pool side area.

Curaçao Plaza
Hotel & Casino
tel. 612500

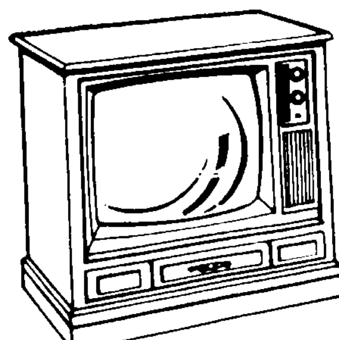
no meal is complete without a good wine

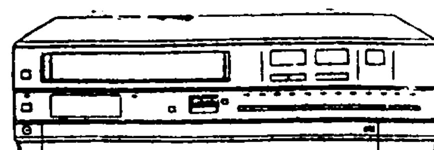
GOED NIEUWS!
Vanaf deze september maand kunt U veel geld sparen met onze **VIDEO-LOTTO!**
U heeft kans op veel **gratis video's!**
Voor de maanden september en oktober krijgt U iedere dag:

3 VIDEO'S VOOR *f*.5,-
4 VIDEO'S VOOR *f*.6,50 en
zelfs **5 VIDEO'S VOOR *f*.8,-**

New Releases
* **Missing in Action Part II**
* **Police Academy Part II**
* **Dog Day**
* **Grote keuze in Wrestling en X-rated films.**

Jan Boos 219 - Tel.: 673900
GEOPEND: van maandag t/m zaterdag van 3 uur - 8.30 uur n.m.

Andres Belloweg naast 23
Tel.: 74443 (Curaçao)
GEOPEND: van maandag t/m zaterdag van 12.00 - 8.00 uur n.m.

Yuen Tung Restaurant
Castorweg - Tel.: 615487 - 615488
Voor alle soorten **Chinese-** en **Visgerechten** alsmede
Internationale Keuken
voor zowel zakenlunches als familieuitjes, zijn wij iedere dag **geopend** van
11.30 a.m. - 10.30 p.m.
's Maandags
GESLOTEN

't Oosters Huisje
Juliana van Stolberglaan 7
Tel.: 73165

SPECIAAL ZAAK VOOR RIJSTTAFEL ARTIKELEN

heeft weer voor U **Boemboe blokken (kruidenmix),** voor 20 verschillende heerlijke gerechten, **lumpiavellen, peteh bonen** en nog veel meer.

ROSE GARDEN
Bar Restaurant
Oude Caracasbaaiweg 56 - Tel.: 614574
nú ook op Ser'i Pietermaai - Tel.: 614063

EEN SFEERVOL RESTAURANT MET CHINESE GERECHTEN
en een gezellige bar.
Open van 11.00 v.m. - 11.00 n.m.
U bent van harte welkom.

DE FLES
SCHOTTEGATWEG WEST 367
TELEFON 84576
Specialidadnan:
A LA PARILLA DI LOMITO PORKCHOP, FLANKSTEAK I GALINJA.

Tur por wòrdu sirbí ku batata i salada. Tambe por hasi pedido pa bai kune.
HABRI TUR DIA 6'OR P.M.-2'OR A.M.

your friendly guide...

N.V. Video World - Steenrijk - Jongbloed - Herst 31

Weekend Special:
4 films halen - 3 betalen
Free membership

VIDEO MOVIES
* The killing Fields - War drama
* A Passage to India - Drama
* The Ninja Domination III - Action
* The Thunder Warrior - Action
* The Breakfast Club - Comedy
* Tomboy - Drama
* Rambo II - Action

N.V. Video World
Uw adres voor ruime keuze en kwaliteitsfilms.

AMIGOE
WEEKEND BIJLAGE
VRIJDAG 18 OKTOBER 1985

ÑAPA

Eerst merkte niemand wat er aan de hand was in die zesde klas van de school in San Nicolas, op Aruba. De kinderen ook niet. Ricardo was de eerste die dacht: 'Er is iets met onze nieuwe juf!' Maar Jufjum lachte alleen raadselachtig wanneer die onverwachte warwind opstak en er iets geheimzinnigs in de klas gebeurde. Zelfs de nieuwe jongen Khing, die altijd alles wist, kon het raadsel niet oplossen. De brutale Sharon en de keurige Jessica vergaten er hun ruzie door. Samen met Jufjum zweeg de klas over Het Geheim tegen 'Schaarhaai', het schoolhoofd; tegen de politie, en tegen alle mensen van Aruba. Want anders... anders zou Jufjum misschien van school gestuurd worden.

ISBN 90 258 3314 4

Een dubbeldebuut op Aruba

Bij uitgeverij Charuba/Leopold debuteerde de Arubaanse Josette de Cuba-Daal met een kinderboek, *Warwind*. De illustraties en het omslag werden gemaakt door Giolina Henriquez, die hiermee als illustratrice debuteert. Wim Rutgers had een gesprek met beide debutanten over *Warwind* dat 8 november op Aruba en 9 november op Curaçao officieel zal worden gepresenteerd (zie blz. 8 en 9).

En verder in Ñapa:

BUITENLANDSE KRANTEN

Geen reden tot leedvermaak

De Sovjet-Unie heeft zich altijd "in principe"uitgesproken tegen het gijzelen van onschuldige burgers met het doel politieke eisen af te dwingen. Maar als "progressieve vrijheids- bewegingen" tot een gijzelings- actie overgingen "in hun strijd tegen het imperialisme", weigerde het Kremlin zulks te veroordelen. Het hulde zich in zwijgen of vroeg begrip voor de achterliggende motieven.

Het laatste gebeurde dat in juni van dit jaar tijdens de spectaculaire gijzeling van de inzittenden van het TWA-vliegtuig in Beiroet door Libanese sji'ieten. „Men moet de bron van dergelijke gebeurtenissen begrijpen", zei desgevraagd de officiële woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken in Moskou. „Het terrorisme en het gijzelen van mensen vinden hun oorsprong in het klimaat van geweld en non-respect voor andermans rechten, dat in het Midden-Oosten heerst." Hij stelde hervoor Israël en „zij die achter Israël staan" verantwoordelijk, aangezien deze machten "een rechtvaardige oplossing afwijzen van de problemen die sinds lang in het Midden-Oosten heersen en hun toevlucht nemen tot geweld teneinde hun doelen te bereiken".

Deze politiek van de Sovjet-Unie wordt ingegeven door een gezond eigenbelang. Enerzijds streeft zij als supermogendheid naar een zekere orde en rust in de internationale betrekkingen, anderzijds voelt zij zich verplicht "nationale bevrijdings- bewegingen" zo veel mogelijk te steunen, want dat is een Leninistische principe.

Daarom kregen diverse Palestijnse groepen een sabotage- opleiding in de Sovjet-Unie ten behoeve van hun nationale strijd, maar was Moskou tegelijkertijd in zijn officiële betrekkingen met de PLO bijzonder omzichtig. Want wat de Sovjet-UJnie vooral vreest, zijn "extremisme" (onhaalbare politieke eisen) en "avonturisme" (het zich ontijdig en onvoorbereid storten in de gewapende strijd).

Die behoedzame koers werd ook in Libanon gevolgd. De Sovjet-Unie wil onder geen beding zijn belangrijkste Arabische bondgenoot — Syrië — verliezen. Maar hij vindt ook de PLO bijzonder waardevol, omdat de PLO een sta-in-de-weg is voor allerlei Amerikaanse plannen die tot doel hebben rust in het Israëlische conflict te scheppen onder een Amerikaanse paraplu. Bovendien is de PLO een nationale bevrijdingsbeweging, waarin duidelijk Marxistische groepen hun plaats hebben.

Moskou is dan ook bepaald niet gecharmeerd van de aanhoudende Syrische pogingen om van de PLO een Syrische aanhangwagen te maken. Het is geen Sovjet-belang dat Syrië te veel macht krijgt in Libanon en over de PLO, omdat Syrië daardoor zou kunnen worden verleid om vanuit een positie van kracht met de Amerikanen zaken te doen over het Palestijnse probleem.

Hoewel ook de Russen de laatste tijd zeer wantrouwend waren geworden over PLO-leider Arafat, die samen met Egypte en Jordanië een mooie relatie met Washington probeerde op te bouwen, hebben zij altijd de Syrische politiek om de PLO te splitsen en onmondig te maken, veroordeeld — in 1976 openlijk, de afgelopen twee jaar zeer discreet.

Die voorzichtigheid heeft het Kremlin niet geholpen. Voor de eerste maal zijn ook Sovjet-diplomaten in Libanon gegijzeld en is er zelfs een vermoord. Een groot deel van het ambassade- personeel en de in Beiroet gestationeerde Sovjet-journalisten hebben na nieuwe dreigementen uit veiligheids- overwegingen Beiroet verlaten.

Ditmaal heeft de Sovjet-leiding geen enkel begrip voor de achtergrond — de bloedige strijd om de macht over de Noordlibanese stad Tripoli. Daar proberen de Syriërs definitief hun gezag te vestigen en af te rekenen met de Sunnitische geloofsfanaten, die nog maar enkele jaren geleden in Syrië zelf een ernstige bedreiging vormden voor het in Damascus heersende minderheids- regime der Alawieten — een sji-itische sekte, die door de meeste Moslims als ketters en heidens wordt ervaren.

De geloofsfanaten in Tripoli worden geleid door sjeik Said Shaaban, een Sunni-geestelijke die een paar jaar geleden nog volstrekt onbekend was. Met financiële en militaire steun van PLO-voorzitter Arafat richtte Shaaban een militie op, de Tawheed (Goddelijke Eenheid), die in Tripoli een terreur- regime vestigde. De Alawieten van Tripoli, die in het bezit zijn van een door Syrië opgezette militie, slaagden er niet in een eind te maken aan de heerschappij van Shaaban. Deze moordde de communisten van Tripoli uit en verbond zich met allerlei extreem-sji'itische groepen en met Iran, teneinde van Libanon een Islamitische republiek te maken.

Het is voor het Syrische bewind van levensbelang om Shaabans machtsstreven vlak naast de Syrische deur de kop in te drukken en Arafat te verhinderen om via Shaaban opnieuw een machtsbasis op te bouwen in de Palestijnse kampen rond Tripoli. Vandaar dat Damascus zich eerst als "bemiddelaar" opwierp bij zijn pogingen Tawheed te ontwapenen en, toen dat niet lukte, vervolgens met een eigen militaire en andere pro-Syrische milities Tawheed probeerde te elimineren.

Deze oorlog in Tripoli, die al honderden doden heeft gekost, zoals gewoonlijk voornamelijk onder de burgerbevolking, is de Sovjet-Unie noodlottig geworden. Wegens militaire bondgenootschap met Syrië wordt de Sovjet-Unie door de fundamentalisten van Sunnitische en sji'itische huize uiteindelijk verantwoordelijk gesteld voor de slachtingen in Tripoli.

Voor het eerst in de geschiedenis van het Midden-Oosten-conflict bevindt de Sovjet-Unie zich daarmee in dezelfde ongemakkelijke positie als de V.S. Terroristen stellen Moskou voor de keus zijn diplomaten en burgers in den vreemde op te offeren aan de staatsraison.

Terrorisme, dat wil zeggen het gijzelen en vermoorden van ongewapende burgers, is een aanstekelijke ziekte, die universeel moet worden bestreden. Daarom is leedvermaak ook in dit geval uit den boze. Het politieke adagium dat wat de een vrijheidsstrijd noemt voor de ander terrorisme is, moge op korte termijn nuttig lijken, het is op den duur voor iedereen levensgevaarlijk. Dat blijkt eens te meer uit de gemelde "executie" van een reeds lang in Libanon gegijzelde Amerikaanse diplomaat. (Uit NRC Handelsblad)

Sociale strijd in Zuid Afrika

Botha heeft in Zuid-Afrika meegedeeld er niet aan te denken over te gaan tot het systeem van 'one man - one vote', algemeen kiesrecht voor iedereen zonder enige beperking. Wel wordt onderzocht in hoeverre het huidige stelsel van de presidentsraad kan worden aangepast, waardoor ook zwarte Zuidafrikanen in de regering worden opgenomen. Botha sprak zich wel uit voor een verenigd Zuid-Afrika, maar dan zodanig dat de ene groep de andere niet kan overheersen. Dat laatste klinkt enigszins bizar uit de mond van een president, wiens eigen groep — de blanken — eeuwenlang niets anders heeft gedaan dan over andere bevolkings- groepen beslissen. Toch is het al te simpel te betogen dat Botha er beter aan zal doen zo snel mogelijk in zijn land algemeen kiesrecht in te voeren.

De hele apartheid in Zuid-Afrika is omringd — zowel bij bestrijders als bij voorstanders — door allerlei mythen, waarin 'ras' een belangrijke rol speelt. Aan mensen met een bepaalde huidskleur en uiterlijk worden kenmerken toegedacht, die misschien — globaal genomen — wel kloppen, maar in feite weinig hebben te maken met ras of huidskleur. Meestal gaat het om sociale verschillen, mede tot stand gekomen door een gescheiden ontwikkeling door de eeuwen heen. Zo wordt vaak betoogd dat de zwarte mensen 'lui en niet intelligent' zouden zijn, waardoor een onjuiste relatie wordt gelegd tussen huidskleur en individuele karakter- trekken. Ook bij blanken komen domme en luie mensen voor, in grote aantallen zelfs, maar dat betekent nog niet dat generaliserend alle blanken daaronder zijn te rangschikken.

Het omgekeerde is evenmin juist. Omdat sommige blanken tot uitzonderlijke prestaties in staat waren, is het onzinnig om dat aan alle blanken toe te rekenen. Einstein heeft de relativiteitstheorie geformuleerd, maar dat wil geenszins zeggen dat president Reagen — om maar een willekeurige vertegenwoordiger van mensen met een blanke huidskleur te noemen — daartoe eveneens in staat zou zijn. Vele denkbeelden, waarop de Zuidafrikanen hun apartheidsbeleid hebben gebaseerd, werden nog niet zo lang geleden in Europa precies zo verkondigd om het algemeen kiesrecht tegen te houden. Alleen liet men toen de huidskleur en het ras buiten beschouwing. Vrouwen bij voorbeeld — zo vond de mannenmaatschappij van destijds — hoefden niet mee te beslissen, ze zouden het trouwens niet eens kunnen, betoogde men. En daarom verleende men vrouwen geen stemrecht. Vroeger werden arbeiders eveneens opvallend gediscrimineerd: in bepaalde kringen achtte men het onzinnig dat zij konden meepraten over zaken van bestuur en beleid.

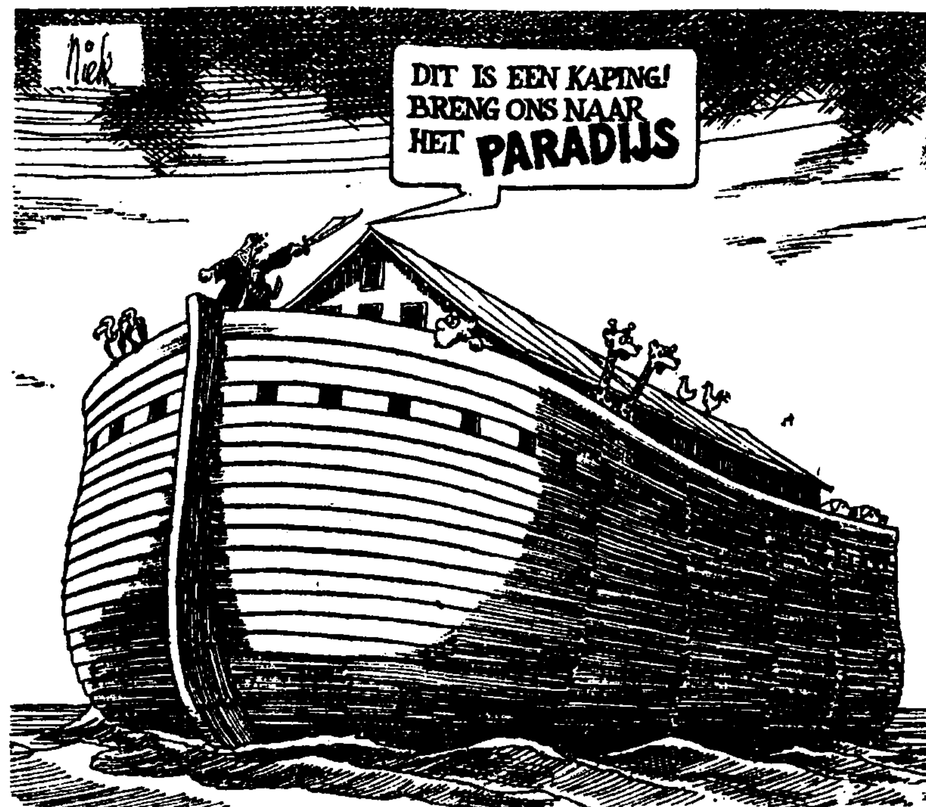
Toch is het er allemaal van gekomen. Hoewel, er zijn nog steeds mensen die er de vreemde theorie op na houden dat bepaalde tv-uitzendingen of zelfs kranten- publikaties maar beter kunnen worden tegengehouden: 'Niet voor u of voor mij, begrijpt u? Maar voor de massa. Wat begrijpt die ervan?' Aanhangers van dit soort opvattingen beseffen niet dat zij op hun beurt precies zo reageren als categorieën die zij veroordelen. Met andere woorden: ook zi zijn deel van 'de' dan wel 'een' massa, al voelen ze dat niet. De verschillen in Zuid-Afrika zijn voornamelijk van sociale aard: blanken kijken op zwarten neer, zoals ouderwetse conservatieven in Europa in de negentiende eeuw dat deden op de socialisten. Zo gezien is rassenstrijd vooral sociale strijd: Het gevecht van mensen die onder liggen om te pogen boven te komen.

Dat neemt niet weg dat men het Botha en de zijnen niet zonder meer kwalijk kan nemen wanneer zij zich verantwoordelijk voelen voor de belangen van hun eigen groep. Zij moeten zich nu eenmaal afvragen wat de gevolgen ervan zijn als zij hun machtsposities overdragen aan mensen die zij daarvoor niet rijp achten. Vandaar dat zij dezelfde argumenten gebruiken als destijds de tegenstanders van algemeen kiesrecht in Europa. Overigens hebben die hun strijd destijds ook verloren. In het geval Zuid-Afrika kan men er op dit ogenblik niet omheen dat een deel van het eventuele zwarte kiezerskorps nog niet over de vaardigheden beschikt, die in democratieën gewoonlijk aan de kiezers worden toegeschreven. De vraag is dan ook of Botha er niet goed aan zal doen nog weer eens te verdiepen in de sociale strijd van Europa.

In een aantal landen van het oude werelddeel heeft men een tijd een 'consensus'-kiesrecht gekend: men moest aan bepaalde voorwaarden voldoen om als kiezer te kunnen worden ingeschreven, bij voorbeeld een bepaald bedrag aan belasting betalen. Een dergelijk recht zou als overgangsregeling voor Zuid-Afrika wellicht enige zin hebben: diegenen uit alle bevolkingsgroepen, die kunnen aantonen dat zij voldoende onderwijs hebben genoten, zou men kiesrecht kunnen verlenen. Sommige blanken daarginds betogen namelijk altijd weer dat bij algemeen kiesrecht mensen tot de stembus zouden worden toegelaten, die zich — bij wijze van spreken — nog in het 'stenen tijdperk' bevinden. Onder de zwarte jongeren is er echter sprake van een grote leergierigheid; in allerlei vakken en vaardigheden willen zij zich bekwamen.

Als men overweegt dat zelfs in een land als Nederland — een 'oude' democratie, zou men kunnen zeggen — het nog altijd nodig is de burger bij te scholen in staatkundige vaardigheden — daarvoor dienen dan cursussen burgerschapskunde — wordt het duidelijk dat zeker mensen zonder deze achtergrond moeten worden ingewijd in de mogelijkheden van bestuur en beleid. Tot nu toe hebben zij echter geen recht en vrijwel geen mogelijkheid gehad om daaraan mee te doen. Dat is een situatie die Botha en de zijnen nog geen vrijbrief geeft om het verwijt uit te spreken dat de zwarten niet rijp zijn voor algemeen kiesrecht. Wil hij dat argument gebruiken, dan zal hij dat moeten combineren met een plan tot staatkundige vorming en scholing van de bewuste groepen. Een plan in termijnen, dat tenslotte moet voorzien in de invoering van algemeen kiesrecht.

Dat zal wel niet gebeuren: de regering van Zuid-Afrika ziet altijd wel kans om die dingen na te laten, die mogelijk de oplossing voor haar niet eenvoudige problemen dichterbij kunnen brengen. Dat is de tragedie van de blanke in dat land: zonder het te willen, werkt hij aan zijn eigen ondergang mee. (Uit de Haagsche Courant)

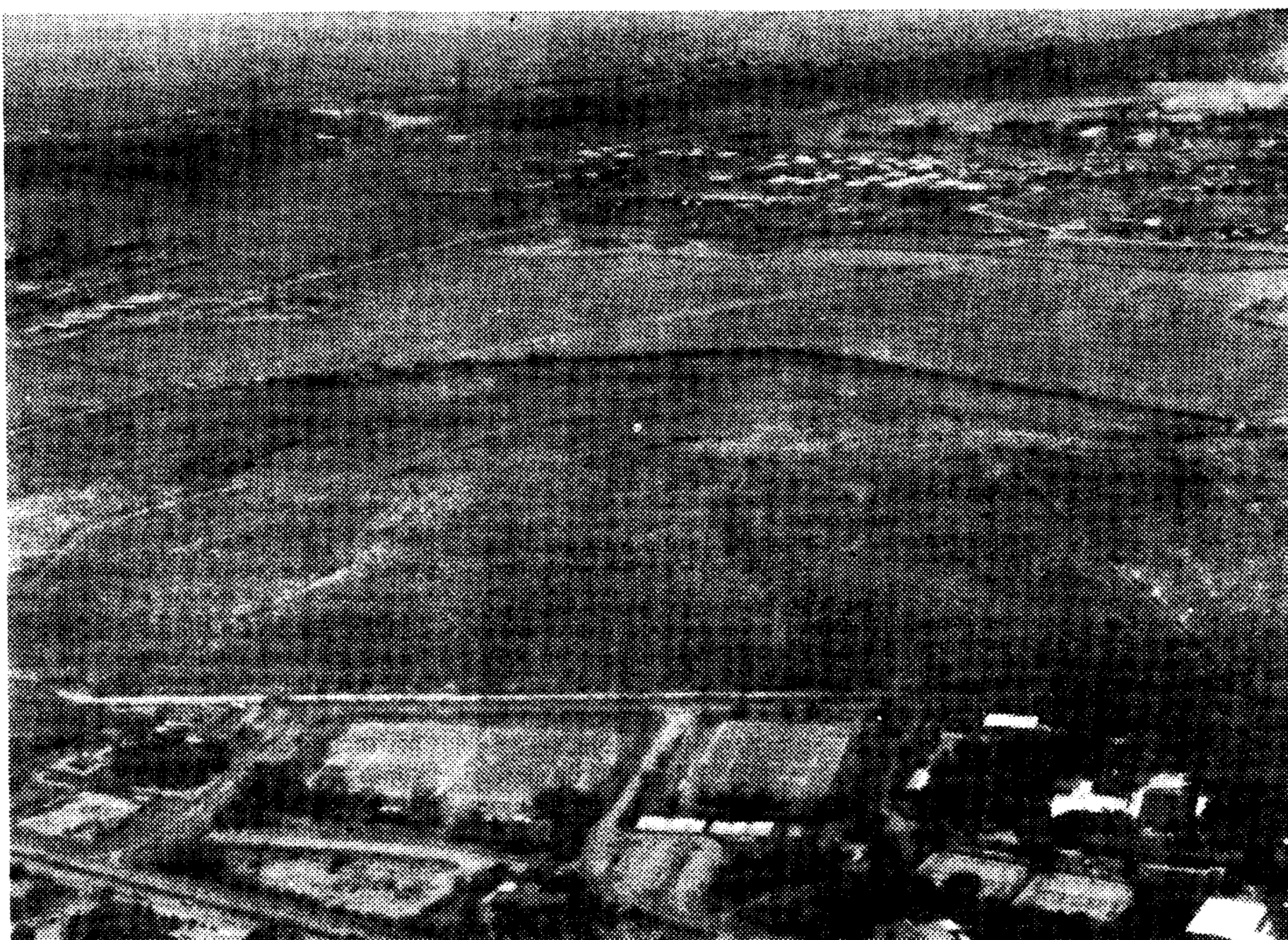
DE KOK

BRUIKBARE RESTANTEN UIT OORLOGSTIJD

HET ASFALTMEER

De onderhandelingen tussen het Gouvernement en de Shell hebben er o.a. toe geleid dat het zogenaamde asfaltmeer aan het Gouvernement overgedaan werd. Toen de onderhandelingen met de PDVSA gaande waren, was er van de kant van de PDVSA belangstelling voor dat meer; toch is dit uiteindelijk buiten de onderhandelingen gebleven en heeft het Gouvernement dit meer dus 'voor eigen gebruik'. Als men de Encyclopedie, het boek Olie als water, de Shell-kranten De Passaat en Nos Isla erop naslaat, kan men enige informatie verkrijgen over dit asfaltmeer.

Voor de geschiedenis moeten we terug naar 1942. Op dat moment woedt Wereldoorlog II en vanuit Curacao en Aruba wordt brandstof geleverd voor de vliegtuigen van de Geallieerden. In het boek Olie als water wordt gesproken over een substantiele bijdrage die vanuit deze eilanden aangeleverd wordt in de strijd tegen Fascisme en Nazi-dom; hier en daar leest men zelfs een bijdrage van 80% van de benodigde brandstof. Uit die tijd dateert eveneens het asfaltmeer.

...het asfaltmeer vanuit de lucht gezien...

Wanneer ruwe olie aangeleverd wordt, moet die om bruikbare middelen op te leveren verhit worden. Er komen dan verschillende zaken vrij: het eerste wat vrij komt is L.P.G., propaangas dat o.a. gebruikt wordt om te koken. Vervolgens worden bij steeds sterkere verhitting benzine, kerosine en gasolie gewonnen, respectievelijk voor auto's, voor turbine-motoren en voor dieselmotoren. In dat vrijmakingsproces gaat niet de gehele ruwe olie op. Er blijft wat over; dat noemt men residu, en dat is nog bruikbaar als de goede middelen daartoe aanwezig zijn.

Het residu dat overblift na deze eerste bewerking wordt in en hoogvacuüm 'geval' (waardoor een lager kookpunt bereikt wordt) nog eens aan de kook gebracht (om het maar eens populair te zeggen). Een van de producenten die daarbij gewonnen worden, is smeerolie. En natuurlijk gaat weer niet alles op; van wat dan overblijft kan als wegenbouw bitumen gebruikt worden, maar wordt ook veelal naar een zogenaamde thermische kraker gestuurd. In deze fabriek wordt de zware olie zodanig verhit, dat een aantal grote moleculen 'gekraakt' worden tot kleinere; er wordt in de thermische kraker weer propaan gemaakt en ook weer benzine- en gasolie-componenten. Wat er dan nog overblijft heet: gekraakt residu. Deze ingewikkelde bewerkingswijze paste men in de oorlogsjaren toe, en nu nog. Nu is het een waardevolle component voor de dure stookolie; in de oorlog was er voor het gekraakte residu geen vraag; het werd "gedump" in het asfaltmeer.

Eerst werd de vallei bij Rust en Burg volgestort en daarna legde men — eigenlijk zeer Hollands — een dijk aan in de Buskabaai waarachter de rest werd gedumpt. Op dit moment is een oppervlakte van 55 hectare bedekt met dit residu, asfalt, maar dan niet in de betekenis van 'wegbedekking'; de wegbedekking die eveneens hiervan gemaakt wordt, is maar één verwerkingsvorm; er zijn er meer en meer bruikbare. Op Aruba ging men anders om met dit residu. Het werd op het strand gestort en later kwam er een overeenkomst tussen Lago en een Deense fabrikant die veel van dat spul weghaalde.

Volgens Olie als water werd in 1948 een eerste poging gedaan om het asfalt van het asfaltmeer verder te bewerken. Die poging is op niets uitgelopen. De prijs van de stookolie — een belangrijk product bij verdere bewerking van het asfalt — was op dat moment zo laag, dat bewerking van het asfalt toen niet rendabel was. Ook in de zestiger jaren en in de jaren zeventig zijn van Shell-zijde regelmatig pogingen gedaan om te bezien wat met het asfaltmeer nog bereikt kon worden. Maar technische, en vooral economische redenen leidden er steeds weer toe, dat men van verdere bewerking afzag.

Anders werd het in 1978. De prijs van ruwe olie steeg van 14 dollar naar 30 dollar per vat (barrel). Mijnheer Khomeini had de zaak ernstig in de war gestuurd en er was in de olie-wereld sprake van een zekere paniek. Wat moest men nu gaan doen? En dan is er iemand die opnieuw zegt: Daar, in dat asfaltmeer, ligt 1,2 miljoen bruikbare (o.k. toegegeven, moeilijk te verwerken, maar niettemin bruikbare) grondstof.

Eéntweetiende miljoen is een getal dat sowieso al onvoorstelbaar is, maar men wil het toch wel bij benadering weten. Daarom een voorbeeld ter verduidelijking: de electriciteits- centrale (de K.A.E.) heeft per jaar 150.000 ton stookolie nodig om iedereen van electriciteit te voorzien. Verwerking van het asfaltmeer tot stookolie (dat kan er namelijk met dat residu geschieden) zou betekenen bij realisering ervan dat men acht jaar lang kan 'stoken' van het asfaltmeer. Bij het rekensommetje dat hiervoor gedaan werd is uitgegaan van het electriciteits- verbruik van vandaag de dag.

In feite betekent het natuurlijk ook, dat wie in staat is tot het bruikbaar maken van het residu uit het asfaltmeer 'binnen' is. Shell had in '76, dus nog voor de prijsverhoging, zelf een poging gedaan en ook waren er wel andere (gepensioneerde olieboeren uit Texas) die iets zagen in exploitatie van het asfaltmeer, maar het liep op niets uit. Wel was het zo dat het asfaltmeer door de stijging van de prijs van ruwe olie een — weliswaar nog te realiseren — bron van inkomsten zou kunnen worden, terwijl het daarvoor eerder beschouwd moest worden als een milieu-onvriendelijk geheel. Daarom liet Shell weten in 1982 aan iedereen die geïnteresseerd was dat ze konden komen met een voorstel. Uit de ingediende voorstellen zou het beste gekozen worden. Begin december kwam er een voorstel binnen van de heer A.J. van der Kooy dat — vergeleken met andere plannen en voorstellen — zonder meer het meest bruikbaar was. Shell sloot een contract met die man en hij kon aan het werk.

Van der Kooy deed dat op voortvarende wijze; al gauw veranderde hij zijn naam in een firmanaam, want er waren voldoende mensen bij betrokken om dat te rechtvaardigen; het werd de Nareco N.V. (**Netherlands Antilles Recycling** Company). Eind 1983 is Nareco na enig geëxperimenteer gereed met een bruikbare verwerkingswijze. In het kort komt die hierop neer: met een grote schep (vergelijk een baggermachine) wordt asfalt uit het meer in een ketel geschept, die verwarmd is. Daardoor wordt het stugge asfalt vloeibaar en dat dan vloeibare materiaal werd doorgepompt naar Shell waar het verwerkt wordt tot stookolie. In de totale productie van Shell leverde Nareco een aardige bi drage en gaande de tijd zag men dat oplopen tot aanlevering van 1000 ton asfalt per dag; er is tot op dit moment 400.000 ton asfalt uit het meer gehaald.

Om hoeveel geld gaat het, wanneer dit asfalt bruikbaar gemaakt wordt. De heer Errol Cova sprak, toen hij de minister- president vergezelde op haar reis naar Nederland voor de besprekingen aangaande de Shell, van een bedrag van Naf 32.000.000. In het P.I.W. dd 5885 wordt gewag gemaakt van een "accumulated $ 100-miljon asphalt 'lake' ". De waarheid zal wel in het midden liggen, maar dat het ook dan om een groot bedrag gaat zal eenieder duidelijk zijn.

Momenteel ligt de toelevering van Nareco aan wat vroeger de Shell Raffinaderij heette, stil. Vraag is natuurlijk hoe een en ander geregeld moet worden, want Nareco had een contract met Shell, maar het meer werd aan het Gouvernement 'overgereikt'. De vraag is natuurlijk waarop men wacht. Stel dat men van Gouvernements- zijde de K.A.E. zou laten stoken met stookolie uit het asfaltmeer, wat betekent dat dan? Een voorzichtige schatting is deze: de kosten voor de stookolie voor een jaar electriciteits voorziening bedragen op dit moment $ 20.000.000.

Als via PDVSA geregeld zou kunnen worden dat met behulp van de eigen middelen het asfalt uit het eigen meer verwerkt wordt **tot stookolie en doorgepompt naar** K.A.E., dan zou dat ruwgeschat op dit moment een besparing betekenen van een bedrag van $ 10.000.000 per jaar. Voorwaar geen kleinigheid. Het lijkt ons zaak dat met bekwame hand er gezorgd wordt voor beweging in het asfaltmeer; het heeft er de schijn van dat het een bruikbare bron van inkomsten is die voor een aantal jaren soelaas brengt in de nog steeds moeilijke omstandigheden van Curaçao en de Antillen. ●

A. GRAAFSMA

...het asfalt wordt uit het meer gehaald...

ABILYMPIC '85 Colombia

Op 29 september jl., vertrokken uit Curaçao veertien mensen naar de Abilympic te Bogota, die aldaar zouden plaatsvinden van 1 tot en met 5 oktober. Acht gehandicapten en hun begeleiders zouden op internationaal niveau Curaçao vertegenwoordigen. Na terugkeer van de deelnemers en hun begeleiders hadden we een gesprek met hen.

De Abilympic zijn meer dan Olympische spelen voor gehandicapten. Het is een ontmoeting van gehandicapten die elkaar en de begeleiders laten zien wat er op industrieel, artistiek, intellectueel en cultureel gebied door gehandicapten is gerealiseerd. Ook zijn er handvaardigheids- spelen tussen de gehandicapten onderling. Uit 64 landen waren mensen vertegenwoordigd: slechts één land had af laten weten. De gehandicapte participanten zijn visueel, auditief of anderszins fysiek in hun doen en laten gestoord. Ieder land dat meedeed aan de Abilympic had een stand waardoor het geheel van deze happening in Bogota heel duidelijke reminiscenties aan een Expo opriep.

De onderdelen van de handvaardigheids- spelen, waarin men elkaar bekampt, zijn schrijnwerken, radio- en t.v.-reparatie, typen, metaalbewerking, fijne naaldwerken en naaien, gutsen, vlechtwerk, computerbediening, reclame-tekenen, weven, horloge-reparatie, en (niet in competitie-verband) entertainment. Curaçao nam deel op drie onderdelen: fijne naaldwerken en naaien (dat waren de dames Lilia Alexander en Rosa Persaud), vlechtwerk, in het bijzonder stoelen matten (de heren Alvin Nicola en Nelson Merced); entertainment, i.c. muziekverzorging (de heren Willem Belioso, Sixto Dortalina, Francisco Hosepha en Nemencio Winklaar). Begeleiders van de dames waren de dames Janny van de Boogaart en zr. Xiomara Lucas, van de heren van het vlechtwerk, Janny van de Boogaart en van de muziekgroep Reynard Rampenburg. De algehele leiding voor de Curaçaose groep berustte bij Myrta Leetz en Raymond Hollander.

Zaken die mensen, die niet bekend zijn met deze spelen, vreemd in de oren klinken zijn het loten van welk merk naaimachine gebruik zal gaan worden gemaakt en in de afdeling vlechtwerk, of het accent zal vallen op stoelen matten of manden maken. Voor het overige is alles net als bi de Olympische Spelen: de landelijke binnenkomst, het defilé, het behalen van goud, zilver of brons met de ceremonie van vlag en volkslied, het onderlinge contact tussen de deelnemers.

Voor de deelnemers en de begeleiders zijn deze Abilympic onvergetelijk geworden. Er is door Curaçao geen medaille gewonnen, maar er zijn ervaringen opgedaan die van veel en veel groter belang zijn. Dat kan zijn een eenvoudige ervaring als het slapen van een "ziende" bij een "blinde" op één kamer, en dan als ziende te bemerken hoe anders het leven van die blinde ingericht is, bijvoorbeeld om de andere dag alles weer terug te kunnen vinden; dan zijn er ook ervaringen van veel verder strekkende aard zoals: de groep zit in de bus om naar het vliegveld te gaan; iedereen is wat nerveus en moe, er hangt een wat geprikkelde sfeer, tot de Curaçaosche groep opeens merkt dat zij toch wel erg "verwend" afsteekt tegenover die ene deelnemer uit Jamaica die daar alléén met zijn blindestok en met zijn koffer de trap van de bus opgaat om zich ook naar het vliegveld te laten vervoeren.

Daarnaast zijn er ervaringen van de gehandicapten onderling, de uitwisseling van 'hoe is het bij jullie?', en dan praten we over zaken als het leren lopen met een stok, het leren braille lezen, het aanleren van andere talen. Het meest merkwaardige was voor gehandicapten uit andere landen te merken dat sociale voorzieningen op Curaçao in de vorm van onderstand überhaupt bestonden. Een man uit Argentinië vond het onbegrijpelijk en het moest hem worden uitgelegd als 'wij gehandicapten krijgen een soort pensioen', voor hij begreep waarover het ging.

Ook van wezenlijk belang voor begeleiders en deelnemers was de ervaring hoe ver men in andere landen al gevorderd met het rehabilitatieproces van de gehandicapte in de maatschappij. Men onderscheidde daarin twee wezenlijk verschillende zaken: gehandicapten uit China en Japan maakten de indruk alles even perfect te willen doen, zoals zij ook buiten de wereld van de gehandicapten die indruk willen wekken; daarnaast gehandicapten uit landen waar de zorg voor de gehandicapten aanmerkelijk minder is dan op Curaçao en waar die gehandicapten — door de noodzaak gedwongen — actiever betrokken zijn geraakt bij het maatschappelijk leven van alledag. Die ervaring is niet of nauwelijks overdraagbaar, maar moet beschouwd worden als een stevige tik op de vingers, zowel op die van de gehandicapten als op die van de niet-gehandicapten. Om met de laatste groep te beginnen: veelal is het medelijden en mededogen die de niet-gehandicapten ertoe bewegen om zich in te zetten voor hun gehandicapte medebroeders en -zusters. Maar in dat medelijden en mededogen wordt er automatisch vanuit gegaan dat die medemens minder is, niet zo veel kan, etc., etc. Die

houding wordt door die instelling bevestigd zowel bij de niet-gehandicapte als bij de gehandicapte zelf. Die gehandicapte zal door de vorm van begeleiding — of-ie dat wil of niet — op een gegeven moment zichzelf ook als niet volwaardig gaan gevoelen en zich ernaar gedragen. De ervaring waarover het hier gaat is dat zowel gehandicapten als niet-gehandicapten hebben gevoeld dat auditief, visueel of anderszins gestoorde medemensen *volwaardige* mede-mensen zijn. Het zal duidelijk zijn dat zulks in eerste instantie niet volledig navoelbaar is, omdat daartoe een mentaliteits-verandering noodzakelijk is. De groep die naar Bogota is gegaan wil via de pers nog laten weten hoe erkentelijk ze zijn voor het welkom dat ze ontvangen hebben van de Nederlandse ambassade in Bogota; toen ze op het vliegveld aankwamen stond iemand van de ambassade hen op te wachten en later is de gehele groep, samen met Nederlandse en Arubaanse deelnemers, door de ambassadeur ontvangen waardoor ook binnen koninkrijks- verband de contacten verbeterd zijn.

Op de spelen zelf hebben de Curaçaosche deelnemers — zoals reeds gezegd — geen goud, zilver of brons in de wacht gesleept. Wel zullen zij, wie daarom vraagt, heel trots hun participatie-medaille laten zien. Hoe hun prestaties wel uitgevallen zijn, is op dit moment nog niet bekend. Het certificaat van deelname wordt 'nagezonden' en daarop zal tevens vermeld staan op welke plaats deze deelnemers vergelijkenderwijs geëindigd zijn. Toch heeft Curaçao daar in Bogota indruk gemaakt, en wel op twee manieren: in de eerste plaats stonden andere deelnemers verbaasd over het gemak waarmee men zich in het Spaans of in het Engels verstaanbaar maakte; in de tweede plaats, en dat is minder individueel, was het de groep Los Valientes die in het onderdeel artistieke bekwaamheid, veel eer hebben ingelegd met hun muzikale vertolkingen; de Curaçaosche muziek sloeg goed aan en met hun muziek heeft deze groep niet alleen drie keer opgetreden, maar ook nog eens zo'n 3 à 4 duizend mensen aan het dansen gekregen.

Als men het geheel van deze Abilympic overziet, dan kan men — ook zonder medailles — spreken van een geweldig succes, een succes dat zich vooral toespitst op de gelijkwaarigheid van mensen. ●

...Grupo 'Los Valientes' in actie...

BO MES KOMO HUES

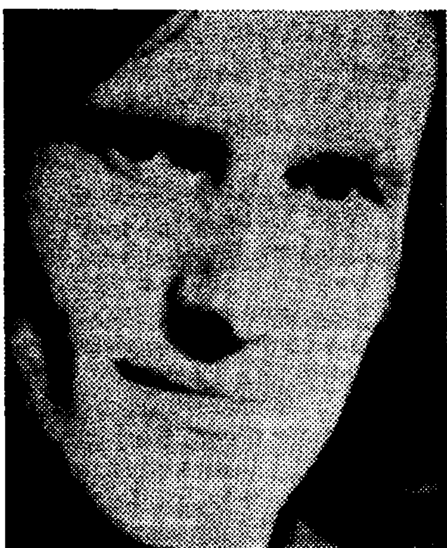
Na aña 1972 a presentá siguiente Kaso sivil den Korte Supremo.
Un homber a bandoná su kasá pa via di e ofensanan ku e tabatin di soportá di e muhé, ku no tabata muchu bon di kabes.
Hues a rekonosé ku e hòmber no tabata kulpable di e abandono.

Awor a keda e pregunta si e mester a sigui paga pa mantenshón di e muhé.

Bo mes komo hues; kiko ta bo opinión?

J.G. de Windt.

(mira blachi 11)

Over 'Klem' van Kees Ouwens

''Waar komt uw ziel vandaan anders dan uit wanhoop''

In de stemmingmakende bloemlezing "De Nederlandse poëzie van de 19de en 20ste eeuw in 1000 en enige gedichten" van Gerrit Komrij (eerste druk 1979) staat Kees Ouwens met vijf gedichten. Die gedichten werden gekozen uit Ouwens' eerste twee bundeltjes: "Arcadia" (1968) en "Intieme Handelingen" (1973). Door die verhouding laat hij heel wat grote namen in die bloemlezing achter zich. Maar ondanks de populariteit waarin de bloemlezing zich mag verheugen, Ouwens wordt er niet bekender om.

In 1985 is Kees Ouwens, geboren in 1944, nog steeds onbekend, behalve bij een kleine groep liefhebbers. Inmiddels is zijn roman "De strategie" (1968) herdrukt, net zoals zijn eerste bundel die herzien in 1977 opnieuw verschijnt. Daarnaast publiceert Ouwens de dichtbundel "Als een beek" (1975). Het blijft vervolgens stil tot 1984, dan verschijnt de laatste bundel "Klem".

De belangstelling voor het werk van Ouwens mag dan niet breed zijn, zij is wel diep. Dit blijkt bijvoorbeeld uit persreacties en uit officiële lof. Voor "De Strategie" was er een eervolle vermelding van de Reina Prinsen Geerligjury. Voor "Als een beek" kreeg Ouwens de Van der Hoogtprijs en enige maanden geleden werd "Klem" bekroond met de Jan Campertprijs.

Het kan zijn dat Ouwens dit laatste nog niet weet, als hij zich tenminste houdt aan wat hij in zijn laatste interview meedeelt over zijn "gastheergedrag": "Ja, je moet niet lastig gevallen worden, hè. Als er gebeld wordt, doe ik domweg niet open. Dan houd ik me doodstil en als ze dan in het portaal voor mijn deur staan, houd ik mijn adem in. Het komt voor dat ik in de gang sta en dan hoor je ze staan wachten". Zo'n dichter krijgt natuurlijk nooit een huis vol mensen.

Ook de poëzie van Ouwens is geen huis met alle deuren open. Het hermetische van het meeste werk wordt veroorzaakt door het ontbreken van herkenbare situaties en de vormgeving van de gedichten. Vooral de grote gedichten worden gekenmerkt door een stromende en slingerende zinsbouw die vraagt om aandachtige lectuur. Maar het is vooral de abstracte thematiek en de meer en meer op de voorgrond tredende ernst die ervoor zorgen dat deze poëzie voor velen een gesloten boek blijft.

Gezegd moet echter worden dat in "Klem" toch weer de humor uit de eerste druk van "Arcadia" aanwezig is. Ik denk hierbij aan het verhalende gedicht "Tocht", waarin de woordkeus een relatieverende werking heeft. Althans aanvankelijk, aan het eind van de tocht, die afgelegd wordt tussen de momenten "de wereld lag voor mij open" en "maar de wereld sloot zich" valt er niets meer te lachen.

In deze laatste bundel, die gelukkig weer op schitterende wijze is uitgegeven, zien we vaste elementen uit het werk van Ouwens zoals de rol van de natuur voor de ik-figuur en de functie van het begrip vorm. Er zijn echter ook nieuwe ontwikkelingen.

HET SOLLIPSISME VOORBIJ

Op een cruciale plaats, ongeveer halverwege de bundel staan twee korte gedichten: "Manufactuur" en "Grond" die op een intrigerende manier met elkaar te maken lijken te hebben. Ze hebben bijv. alle twee dezelfde eerste regel: "Ik maakte mij". Het eerste gedicht luidt:

MANUFACTUUR

Ik maakte mij

en ik wist hoe mijn hoofd reikte naar mijn hand/ en hoe mijn hand dit hoofd al tegemoet ging/ terwijl dit hoofd op mijn hand toesnelde/ terwijl mijn hand de armen al uitstrekte/ en mijn hoofd op mijn hand toe-ijlde/ en zij tot elkander naderden/

Iemand die het werk van Ouwens niet kent, zal zeggen: hier ontbreekt een regel, nl. die waarin gezegd wordt hoe hoofd en hand elkaar zullen raken. De kenner van Ouwens' werk weet dat zo'n regel niet zal komen. Het is al heel wat dat de tweeheid beschreven wordt alsof de delen op weg zijn naar elkaar. Iets wat ook uitgedrukt wordt door het korter worden van de regellengte. Heel knap laat de dichter ook de versnelling zien in het proces van de eventuele ontmoeting door middel van de werkwoorden reiken - gaan - toesnellen - uitstrekken - toe-ijlen, waarbij dit proces wordt beëindigd met het vlakke werkwoord naderen. Een werkwoord dat niet uitdrukt met welk tempo de gebeurtenis zich afspeelt, zodat ook over de ontmoeting niets meer te zeggen valt.

Een ander Ouwens-element is het feit dat de op weg zijnde bestanddelen onderdelen zijn van het lichaam. We hebben hier te maken met geheel verzelfstandigde delen en alles is lichaam, is vorm of zoals het in een ander gedicht heet "uitgebreidheid". Daarom moet, denk ik, de eerste zin ook begrepen worden als handelend over een ik die bezig is zichzelf vorm te geven en daarbij alleen over het proces kan spreken en niet over het resultaat.

De stemming van het gedicht is, vergeleken met de andere gedichten in de bundel, zakelijk. Emotioneler klinkt het gedicht dat waarschijnlijk een vervolg is op "Manufactuur". Ik bedoel het gedicht dat twee bladzijden verder staat: "Grond". Het gaat zo:

GROND

Ik maakte mij

terwijl ik mijn lichaam aanwendde tot/ deze manufactuur

Ik meende mij te hebben opgetrokken/ uit een aanblik van ontruiming en uit een woord van/ ontworteling en uit een geur van onbestemdheid/

Ik kon mij niet een maand te binnen brengen/ noch een bij benadering of een nader/ omschreven

Maar wel de aanblik van ontwelling en uitbotting/ en de geur van een grond/

terwijl ik parelde om wat ik zag/

Behalve de parallellie van de twee beginregels valt ook de herhaling van het woord manufactuur op. Daarmee wordt gezegd dat de maker gebruik maakt van het lichaam, van een vorm als een industrieel hulpmiddel. Iets wat versterkt wordt door het afstandelijke werkwoord aanwenden. Ook het "opgetrokken" zijn in de derde strofe beklemtoont dat de lezer te maken heeft met een buitenkant. De woorden ontruiming, ontworteling en onbestemdheid suggereren leegte en afstandelijkheid. Uit de vierde strofe blijkt de afwezigheid van een begrensde tijd en het besef daarvan. Wel is er "aanblik" van ontstaan en groei en "de geur van een grond". Een grond, wat hier gelezen kan worden als oorzaak of ontstaansgrond. Terwijl er door het gebruik van het lidwoord ook weer een grens getrokken wordt, waardoor een vorm bekend wordt. De emotionaliteit om wat er in het gedicht gebeurt, wordt treffend verbeeld in de laatste regel. Maar misschien ben ik wel bevooroordeeld als ik "parelde" uitleg als een bepaalde manier van huilen, want deze regel deed mij sterk denken aan de laatste regel van een gedicht uit de bundel "Arcadia":

Een groot schrijver

Ik legde mijn pen neer en begaf mij/
naar buiten./
Daar keek ik omhoog en zag de sterren./
Het was een stille nacht./
Ik ben een groot schrijver,/
dacht ik./
Toen begaf ik mij weer naar binnen,/
om die regel op te schrijven/
en er schoot mij een traan te/
binnen, die op mijn schrift viel./
Ik huilde om de waarheid./

Het sollipsisme zegt dat er buiten het subject niets is met een zelfstandig bestaan. Het subject, het ik beschikt slechts over voorstellingen van alles wat hem omringt. Dit sollipsisme is waar te nemen in de eerste bundels van Ouwens. Maar ook is daarin al aanwezig wat duidelijk te voorschijn komt in "Klem", bijvoorbeeld in de gedichten "Manufactuur" en "Grond", namelijk dat er ook binnen het subject alleen maar ruimte is voor projecties en om die projecties te begrenzen is er vorm, is er lichaam nodig. Misschien is het dat wat Ouwens bedoelt in eerdergenoemd interview wanneer hij zegt niets te kunnen toevoegen aan wat er al staat in zijn poëzie. "Het gaat helemaal nergens over", merkt hij op, en dat is in objectieve zin dan ook waar. Het is eerder iets, dan dat het ergens over gaat. Opvallend is in verband met de geciteerde zin ook dat er in bijna ieder gedicht een ik centraal staat. Er hoeft ook niets toegevoegd te worden aan het begin van het gedicht "Wilg":

Ik was mijn meest uitgesproken vorm/

maar dit baatte niet/
Ik adoreerde in deze de uitkomst van het/
project van mijn voorstelling/
(...)/
Het lijkt me dat we hier het sollipsisme voorbij zijn./
of tewel "waar komt uw ziel vandaan anders dan uit uw wanhoop".

TAAL

De vorm, de uitgebreidheid wordt door de dichter ook met de taal verbonden. De dichter moet immers zichzelf maken met behulp van taal. Het verband tussen dit thema en het "projectie"-thema blijkt uit het gedicht "Uitgebreidheid", dat zo begint:

"Ik arbeidde aan de pracht van mijn schepping maar ik/
waande mij te zijn een voorzetselbepaling in het woordwoud/
Ik herinnerde mij als blad de boomloze en woorddadige/
vernietiging van mij zelf waarmee ik doende was mij/
te scheppen door mij te vernietigen/
(...)/

De gepreoccupeerdheid met taal, die kleding van de dichter, blijkt ook uit het gedicht Prosodie en uit "Exil" dat op een opvallende plaats staat tussen "Manufactuur" en "Grond". Hierin zegt de dichter:

"Ik ontwierp mij

want ik bemoederde het woord/
zoogde de letters/
verschoonde het leesteken/
en trainde het woord zindelijk.

Terwijl hij het gedicht afrondt met "van mijn exil was hun alfabet de berijming". De "ik" bestaat alleen als dichter in de taal van een vreemde ongenoemde groep "hun". Wil hij, weliswaar als balling bestaan, dan moet hij de taal bemoederen.

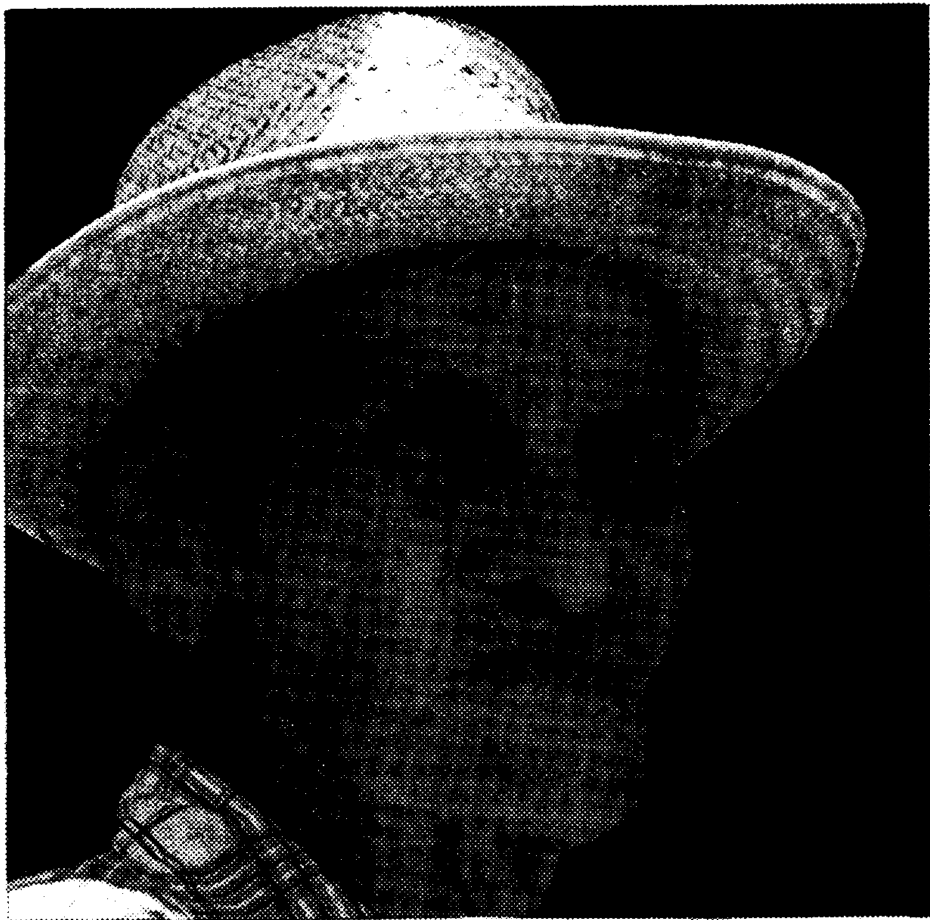
De bundel "Klem" gaat over nog veel meer dan wat hier gemeld wordt, want het gaat om sterk opgeladen poëzie die op verbeten en soms bittere toon vertelt over een wereld waarin iemand klem zit tussen zichzelf en wat hij van zichzelf denkt te vinden. Een wereld waarin niemand ontkomt "aan zijn gevoelens die zich aan de muur opdringen en uit de vloer wellen en uit zijn hart voortkomen". Zoals het laatste en tevens mooiste gedicht uit deze angstaanjagende bundel ons wil inprenten. ●

Klaas de Groot

(Kees Ouwens, Klem, Atheneum, Polak & Van Gennep, Amsterdam 1984.)

Ik had niet altijd dit gezicht van nu
zo triest en uitgewist en ongezond,
en ook niet deze ogen leeg als nu
en deze bittere mond.

Ik had niet zulke handen zonder kracht
zo lamgelegd en dood en koud,
en niet altijd dit hart
dat zich zo gesloten houdt.

Cecilia Meireles, Brazilië. Vert.: Dolf Verspoor
Uit de bundel 'De muze kent geen Babel'.

GOD, VADER van alle mensen,
wij bidden u voor de kerk wereldwijd,
zoals zij bij vele volken en in vele landen
telkens weer een eigen gestalte krijgt.
Wij voelen ons in uw Geest verbonden
met onze zusters en broeders
in Afrika, Azië en Latijns Amerika.
Wij bidden U,
dat ons samenzijn hier
ons meer bewust maakt
van onze verbondenheid met hen allen,
en ons bereid maakt
om naar hen te luisteren,
bij hen bemoediging vinden
en van hen te leren.

GOD, VADER van alle mensen,
wij hebben brood en wijn op tafel gezet
om deze met elkaar te gaan delen
als teken van ons gemeenschappelijk geloof
in Jezus, de verrezen Heer.
Laat bij ons het bewustzijn groeien
dat dit geloof ook
een band van gemeenschap
legt tussen ons
en onze broeders en zusters
in heel de Derde Wereld.
Wij bidden U,
dat hetgeen wij voor hen
bij elkaar brachten
hen tot bemoediging en zegen mag zijn,
hen ruimte van geloof en leven mag geven.

GOD, VADER van alle mensen,
Sta uw kerk bij,
overal ter wereld,
maar vooral in Azië, Afrika en Latijns Amerika,
opdat zij in deze tijd een teken van uw Rijk mag zijn.
Wij bidden u,
hen en ons te blijven bemoedigen
wanneer wij in deze tijd
voor allen herkenbaar
gestalte willen geven aan uw kerk in deze wereld.

MET HET OOG op Missiezondag welke op 20 oktober in de katholieke kerk wordt gevierd wordt in deze aflevering van Kerk en wereld materiaal aangeboden ter bezinning op de taak welk iedere gedoopte christen heeft om de Blijde boodschap uit te dragen. Deze gedachten in de vorm van gebeden en overwegingen zijn ontleend aan Pastoraal katern voor de wereldmissiemaand met als thema Kerk om op te bouwen. In dit katern staat ditmaal de kerk van Indonesie in het middelpunt der belangstelling.

De armen

De armen op straat
die wonen in de goot
die in de strijd verliezers zijn
losgeslagen van een illusie-
laat ze niet in de steek.

De wind voert de stank
van hun kleren mee.
Hun haren kleven aan de volle maan.
Zwangere vrouwen
marcheren door het universum:
Ze dragen de vrucht
van de grote weg.

Armen. Zondaars
Een niet aangegeven baby
verborgen gehouden.
Gras en onkruid van de grote weg.
Dat kun je niet onderschatten.

Als je ze nietig verklaart
zal hun schim je achtervolgen
op je weg.
Je slaap
zal vol benauwde dromen zijn
en je vindt het moeilijk
de taal van je kinderen te verstaan.

Zeg niet dat dit een ri k land is:
er komen steeds meer arme mensen
in de stad en in de dessa.
Zeg niet dat je rijk bent
als je buren hun dode kat opeten.
Het wapen van dit land
zou houten sandalen
en ongebleekt katoen moeten zijn.

Er zou een wet
moeten worden ingediend,
dat als je bij de president komt,
je geen das hoeft te dragen
als een Hollander
En dat de soldaten op straat
niet vrijuit studenten mogen slaan.

De armen op straat
kruipen 's nachts je slaap binnen.
Publieke vrouwen
kopen je zonen om.
Handen vuil van het zwerven
bevingeren het glas van je ramen.
Je kunt ze niet tegenhouden.

De armen marcheren
door de hele geschiedenis
als warme lucht die er altijd is,
als motregen die altijd schemert.
De armen heffen messen op
tegen ons
of tegen zichzelf.
O, weet toch:
ook de armen komen
uit de tent van Abraham!

Uit: Stem van alarm-stem van vuur. Geëngageerde poëzie uit Latijns-Amerika, Afrika en Azië, Weesp-Brussel, 1981.

Paus in Missieboodschap tot jongeren

Maak de kerk jong, houdt de kerk jong door jullie enthousiaste aanwezigheid

ALLEN ZIJN zonder onderscheid geroepen om ieder volgens zijn eigen bijzondere roeping en overeenkomstig de eigen omstandigheden en mogelijkheden de zending van de Verlosser te verwezenlijken. Allen moeten zich betrokken voelen bij de ene missionaire opdracht aan de Blijde boodschap welke Christus ons heeft gebracht haar plaats geven in de wereld, opdat de profetie van de psalmist zou worden vervuld: "Over heel de aarde galmen hun stemmen, tot aan de grenzen der wereld hun tonen"(Ps. 19,5). Zo schrijft Johannes Paulus II in zijn boodschap voor Missiezondag.

Niet alleen degenen derhalve die op een bijzondere manier op de voorposten van de evangelisatie werken, de eigenlijke gezegde "missionarissen", moeten zich betrokken voelen, maar ook iedere priester of ieder gewijd persoon die binnen zijn eigen werkzaamheden de gelovigen het missionaire plichtsgevoel inscherpen.

Eveneens aan de leken komt de moeilijke taak toe het sociale en culturele weefsel waarin zij leven grondig te evangeliseren, hetzij in het land waar de geloofsverkondiging nog niet heeft plaats gehad, hetzij ook in landen waar het christendom dringend moet worden verlevendigd om weer een nieuwe en beslissende doordringings- kracht te verkrijgen, aldus de paus.

WANNEER DEZE inspanning, zoals ik zei, gemeenschappelijk is voor allen die de kerk vormen, richt ze zich op een bijzondere wijze tot de jongeren. In dit Internationaal jongerenjaar doe ik daarom een beroep op hun krachten, hun edelmoedigheid, hun intelligente toewijding, welke nooit afneemt als het gaat om het ondersteunen van een goede zaak.

In het vooruitzicht van het derde millennium dat nadert, en op dit beslissende moment van de menselijke geschiedenis waar een duistere dreiging van verwoesting en vernietiging op de wereld lijkt te drukken, doe ik een beroep op jullie, nodig ik jullie in naam van Christus de Heer uit jezelf tot pleitbezorgers van het evangelie te maken, met al jullie krachten het woord van het heil, de waarheid van God te verbreiden; en dat door ofwel met jullie leven een getuigenis te geven van het eschatologische rijk van waarheid en liefde, ofwel door concreet alles in het werk te stellen voor de omvorming van heel de tijdelijke werkelijkheid naar de geest van het evangelie, en de verleiding tot moedeloosheid te overwinnen, welke tot een zich terugtrekken en werkloos toezien leidt, zo vervolgt de paus:

Het is geen moment om bang te zijn, om deze taak welke ongetwijfeld moeilijk is maar verheven, aan anderen over te laten. Iedereen moet als lid van de kerk zijn deel van de verantwoordelijkheid op zich nemen. Ieder van jullie moet degenen die hem na staan, in het gezin, op school, in de wereld van cultuur, van de arbeid, doen inzien dat Christus de weg, de waarheid en het leven is, dat Hij alleen de wanhoop en vervreemding van de persoon kan overwinnen door een verklaring te geven voor het bestaan van de mens, een schepsel dat begiftigd is met een zeer hoge waardigheid, omdat hij gemaakt is naar het beeld en de gelijkenis van God. Aan ieder mens moet de heilwaarheid worden verkondigd en bekend gemaakt, omdat men niet onverschillig mag blijven tegenover miljoenen en miljoenen mensen die de onschatbare schatten van de verlossing nog niet, of slecht kennen.

Tweeduizend jaar zijn voorbij gegaan sinds de door Christus verkondigde woorden "gaat.....en maakt tot leerlingen": welnu, op verschillende plaatsen lijkt dit bevel een moment van stilstand te kennen, terwijl het op andere plaatsen heel langzaam lijkt te vorderen.

Ik roep jullie, jongeren van de hele wereld, daarom op en zend jullie zoals Christus de apostelen heeft gezonden met de kracht welke van het woord van Christus zelf komt: de toekomst van de kerk hangt van jullie af, de evangelisatie van de wereld hangt gedurende de komende tientallen jaren van jullie af!

Jullie zijn de kerk! Maakt de kerk jong, houdt haar jong door jullie enthousiaste aanwezigheid, door haar op alle plaatsen vitaliteit en profetische geestkracht te geven.

Christus heeft jullie nodig om de waarheid te verkondigen, om de heilsboodschap over de wegen van de wereld te brengen; Hij heeft jullie edelmoedig en bereidwillig hart nodig om aan alle mensen zijn oneindige en barmhartige liefde te tonen. Weest bezielers, maakt de jongeren van jullie leeftijd, jullie gemeenschappen gevoelig, ontsteekt overal het vuur van het geloof; alleen zo zal de demon van de drugs kunnen worden overwonnen; alleen zo zullen de gesels van het geweld, van het secularisme en het hedonisme definitief kunnen worden verdreven die zoveel kostbare krachten van de jongeren vertroebelen en afleiden!

Alleen zo zullen de geesten van zovelen van onze broeders die tot verschillende godsdiensten behoren, kunnen worden geopend voor een opbouwende en vruchtbare dialoog. En laat jullie bij deze verheven onderneming volgzaam leiden, zoals de apostelen hebben gedaan vanaf pinksterdag hebben gedaan, door de Geest, "de bewerker van de evangelisatie", die ondersteunt, verlicht, versterkt en alles volmaakt. Tot zover een deel der plaatselijke boodschap. ●

Zes Indonesiërs uit Bali reflecteren op het Onze Vader. Het zijn vier leerkrachten, een schooldirecteur en een verpleegster. Biddend mediteren zij over het Onze Vader, waarbij ook gekeken wordt naar de betekenis daarvan in de eigen context. Zij vatten hun bevindingen op de volgende wijze samen:

1. Wij bidden het 'Onze Vader' als Balinezen. Dat wil zeggen dat in ons hart het verlangen leeft naar volledigheid, naar heling. Zo groeit in ons het geloof. In plaats van God te vrezen als de verre, oppermachtige kracht, zijn we van God leren houden. We hebben als christenen ontdekt hoe Hij ons, en wij Hem liefdevol nabij zijn. In onze cultuur is dat iets nieuws, ook al zouden we kunnen zeggen dat we impliciet wisten dat God van de Balinees houdt. Belangrijk voor ons is om de liefderelatie van God met de mens dagelijks vorm te geven in ons leven en in ons bidden.

2. God onze Vader vervult alles en allen. Daaruit groeit de volle harmonie, waarvan wij dromen. We leren leven in goede verhoudingen met onszelf, met de naaste, met de mikrokosmos, met God zelf.

3. God is de onderbouw van dit harmonieuze bestaan. Hij maakt deze goede verhoudingen mogelijk en brengt het leven van één mens in verband met alles wat op aarde gebeurt. Het is dat geloof dat ons drijft om ware menselijkheid in dit leven tot stand te brengen.

4. De medemenselijkheid, ons voorgeleefd door de oudste Zoon, Jezus Christus, dwingt ons tot vergevingsgezindheid, tot zelfaanvaarding, tot bevrijding uit de disharmonie, tot sterkte in de strijd van elke dag. Broederlijk /zusterlijk samenleven is gebouwd op overgave en vertrouwen in de ander. Het is deze atmosfeer van broederlijk samenleven die ons ertoe aanzet op te komen voor vrede en gerechtigheid. Vrede en gerechtigheid zijn tekenen van een broederlijke samenleving.

Uit: Wereldbrief-Februarie 85/23.

een prachtig versierde offergave van vruchten, eieren en bloemen, op het hoofd van een Balinese op weg naar een tempelfeest.

Waar gerechtigheid zal gedijen

IK GELOOF in God,
de Vader van ons allen,
die de aarde
aan alle mensen gegeven heeft.
Ik geloof in Jezus Christus,
die is gekomen om ons
te bemoedigen en te genezen,
om ons te bevrijden
van de onderdrukkers,
om de vrede van God
aan alle mensen te verkondigen;
de Heer leeft onder alle mensen.
Hij, de levende God,
is te midden van ons allen.
Ik geloof in de Geest van God,
die werkt in iedere man en vrouw
van goede wil.
Ik geloof in de kerk,
gegeven als baken
voor alle volkeren,
bewogen door de Geest
om alle mensen te dienen.
Ik geloof dat God uiteindelijk
de macht van de zonde in ons allen
zal vernietigen
en dat de mensheid zal delen
in Zijn eeuwigdurend leven.
Ik geloof niet
in het recht van de sterkste,
noch in de macht van de wapens,
noch in de macht
van de onderdrukkers.
Ik wil geloven in mensenrechten,
in de solidariteit van alle mensen,
in de macht van de geweldloosheid.
Ik geloof niet in racisme,
rijkdom, privileges,
of in de gevestigde orde.
Ik wil geloven
dat alle mannen en vrouwen
op gelijke wijze
menselijke wezens zijn,
dat orde die is gebaseerd op geweld
en onrechtvaardigheid geen orde is.

IK GELOOF niet
dat ik onrechtvaardigheid
kan bestrijden
die ver van me vandaan is,
terwijl ik de onrechtvaardigheid
hier toelaat.
Ik wil geloven
dat er overal maar één recht is,
dat ik niet vrij ben zolang
er nog één mens in slavernij
verkeert.
Ik geloof niet dat oorlog en honger
onvermijdelijk zijn
en dat vrede onbereikbaar is.

IK GELOOF niet
dat alle lijden vergeefs is.
Ik durf te geloven
in een nieuwe mensheid,
in Gods eigen droom
van een nieuwe hemel
en een nieuwe aarde,
waar de gerechtigheid zal gedijen.

Eens zullen de gewone mensen komen
voor wie nooit plaats was
in de boeken en gedichten
van de rijken

Gewone mensen,
die hen iedere dag
brood en melk bezorgden,
en eieren en tortilla's
die kleren voor hen naaiden,
honden en tuinen voor hen verzorgden,
die voor hen werkten.

En ze zullen vragen:
wat deden jullie toen de armen leden?
Wat deden jullie,
toen hun tederheid en hun leven
zwaar geteisterd werden?

Naar: Otto René Castillo, Guatemala, Stem van Alarm, 'Stem van V...' Uitgave: Het Wereldvenster, Bussum: Novib, Den Haag: NCOS, Bru... (Foto: Omer D'Hoe - Wereldwijd).

Mgr W. Ellis: iedere gedoopte missionaris

HOEVEEL MISSIONARISSEN telt ons bisdom, zo kan men zich afvragen, aldus bisschop Wim Ellis van het bisdom dat de Nederlandse Antillen omvat. Men kan dan de priesters en religieuzen gaan tellen en de leken die actief zijn in het apostolaat. Dan komt men uit op een getal dat niet zo indrukwekkend is. Maar dit antwoord is dan ook niet correct: in feite is men tegenwoordig van mening dat iedere gedoopte als een missionaris gezien moet worden, zo stelt de bisschop vast in een schrijven bij gelegenheid van Missiezondag welke zondag in de katholieke kerk gevierd gaat worden.

Mgr Ellis verwijst in dit verband naar de boodschap van paus Johannes Paulus II bij gelegenheid van Missiezondag. Kernpunt daarvan is dat de kerk werd gesticht met de opdracht zijn missie- of zendingstaak te vervullen. Iedere christen is daarom geroepen om missionaris te zijn, om gezondene te zijn in zijn eigen omgeving, thuis, op het werk, op straat, overal. Zoals Jezus hetzelf formuleerde: tot aan de uitersten der wereld.

Missiezondag welke in de hele katholieke kerk dit jaar op 20 oktober wordt gevierd is een geschikte dag voor iedereen in onze Antilliaanse gemeenschap om zich zijn zending, opdracht, bewust te worden en te blijken, welke zending wij van Christus hebben gekregen. Deze opdracht en zending houden in dat we onze broeders en zusters in nood een hand geven, waar de broeders en zusters ook leven in de wereld. Op deze dag kunnen we ons duidelijker bewust zijn van onze opdracht om de rijkdom van ons geloof te delen met onze broeders en zusters in Ethiopie, Bangladesh, Uganda, Thailand, Bolivia om maar wat namen te noemen. En de broeders en zusters aldaar delen met ons hun rijke geloofsleven.

Hoewel onze sociale situatie niet zo aantrekkelijk is, kunnen we weten dat onze broeders en zusters elders het materieel gezien nog veel moeilijker hebben dan wij. Daarom kunnen we, zo spoort de bisschop aan, ons verenigen en met elkaar een offer brengen en dit ons daarbij bewust zijn van de oproep van onze Heer Jezus Christus op ons om te handelen als een missionaris door bij te dragen wat we kunnen bijdragen. Dit kan gebeuren door het offer van het ziek zijn, van onze beperktheid, maar ook door bij te dragen naar vermogen aan de college welke voor de missie bestemd is. Maar daarnaast moeten we ook onze bijdrage leveren door te bidden om Gods zegen over deze zendingsarbeid. Deze inzet voor de missie moet zich niet beperken tot zondag 20 oktober. De hele maand oktober kunnen we besteden aan activiteiten voor de missie buiten ons land, aldus mgr. Ellis. Het hele jaar door moet de mogelijkheid bestaan dat een beroep wordt gedaan op ieders missionaire taak in zijn omgeving. De kerk hangt namelijk van deze inzet af. ●

Een juf die

...het ging zo vlug dat Jessica haar vinger niet op tijd terug kon trekken...

In de jaren vijftig schreven de op Curaçao geboren maar in Nederland opgegroeide Siny van Iterson en de Nederlandse auteur Miep Diekmann, die een groot deel van haar jeugd op Curaçao doorbracht, de eerste Nederlandstalige Antilliaanse jeugdboeken. In diezelfde tijd begon de Curaçaosche Sonia Garmers kinderboeken in het Papiamento te schrijven. Na haar kwamen er diverse opvolgers, maar tot nu toe zijn er in deze taal geen jeugdboeken voor dertien- tot zestienjarigen geschreven.

...langzaam gingen Ricardo's ogen omhoog, van de schoenen, over de broekspijpen, langs een jasje, een das, een boord, naar een streng gezicht...

Nederlandstalige jeugdliteratuur door Antillianen zelf verschijnt sinds de jaren zeventig. Diana Lebacs (geb. 1947) was de eerste met *Sherry* van 1971; Sonia Garmers (geb. 1933) volgde enkele jaren later met *Orkaan*. Mede door de stimulerende invloed van Miep Diekmann hebben beiden nu reeds een aantal werken gepubliceerd. Maar het is bij deze twee auteurs gebleven; ze hebben geen opvolgers gekregen op Curaçao. De andere auteurs schrijven hun kinderboeken nagenoeg uitsluitend in het Papiamento. Is daarom de Nederlandstalige kinder- en jeugdliteratuur op de Antillen een aflopende zaak geworden?

...Josette Daal...

Ik denk het niet, want sinds vorig jaar hebben deze activiteiten zich naar Aruba verplaatst, waar een jongere generatie is begonnen te schrijven en te publiceren, alweer door initiatieven van de onvermoeibare Miep Diekmann en door de eigen tweetalige uitgeverij Charuba, zuster van Leopold, die als katalisator fungeert.

Zo publiceerde Desiree Correa (geb. 1953) haar *Mosa's eiland* over de verhouding van een opgroeiend Arubaans meisje en haar gezin, waar vooral de moederfiguur centraal staat. Haar volgende roman is alweer in voorbereiding. En nu debuteert Josette Daal (geb. 1956) met *Warwind* een boek dat zich op de grens van de kinder- en jeugdliteratuur bevindt; het lijkt me geschikt voor vijfde en zesde klassers, maar ook zeker nog wel voor de brugklas.

Centraal staat in het verhaal een zesde klas lagere school in San Nicolas, die in de loop van het schooljaar een nieuwe juf krijgt om het schoolhoofd haar diensturen te kunnen laten uitoefenen. De titel "Warwind" is ontleend aan de 'bientodi quarisma', de onberekenbare en harde wind die in de weken voor Pasen gewoonlijk over het eiland raast.

De juffrouw is weliswaar een 'kleintje', maar ze is tot heel wat in staat tegenover die grote zesde klassers, zoals de softbalspeler Ricardo, de nieuw in de klas gekomen slimme Khing, de dikkedrukke Sharon, de keurige Jessica en de angsthaas Amy.

Josette de Cuba-Daal: "Aanvankelijk heb ik de kleuterleidster- opleiding gevolgd, maar toen er na die studie geen werk voor me was, ben ik doorgegaan op de onderwijzers- opleiding; ik slaagde in 1983. Ik heb nu een paar jaar de diensturen van drie schoolhoofden waargenomen in San Nicolas. Ik gaf les in een vierde, vijfde en zesde klas. Een aantal ervaringen die ik daarmee opgedaan heb, zijn ook in dit boek verwerkt.

Ik ben zelf nogal klein van stuk en ik herinner me nog hoe de tweede dag op school een paar grote jongens aan het vechten waren. Ik kon ze niet uit elkaar krijgen en werd geholpen door een grote jongen die mijn getrek een poosje had staan bekijken: ik zal die kleine juf wel even helpen.

Maar in het boek kan de juf best met de kinderen overweg, al is het wel wat erg rumoerig in de klas. De juffrouw kan zelfs een beetje toveren, waarbij het zo geliefde kauwgom — bubbelgum — centraal staat. 'Jufgum', zoals ze genoemd wordt, verandert het kauwgom in een pluisje of in een luchtballon als de 'warwind' aan ramen en deuren rammelt en er een glazen blik in haar ogen komt... Maar het gebeuren is veel te grappig om hier te verklappen.

Het verhaal zelf heeft een erg aardige structuur. Er worden vijf schooldagen beschreven, waarop vijf keer iets geheimzinnigs gebeurt. Die gebeurtenissen liggen steeds verder uit elkaar, waardoor de lezersspanning op de proef gesteld wordt. Maar die wordt beloond door de climax die er in de steeds uitvoeriger beschreven, steeds fantastischer geheimzinnigheid zit.

Tegenover de jonge, speelse jufgum, die steeds solidair is met de leerlingen, staan wel heel zwart-wit het strenge hoofd Schaarbaai en onderwijzer Kruis van de vijfde klas.

Josette Daal: "Ik herinner me mijn eigen schooltijd bij de strenge soeurs nog. Als je kauwgom in je mond had, moest je bladzijden vol strafwerk schrijven. Ik heb in mijn boek de oude generatie onderwijskrachten die autoritair waren, willen plaatsen tegenover een jongere waarbij de kinderen gelukkig veel meer zichzelf kunnen en durven zijn. Dat is de serieuze ondertoon van het boek. Ik heb tussen de regels door veel werkelijkheid gestopt. Je kunt er, denk ik, een heleboel uithalen, als je dat wilt. Maar ik houd er vooral van om te fantaseren. Dat heb ik gedaan met de geheimzinnige gebeurtenissen, die een geheim tussen de klas en de juf zijn. Serieus is dan wel weer dat ik laat zien hoe door een gefantaseerde gebeurtenis al ontzettend snel de wildste geruchten als waar gebeurd besproken worden, van Oranjestad tot in San Nicolas toe!"

EIGEN ERVARINGEN

"Ik heb de figuren in mijn boek gemaakt uit een combinatie van kinderen die ik op de verschillende scholen in de klas had. Als je les geeft, zie je veel leuke dingen die je eigenlijk op moet schrijven. Ik vind het ontzettend leuk om in San Nicolas te werken. Bij Sharon heb ik van twee kinderen één gemaakt, maar eigenlijk zijn ze allemaal een combinatie van de kinderen in de klassen en mijn fantasie. Zo'n Amy bijvoorbeeld, zo'n bangerdje, die zat echt in mijn klas.

Of de kinderen zichzelf kunnen herkennen? Ik denk van wel. Zo'n Jessica-figuur zit ook vaak in een klas: een keurig kind uit een goed milieu aan wie je merkt dat ze zich tussen andere kinderen niet helemaal thuis voelt. Maar aan de andere kant heb ik ook weer veel gefantaseerd, zoals Ricardo en Khing en de verhouding tot hun vaders. Jessica en Sharon zijn aanvankelijk elkaars tegenpolen, maar worden later dikke vriendinnen. Met Khings toekomstplannen en met de terugkeer van Ricardo's vader heeft het boek een happy ending gekregen. Toen Miep Diekmann op Aruba was en onze school zou bezoeken om er over haar werk te vertellen, zat ik tussen de leerlingen. Miep kwam met het hoofd de klas binnen en toen ze me niet tussen die grote leerlingen onderscheidde, vroeg ze, waar is Josette? Dat gegeven heb ik gebruikt omdat ik het zo leuk vond, maar ik heb het naar de inspecteur die op bezoek komt getransformeerd. Een echte inspecteur is er bij mij nog nooit geweest."

WERKWIJZE

"Ik liep al een paar jaar met het idee rond. Als je echt gaat werken met een klas is dat toch weer heel anders dan in het praktikum van de "Pedagogische Akademie". Bij je werk zie je de kinderen pas goed en vraag je je af; waarom zijn kinderen zo?

Maar hoe moet je beginnen, hoe beschrijf je de figuren die je wilt gebruiken, hoe begin en eindig je

toveren kan

...ze knipoogde naar Ricardo, die haar nog steeds verwonderd zat aan te staren...

een hoofdstuk? Dit soort vragen heb ik met Miep Diekmann besproken die voortdurend aandrong door te gaan.

Toen heb ik ruim een maand zitten schrijven. En dan is het doorbijten! Je moet doorgaan. Ik heb een paar kleine kinderen en kan dus 's middags niet werken. Daarom schreef ik voor schooltijd, soms van twee tot zes uur in de ochtend.

Je denkt voortdurend na over het verhaal, maar je kunt ook weer niet te veel van te voren bedenken, want dan loopt het verhaal zelf niet meer lekker. Als je te veel symboliek zoekt is de echtheid van het verhaal weg; het vertelt zichzelf ook in de loop van het schrijfproces. Al schrijvende kom je vanzelf weer op ideeën, al is het gevaarlijk, want ze moeten passen in het geheel."

TWEETALIGHEID

"Ik ben eigenlijk tweetalig. Wij Arubanen leren gemakkelijk talen. Ik ben een half jaar in Nederland op school geweest tijdens een lang verlof van mijn ouders. Tegen mijn jongere broer praat ik Nederlands, tegen mijn oudere Papiamento. Ik gebruik beide talen; vaak begin ik in het Papiamento en eindig ik in het Nederlands.

Maar ik denk dat ik nog wacht met in het Papiamento te schrijven, ook al wegens de problemen met de spelling tussen Curaçao en Aruba, waardoor onze Papiamentse boeken nauwelijks verkocht worden op de andere eilanden.

Plannen voor een tweede boek zijn er al wel, maar ze hebben nog geen vaste vorm aangenomen. Daarin kan nog heel veel veranderen."

Op de vraag of Josette Daal haar eerste boek zelf ook heeft gelezen nu het gepubliceerd is zegt ze: "Ja, ik was erg nieuwsgierig naar mezelf".

OMSLAG EN ILLUSTRATIES

De kleurenomslag van *Warwind* en de illustraties in zwartwit zijn gemaakt door Giolina Henriquez (geb. 1958) die hiermee debuteert als illustratrice.

Na haar middelbare school op Aruba, waar ze geboren is, volgde ze twee jaren een opleiding aan het Pine Manor College in Boston, V.S., waar ze een Fine Arts Award kreeg. In 1981 studeerde ze aan de Rhode Island School of Design af voor haar Bachelors of Fine Arts. Ook hier werd ze onderscheiden voor uitstekende prestaties. Ze keerde terug naar Aruba, waar ze zich vooral met het schilderen van grote doeken bezighoudt. Tentoonstellingen van haar werk waren te zien in Rhode Island (1980, 1981) Aruba (1983) Caracas (1984), Amsterdam (1984), Rijswijk (1985) en Aruba (1985).

WARWIND

"In de V.S. kreeg ik aanvankelijk een heel strakke, schoolse opleiding met veel verplichte tekenonderwerpen om te doen. Dat gebrek aan vrijheid was een probleem voor mij en ik verzette me er fel tegen. Ik wilde mezelf zijn. Zo tekende ik met Thanksgiving bijvoorbeeld uit protest een kalkoen die vakkundig bezig is een man voor te snijden. Daar heb ik gezworen nooit meer te tekenen.

Ik was na vier maanden weg en heb toen op een andere afdeling veel kunnen doen aan etsen, lithografieën en zeefdrukken. De persoonlijke begeleiding en de individuele benadering die daar regel waren, beviel me veel beter.

Maar ik heb toch de opdracht om boekillustraties te maken aangenomen, omdat ik voor een uitdaging van iets nieuws nooit uit de weg wil gaan. Tot mijn eigen verbazing heb ik het met veel plezier gedaan en ik wil er nu zeker mee doorgaan."

MYSTERIE

"Maar dat komt omdat ik veel vrijheid heb gekregen van de uitgever. Ik mocht zelf bepalen wat ik wilde tekenen, hoeveel tekeningen ik zou maken en in welke stijl. Zo kon ik mijn eigen fantasie helemaal uitleven waarbij ik me trouwens sterk aangetrokken voelde tot de mysterieuze zaken die Josette beschrijft. Deze illustraties maken is eigenlijk heel grappig, al was het wel veel werk zo'n eerste keer. Tot nu toe heb ik veel abstract werk geleverd omdat ik me te geremd voelde tijdens de opleiding in de V.S. om mezelf helemaal te geven. Abstract schilderen is vooral een spel met je intelligentie. Nu ik weer op Aruba ben durf ik emotioneler te werken; ik voel me hier beter op mijn gemak en dat uit zich bij mij in het figuratieve.

KARAKTERS

"Ik wist meteen welke gebeurtenissen uit *Warwind* ik wilde gebruiken als illustratie. Josette heeft sterke karakters neergezet en die wilde ik uitbeelden. Ik heb juist gekozen voor die onderwerpen die iemand anders niet zo gauw zou kiezen volgens mij; het mysterieuze heb ik eruit gehaald.

...nu hebben we een les die niet zo saai is...

Veel boekillustraties vind ik vaak zo houterig. Ik heb echt geprobeerd er veel van mijn fantasie en gevoel in te leggen. Door middel van die vervagende techniek van duizenden minuscule puntjes zetten met een heel dun pennetje heb ik dat denk ik bereikt. Ook het weglaten van achtergronden werkte mee aan het mysterieuze, het loslaten van het realistische: Bovendien werkt een decor zo stripachtig. Ik heb gekozen voor de figuren, niet voor de ruimte daaromheen.

Het omslag heb ik met heel lichte econline gedaan. Dat was de eerste keer dat ik die techniek toepaste; ook tijdens mijn opleiding had ik dat nooit gebruikt.

Omdat ik vooral abstract schilder, ben ik ook niet zo goed gewend mensen te bekijken, om zo de kinderen uit het hoofd te tekenen. Ik heb foto's gemaakt, schetsen en studies, waarvoor kinderen hebben geposeerd. Al kostte het me veel moeite vrijwilligers te vinden.

Schilderijen en tekeningen moeten veel zeggen tot degene die ze bekijkt; de kijker moet er steeds nieuwe dingen in kunnen ontdekken. Maar ik wil er ook mijn eigen verhaal in hebben. Daarbij is de titel die ik later na veel moeite kies ook heel belangrijk voor mij. Je moet er over kunnen nadenken, maar het moet ook iets mysterieus blijven. Aanvankelijk schilderde ik over liefde maar vooral eenzaamheid; nu word ik concreter, maar die spanning tussen abstract en concreet, het langzaam bij stukjes en beetjes prijsgeven, moet blijven. Zo wil ik nu beide doen: schilderen en illustreren."

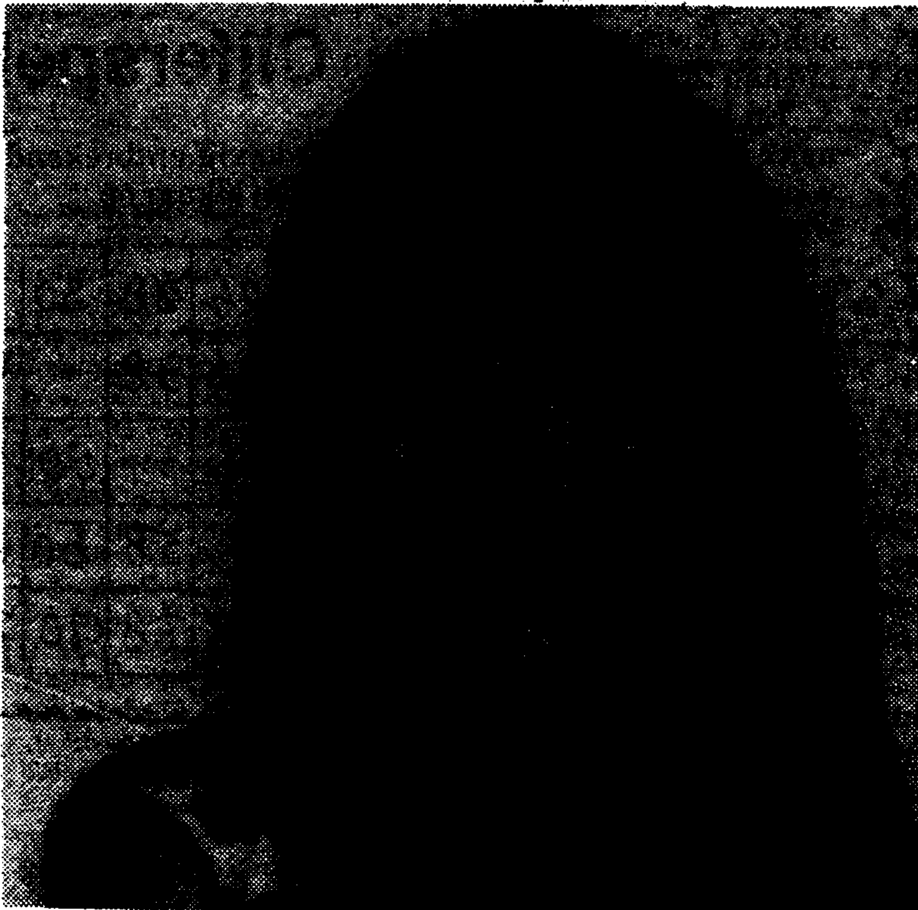
TOEKOMST

"Een tweede boekontwerp voor *Boy, een Antilliaanse jongen in het Nederlandse verzet*, door Ted Schouten, heb ik daarna gemaakt. Dat boek is nu ook al af. Het was een veel serieuzer onderwerp, waarvoor ik een schilderij gemaakt heb. Maar voor het derde boek ga ik weer terug naar de techniek die ik voor *Warwind* hanteerde.

In de V.S. zou ik waarschijnlijk intensiever gewerkt hebben. Aanvankelijk kwam ik terug voor drie maanden; ik ben nu alweer ruim drie jaar op Aruba. Schilderen is een deel van mijn leven en daarom was het gebrek aan contact met andere schilders op Aruba aanvankelijk een handicap. Maar nu heb ik een huis aan zee. Ik kan de natuur met mijn vingers raken en nu werk ik goed en voel ik me helemaal happy." ●

Wim Rutgers

...Giolina Henriquez...

Josette Daal: Warwind
Charuba — Oranjestad / Leopold — Den Haag
1985
Omslag en illustraties Giolina Henriquez

Papilon

kinderpagina

Eendje Pom

Wat een drukte in de [illegible]devijver! De eendjes kwekten wel twee keer zo hard dan [illegible] waggelden van de ene [illegible] de andere kant. "Lekkere worm[illegible]" kwekte de een. "Di[illegible] vliegjes", knikte een [illegible] en keek jaloers [illegible] mer drie, die met een [illegible] worm in zijn snavel [illegible] kwam. "Daar zal mama eend blij mee zijn", zei hij en zocht ijverig verder. Ja, al die drukte was voor Ma eend, die die dag vier eendekuikentjes gekregen had. "Zijn het geen schatjes?" vroeg ze aan iedereen. "Jaja", knikten de andere eenden. "[illegible] wat lijken ze op elkaar". "[illegible]", zei Mama eend. Ze zette de vier kuikentjes op een rijtje en wees aan: "Kijk, dit is Kwekkie en dit is Kwakkie. Dit is Kwikkie en de vierde is Pom". Maar toen de vier kuikentjes even later als kleine gele balletjes over elkaar heen rolden, wist niemand meer, wie nu Kwekkie, Kwakkie, Kwikkie of Pom was. Behalve Ma eend natuurlijk.

De kaboutertjes kwamen ook naar de kuikentjes kijken. En Ma eend was daar maar wat trots op. "Zijn ze niet lief?" vroeg ze. "Het zijn [illegible]", zei Poetsje. Ma eend had nog nooit van [illegible] gehoord, maar ze begreep wel, dat het iets fijns was. Al [illegible] de eendekinderen groot genoeg om hun eerste zwemles te krijgen. "Je laat je gewoon in het water glijden", zei Ma eend. "Je beweegt je poten [illegible] weer en dan gaat [illegible] zelf." "Ja ja", kn[illegible] kleine eendjes [illegible]. D[illegible] [illegible] Kwikkie was [illegible] genoeg om te zwe[illegible] da[illegible] hij zich pardoes [illegible] mama in het water liet vallen. Hij bewoog zijn pootjes zo vlug hij kon [illegible] en ja hoor [illegible] Kwikkie [illegible]

[illegible] ook", riep Kwekkie. Maar hij had zo'n haast om zwemmen te leren, dat hij over zijn eigen pootjes struikelde en kop[illegible] onder in het water vi[illegible]

"Help help!" proestte hij, "Ik verdrink!" Maar eendjes verdrinken niet zo gauw en even later zwom Kwakkie keurig achter Kwikkie en zijn mama aan. Kwekkie vond het zwemmen toch wel moeilijker, dan hij gedacht had. Eerst vergat hij zijn snavel dicht te houden en slikte hij een heleboel water in. "Blub blub help!" schreeuwde hij. En toen hij zijn poten heen en weer bewoog draaide hij als een tolletje in het rond. Ma eend moest hem heel wat duwtjes in de goede richting geven, voor het hem lukte [illegible] achter Kw[illegible] kie aan [illegible]

[illegible]

Kwekkie toen achter elkaar in de vijver. En Pom bleef aan de kant toekijken. Hij had helemaal geen zin om ook zwemmen te leren. Die dag niet en de volgende dag ook niet. Nee maar" zei kabouter Bri[illegible] toen de kaboutertjes weer op bezoek kwamen. "Een eendje, dat bang voor water is! Zoiets heb ik nog nooit gehoord". "Maar wij zijn niet bang voor water", riep Kwakkie trots. "Wij kunnen al heel goed zwemmen" knikten Kwikkie en Kwakkie. En ze sprongen [illegible] het water in om het de kaboutertjes te laten zien.

En toen [illegible] Pinkie op een idee. [illegible]gemerkt schuifel[illegible] Pom toe. Pom had [illegible] de gaten. Hij keek [illegible] wel jaloers, naar zijn dappere broertjes. En opeens... Plons, liet Pinkie zich pardoes in het water vallen. "Help help, ik verdrink!" schreeuwde hij. "Oh!" schrok Poetsje en vergat helemaal, dat Pinkie kon zwemmen als de beste, "Oh, Pinkie verdrinkt!" Maar er sprong al een eendje het water in, die vlug naar Pinkie toezwom en hem naar de kant trok. "Oh gelukkig", zei Poetsje, "Dank je wel..." En toen zag ze plotseling, wie er in het water gesprongen was om Pinkie te redden. Niet Ma eend, niet Kwikkie, Kwekkie of Kwakkie, maar Pom. Pom, het eendje dat bang voor water was. "Het water is toch niet zo akelig en nat als ik gedacht had", lachte hij. "Het is heerlijk!" Alle kaboutertjes en eendjes juichten en schreeuwden, en daar werd hij toen zo verlegen van, dat hij maar gauw zijn kopje onder water stak, met zijn staartje in de lucht.

NEL BASILIO

Cijferspel

[illegible] de zes ontbrekende cijfers [illegible]

[illegible]	25	28	30
[illegible]	38		42
[illegible]		[illegible]	52
[illegible]		[illegible]	62
[illegible]		70	72

Wat voor een dier zie je als je de punten van 1 tot [illegible] verbindt?

[illegible]winnaar

Hebben jullie vorige week erg [illegible] gezocht naar de prijswinnaar van de week? Ik wel, hoor. De hele Napa heb ik doorgebladerd. Ja, we waren het glad vergeten en daarom vertellen we het [illegible] gauw.

De prijswinnares van de [illegible] was:

Tamarah Carolus
Kaya Tapakonchi 24
Curaçao

Tamarah, je kunt je prijs ophalen bij de Amigoe, Scherpenheuvel z/n.

Onderwijzeres: "Hoeveel is drie en vier?"
Johanneke: "Acht, juf".
Onderwijzeres: "Fout, het is zeven".
Johanneke: "Hoe kan dat nou? Gisteren zei u dat vijf en twee zeven is".

Twee jongetjes in gesprek:
"Ik ben gisteren jarig geweest".
"Heb je veel gekregen?"
"Zoveel dat ik het niet tegelijk kan dragen."
"Wat heb je dan allemaal gehad?"
"Twee broeken."

"Weet je waarom rachers zo slecht met elkaar kunnen opschieten?"
"?"
"Omdat het zulke heethoofden zijn."

Het nulde hoofdstuk van de Antilliaanse literatuur

'Vrouwenliteratuur' in de 19e eeuw II

door Wim Rutgers

De in de vorige aflevering aangehaalde conclusie van Johan Hartog, dat Mosa Lampe, die op Aruba woonde, de eerste *Antilliaanse* dichteres was, is waarschijnlijk wel voorbarig. Wel is ze de eerste *Arubaanse* dichteres en voor zover ik kon nagaan, de enige.

Het is opvallend hoe afwezig de andere eilanden zijn in de 19de eeuwse poëzie. Wat dat betreft doet de *Curaçaosche Courant* haar naam eer aan: de erin opgenomen poëzie lijkt slechts van dat eiland afkomstig.

Maar we moeten natuurlijk wel bedenken dat het eerst sedert het einde van de 18de eeuw aan kolonisten toegestaan werd zich op Aruba te vestigen. De (blanke) bevolking van dat eiland was aan het begin van de 19de eeuw nog bijzonder gering. In 1806 woonden er in totaal 1.546 mensen op Aruba (1.352 vrijen en 194 slaven); maar het Indiaanse deel was heel wat groter dan het blanke (60 blanke gezinshoofden tegen 141 Indiaanse). Aan het einde van de periode die ik bespreek, rond 1860, waren er iets meer dan 3.000 inwoners op Aruba; van zo'n geringe bevolking is geen literatuur te verwachten.

Pas in 1900 komen we voor het eerst een dichteres van de Bovenwinden tegen, namelijk de op Sint Maarten wonende Susan A. van Romondt, die een drietal Engelstalige gedichten publiceerde, waarvan twee over de Boerenoorlog (1900/1902) in Zuid-Afrika: "An appeal for the Boer" en een "Welcome to Oom Paul", als die in Nederland is om hulp te zoeken voor zijn oorlogvoering. Het derde gedicht is opgedragen aan Koningin Wilhelmina op haar trouwdag. Omdat deze gedichten geheel buiten de te bespreken periode liggen, laat ik ze verder rusten. Van andere eilanden is me in het geheel geen 19de eeuwse dichteres bekend.

Maar terug naar Hartogs conclusie.

Het eerste gedicht dat *The Curaçao Gazette and Commercial Advertiser* op 18 december 1812 opneemt, draagt het opschrift:

> *"The following elegant tribute of respect to the Prince Regent on his birth-day has been translated by a lady from the Italian of Signoir Caravita,"*

Waarop een 32 verzen tellende 'ode' volgt. Of deze eerste gedrukte poëtische bijdrage van een Curaçaose 'lady' afkomstig was, wordt jammer genoeg niet vermeld. De voortdurende anonimiteit van de bijdragen maakt het trouwens in het algemeen moeilijk te bepalen waar de oorsprong van de gedichten ligt. Wel is het zo dat een buitenlandse herkomst vermeld wordt; daarom ga ik er vanuit dat wanneer er niets bijstaat, de bijdragen lokaal zijn. Maar dan is deze vertaling natuurlijk nog geen origineel werk.!

Maar ook als we deze 'lady' buiten beschouwing laten, heeft Hartog misschien nog geen gelijk, want op 18 maart 1820 publiceert ene Louisa twee Engelstalige gedichten: 'Let me' en 'I'll let you; In answer to the above' in de krant, die de redacteur V.P. een week later in Nederlandse vertaling weergeeft, hoewel hij moet erkennen:

> *"onmogelyk is het my de fyne naiviteit in het oorspronkelyke na te volgen, ik heb zoo veel mogelyk zulks pogen te doen".*

Als we origineel en vertaling naast elkaar leggen moet ik hem inderdaad gelijk geven. Het anapestische metrum heeft V.P. weliswaar aardig geïmiteerd, maar vooral in de aardige dubbelrijmen van de even verzen schoot hij te kort in het Nederlands; bovendien moest hij vaak zinnen onnatuurlijk verwringen om toch in maat en rijm te kunnen blijven. Het origineel is van veel hoger literair gehalte!.

Opnieuw moet ik de restrictie maken dat we niet weten wie deze Louisa is; maar als ze van Curaçao is (en ik vind in de *Curaçaosche Courant* geen aanwijzingen dat het niet het geval is) dan hebben we hier met het eerste originele gedicht van een Antilliaanse dichteres te maken, vier jaar eerder dan de Arubaanse Mosa Lampe.

Maar nogmaals, zekerheid heb ik niet! Ertegen pleit het gegeven dat de in de jaren 1817 tot 1820 zeer actieve V.P. vaker, naast enkele kennelijk originele gedichten, door hem gemaakte vertalingen plaatst, uit het Duits en Engels, waarvan hij dan wel bijna steeds de originele dichter vermeld (Byron, Cramer, Klopstock, Hagedorn); en een keer uit het Zweeds door Mevr. Meerman. Zouden zo ook de gedichten van Louisa als van vreemde herkomst beschouwd moeten worden? Maar wie is Louisa, vergeleken met de grote, bekende dichtersnamen?

Voor Curaçaose herkomst pleit dat de andere vertaalde gedichten, met één uitzondering van Byron's "Eve of battle", niet in de *Curaçaosche Courant* zijn opgenomen in hun originele versie, wat met Louisa's gedichten dus wél het geval is. En waarom alleen die voornaam Louisa? Nogmaals: de krant vermeldde steeds nauwgezet wat ze overnam uit andere bladen en hier staat niets anders dan wat V.P. boven de Nederlandse vertaling noteert: "Zeer vry gevolgd uit het Engelsch in de Curaçaosche Courant van den 18de Maart". De bron was in dit geval dus Curaçao, neem ik aan.

Maar ook als we Louisa dan maar bij de Antilliaanse dichteressen inlijven, blijft hun aantal in de 19de eeuw literaire bedrijvigheid uitermate gering. Al is het natuurlijk mogelijk dat ook vrouwen anoniem of onder pseudoniem schreven.

Diverse auteurs uit de 19de eeuw zelf wijzen erop dat vooral de vrouwen veel Papiaments gebruikten. Deze omstandigheid was waarschijnlijk niet bevorderlijk voor het schrijven in een Nederlandstalige krant.

Hoe was de algemene ontwikkeling? Cijfers tonen aan dat ook meisjes naar school gingen; in een opgave van 1845 volgden zelfs meer meisjes dan jongens onderwijs (577 tegen 421). Hoeveel vrouwen waren er verhoudingsgewijs in de kolonie? W.E. Renkema bespreekt op p. 336/338 van zijn *Het Curaçaose plantagebedrijf in de negentiende eeuw* (1981 het vrouwenoverschot dat gedurende de hele 19de eeuw op Curaçao heerste. Getalsmatig waren vrouwen in de meerderheid. De geringe literaire deelname geeft toch wel enige indicatie over de maatschappelijke positie van de Curaçaose vrouw in de 19de eeuw, die kennelijk weinig aan het openbare leven deelnam, althans het literaire deel daarvan. ●

"Let me"

I ne'er on that lip for a moment have gaz'd,
  But a thousand temptations beset me;
And I've thought, at the dear little rubies you rais'd,
  How delightful 't would be — if you'd let me.
Then be not so angry for what I have done.
  Nor say that you've sworn to forget me;
They were buds of temptation too pouting to shun,
  And I thought that you could not but — let me.
When your lip with a whisper came close to my cheek,
  Oh! think how bewitching it met me;
And, plain as the eye of a Venus could speak,
  Your eye seem'd to say — you would let me
Then forgive the transgression, and bid me remain,
  For, in truth, if I go you'll regret me;
Then, oh! let me try the transgression again,
  And I'll do all you wish — if you'll let me.

"I'll let you"

In answer to the above

If a kiss be delightful, so tempting my lips
  That a thousand soft wishes beset you,
I vow by the nectar that Jupiter sips,
  On certain conditions — I'll let you.
If you'll swear by my charms that you'll ever be true,
  And that no other damsel shall pet you,
By the stars that now roll round you summit of blue,
  Perhaps, sir — perhaps, sir — I'll let you.
If not urged by a passion as fleeting as wild,
  That makes all the virtues forget you,
But affection unsullied, soft fervent, and mild
  You ask for the kiss — why — I'll let you.
And Oh! should you seek it, a seal for the vows,
  You intended when first, sir, I met you.
To pledge me your faith and to make me your spouse,
  Why then — then indeed, love — I'll let you.

Louisa.

(18 maart 1820)

The following elegant tribute of respect to the Prince Regent on his birth-day has been translated by a lady from the Italian of Signoir Caravita

Ode

Gracious Power! protect
Our Prince, and King elect,
Nor our prayers reject,
On thee with hope we call?
May this much favour'd land,
The Regent long command,
On ev'ry trait'rous band,
Thy thunderbolts let fall!
May his lov'd isle o'erflow
with ev'ry gift below
Thy goodness can bestow,
Preserve his noble line!
Let balmy roses shed,
Sweet fragrance round his head,
And Angels guard his bed,
In panoply divine.
May Britain's flag remain,
treasure and pow'r to gain,
Proud Sovereign of the main
To face the world in arms:
Whilst George, Britannia's pride,
In whom three realms confide,
Withe vigour stems the tide
Disdaining all alarms
As England's oaks arise,
Triumphant to the skies
He evr'ry storm defies,
While changing Seasons roll;
So shall his glory spread,
On Fame's swift pinions led,
Till time himself be dead,
Echo'd from pole to pole!

(the Curaçao Gazette 18 december 1812)

BO MES KOMO HUES

FAYO DI KORTE SUPREMO (7)

Den e kaso aki hues a huzga ku aunke e hòmber no ta kulpable di abandono, toch e mester keda mantene su kaso.

Een veteraan werd wereldkampioen

Joop Zoetemelk

De wielerloopbaan van Joop Zoetemelk is er een om met gepaste trots op terug te kijken. In 1968 diende hij zich voor het eerst op mondiaal niveau aan door als amateur Olympisch goud te winnen in de honderd kilometer ploegentijdrit. Toen hij twee jaar later in de Tour de France debuteerde, behaalde hij onmiddellijk een tweede plaats achter het Belgische wielerfenomeen Eddy Merkx. De loopbaan van Zoetemelk stond, ondanks alle successen, min of meer in de schaduw van de twee beste wielrenners van de afgelopen decennia: de reeds gememoreerde Merkx en de Fransman Bernard Hinault. "De eeuwige tweede" of "De Nederlandse Poulidor" werden twee van zijn meest gebruikte bijnamen. Toch wist Zoetemelk met sprekende overwinningen de wielernatie aan zich te verplichten. Toen hij in 1980 's werelds zwaarste etappenkoers de Tour de France winnend afsloot, lag Nederland aan zijn voeten. Zijn aangeboren bescheidenheid en onbeholpen manier van uitdrukken maakten van de anti-held een held. Vorige maand werd hij op 38-jarige leeftijd wereldkampioen op de weg. De enige belangrijke titel die hem nog ontbrak, voegde hij in het Italiaanse Giavera del Montello aan zijn erelijst toe. Joop Zoetemelk reed zich die eerste september de legende binnen.

"Toen ik debuteerde was Merkx in de kracht van zijn leven. Merkx was een echte liefhebber. Hij won van maart tot oktober koersen, reed in de winter-Zesdaagse, en was in de Tour ongenaakbaar. Hoezeer Merkx van wielrennen hield, blijkt nu wel: in plaats van zelf te fietsen, produceert hij ze nu. Hinault is géén liefhebber. Meer een fietsende zakenman. Hij heeft reeds jaren geleden aangekondigd dat hij in 1986 zou stoppen en dan doet hij dat óók. Hinault die zelf eens aan zijn fiets sleutelt? Vergeet het maar. Merkx en Hinault waren beter dan ik. Ik zat daar met mijn klasse net onder. Zij hadden iets extra wat ik nooit gehad heb. Als dat vaststaat, ben ik zeer tevreden met de prestaties in mijn loopbaan".

Joop Zoetemelk heeft vijftien keer deelgenomen aan de strijd om de wereldtitel. Na er aanvankelijk wat als décor te hebben bijgehangen, rijdt hij in 1972, in het Franse Gap, zijn eerste serieuze wielerrace. Toen in de veertiende ronde de Fransman Guimard wegsprong uit het peloton, zat de toen 25-jarige Zoetemelk, samen met negen andere renners, in de reactie, zoals dat heet. De Italianen waren het best vertegenwoordigd. De sprinter-pur-sang Basso won en Zoetemelk werd vijfde, o.a. achter Eddy Merkx.

Vandaag de dag wordt er de avond voorafgaande aan een wereldkampioenschaps- wedstrijd druk vergaderd. De commerciële belangen zijn enorm en binnen de — alleen voor de WK-race — samengestelde nationale ploegen kruisen de belangen elkaar. De renners van de Panasonic-equipe van Peter Post dienen gedurende één dag samen te werken met die van de Kwantum-ploeg van Jan Raas. Dat wil in de praktijk nog wel eens problemen opleveren. Daarom dienen er van te voren goede afspraken worden gemaakt. Hoe te reageren als de voor Post rijdende Australiër Phil Anderson gedemarreerd is? Hoe te handelen bij pech van een Raas-rijder door een Post-vazal? Wie zijn voor de wedstrijd zogenaamde beschermde renners en wie de waterdragers?

Joop Zoetemelk heeft zich altijd een beetje onttrokken aan dit gebeuren. Hij behoort/behoorde eigenlijk vanzelfsprekend tot de categorie beschermde renners. Bovendien wist iedere collega-coureur dat hij kon rekenen op zijn steun indien nodig. Wanneer Zoetemelk merkte, dat hij een mindere dag had, stelde hij zich geheel in dienst van de ploeg. Daar hoefde niemand om te vragen.

"Wil je het lang in dit vak volhouden dan moet je, behoudens een bepaalde klasse, van die fiets houden. Ik ben altijd bezig met mijn vak. Trainen? Voor een ander is het misschien een opgave; ik heb het altijd met plezier gedaan — en nòg. Wie de sport en niet het geld centraal stelt, zal ook wat meer geduld hebben om te slagen als beroepsrenner. Ik kijk niet o gek veel naar wat anderen doen, ik heb het al druk genoeg met mezelf. Maar ik weet haast zeker dat er coureurs zijn die te vroeg afhaken. Als ze niet onmiddellijk succes hebben, druipen ze teleurgesteld af. Desondanks: het aantal wielrenners in het profpeloton neemt enorm toe. De risico's zijn in de loop der jaren groter geworden. En daarbij komt dat het peloton over steeds smallere wegen wordt geleid. De wettten van de commercie zijn, in de loop der jaren, zwaarder gaan tellen".

Het wereldkampioenschap van 1973 in Barcelona werd geen succes voor onze held. Hij stapte twee ronden voor het einde af, om de Italiaan Felice Fimondi de regenboogtrui om de schouders te zien hijsen.

Eén van de weinige "zwarte" jaren in de carrière van Joop Zoetemelk is 1974. In de aanloop naar de Tour de France kwam hij tijdens de Midi Libre ernstig ten val. Zoals zo vaak bij ongelukken in de wielersport was een foutieve manoeuvre van een op het parcours verzeild geraakte auto de oorzaak. Hetgeen Gerrie Kneteman een kleine drie jaar geleden overkwam, gebeurde Zoetemelk in 1974. Ondanks aanvankelijk sombere berichten over de mogelijkheden ooit weer aan de wielertop te komen, recupereerde hij snel. In 1975 reed hij weer als vanouds en droeg een belangrijke steen bij tot het wereldkampioenschap van Hennie Kuiper in het Belgische Yvoir. Een jaar later in het Italiaanse Ostuni werd de inmiddels aan dope verslaafde Belg Freddy Maertens 's werelds snelste. Over doping gesproken: een heet hangijzer in de wielerwereld. Ook Zoetemelk werd in zijn carrière twee maal positief bevonden na controle. Momenteel loopt er in Frankrijk nog steeds een rechtszaak, die hij heeft aangespannen tegen de dopingcommissie van de Tour-organisatie. In 1983 werden in zijn urine sporen van een verboden middel geconstateerd. Zoetemelk voelde zich "geflikt" zoals dat in wielertermen heet. Vanwege een verkoudheid had hij, op doktersadvies, neusdruppels gebruikt en een vitamine-preparaat om niet te veel krachten te verliezen. Op formele gronden bestrijdt hij nu zijn veroordeling. Zoetemelk wenst gerehabiliteerd te worden. Hij moet ook wel "clean" gereden hebben gedurende die lange, lange loopbaan van hem. Coureurs die dope gebruiken, branden snel op en kunnen na hun dertigste levensjaar amper meer de pedalen rond krijgen.

In 1978 werd Gerrie Kneteman op de Duitse Nürburgring wereldkampioen. Een jaar later herhaalde Jan Raas deze prestatie in het Limburgse Valkenburg. Beiden waren Zoetemelk uiterst erkentelijk voor diens hulp. Een vedette die ook dienend rijdt, is een uitzondering. En dat hij een vedette is en wás, bewees hij een jaar na de prestatie van Raas. Op de Champs Elysées werd hij door de toenmalige Franse president Giscard d'Estaing gehuldigd als Tourwinnaar. Waarschijnlijk meer nog dan een w.k.-titel het moment waar iedere wielrenner van droomt.

Langzamerhand begon "Joop" (want een liefhebber van wielrennen heeft zijn achternaam niet meer nodig om hem aan te duiden) tot de selecte groep van wielerveteranen te behoren. Eigenlijk al afgeschreven, wist de nieuwe ploegleider van Kwantum Jan Raas hem nog tot grote prestaties te inspireren. Op 38-jarige leeftijd werd hij voor de zoveelste maal de hoogst gekwalificeerde Nederlander in de Tour, die hij eigenlijk niet meer zou rijden. De wielerwereld was met stomheid geslagen, toen Joop Zoetemelk op die eerste september de rest van het rennersveld zijn achterwiel liet zien en de wereldtitel voor zich opeiste.

"Ik was extra kalm, want niemand rekende mij tot de favorieten. Op de vergadering had bondscoach Piet Liebregh gevraagd wie zich goed voelde. Dat waren Adri van der Poel en Johan van der Velde. Ik heb gezegd dat u maar moesten zien hoe de koers zou lopen (...). Die demarrage vlak voor de finish was een kwestie van koersinzicht. Je moet zien wie op kop van de groep rijdt en dan je moment kiezen. Ik ben niet echt vol gedemarreerd. Ik heb de reactie bekeken, die kwam niet en toen heb ik het laatste stuk vol doorgereden. Bij het spandoek van de laatste kilometer heb ik nog een keer omgekeken. Ik zag dat het kon en toen ben ik vol doorgegaan naar het 500 meter-bord. Toen wist ik, dat ik gewonnen had en dacht: hoe is dit mogelijk? 's Avonds was het feest, maar ik ben vrij snel weggegaan. Ik wilde naar huis. Hebben ze me dat eigenlijk kwalijk genomen?"

Joop Zoetemelk wil het het volgend seizoen wederom kalm aan gaan doen. ●

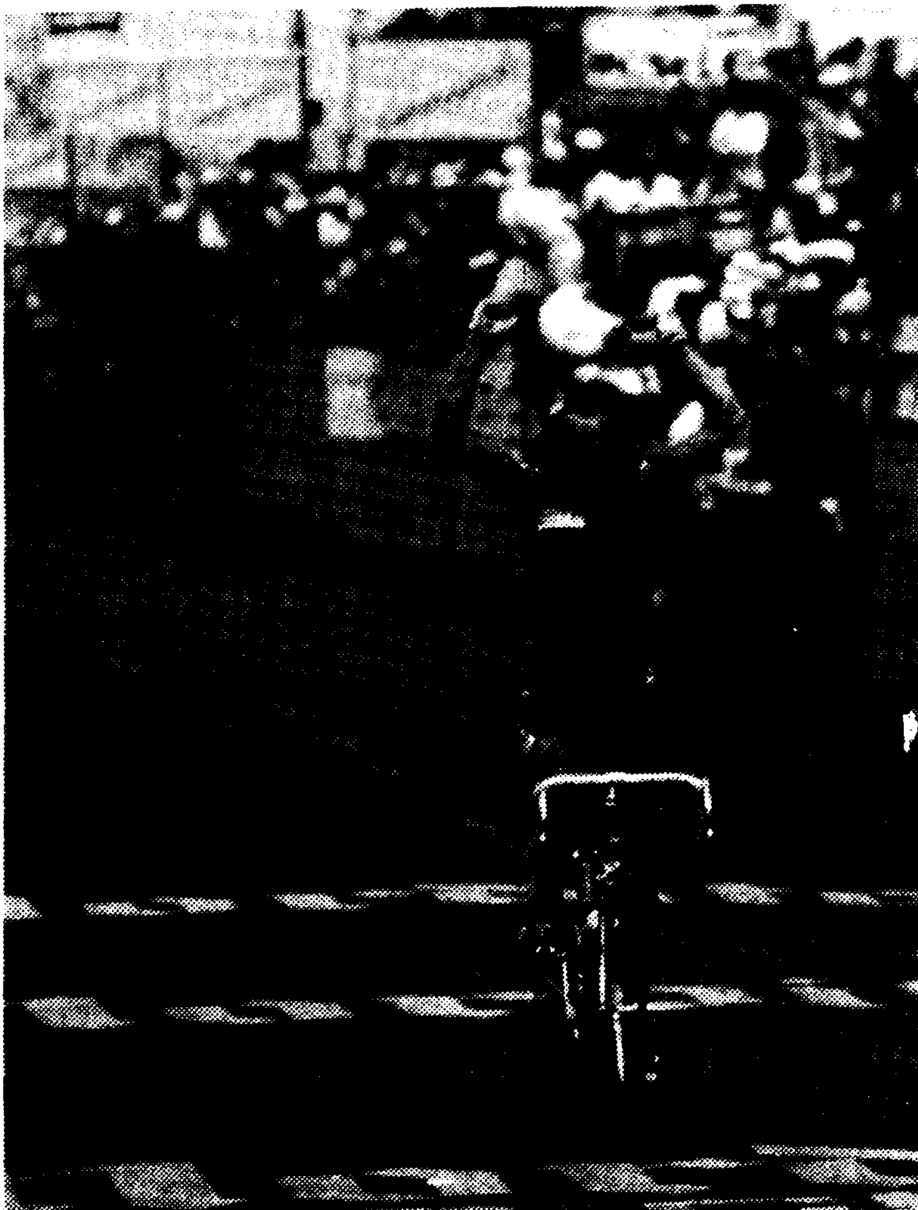
Pieter Krol

(De interview-gedeelten zijn tot stand gekomen met medewerking van het maandblad Sport International)

...de huldiging: v.l.n.r. Lemond (2e), Zoetemelk, Argentin (3e)...

...Giavera del Montello: als wereldkampioen over de finish...

Kans groeit op directe deelname Pretoria aan burgeroorlog

Zuid Afrika in het Angolese drijfzand

De mogelijkheid dat Zuid-Afrika bij de burgeroorlog in Angola betrokken raakt, wordt alom groter.

De Zuidafrikaanse regering meent dat het oprukken van Cubaanse en Angolese regeringstroepen naar de zuidoostelijke gebieden, die al jaren door de guerrillabeweging Unita bezet worden, een rechtstreekse bedreiging voor de eigen veiligheid inhoudt.

Volgens waarnemers verkeert de Zuidafrikaanse regering in een groot dilemna. Aan de ene kant wil men zich niet graag in de strijd tussen het MPLA-regime en de Unita mengen, want aan de vorige keer dat dit gebeurde — in 1975/'76 toen de Cubanen voor het eerst hun opwachting in Angola maakten — heeft men zeer onaangename herinneringen overgehouden. Zuid-Afrika werd destijds door de VS en verschillende Afrikaanse staten zoals Zambia, Zaire, Ivoorkust en Liberië gevraagd om het marxistische MPLA te gaan bevechten. Men liet Pretoria echter als een baksteen vallen toen bleek dat de MPLA de strijd zou winnen. President Pieter Botha voelt er niets voor om Zuid-Afrika nogmaals in het Angolese drijfzand te sturen. Als het dus even mogelijk is verkiest men om alleen steun te geven aan Unita, zodat deze verder zelf zijn eigen oorlog kan voeren.

...toenemende inmenging van Sovjet-Unie...

Sovjet-Unie

Aan de andere kant bekijkt Pretoria de toenemende inmenging van de Sovjet-Unie in Angola met toenemende ongerustheid. Niet alleen zijn er honderden Russische tanks, kanonnen, straaljagers en helikopters de afgelopen maanden naar Angola gebracht, maar de Zuidafrikaanse militaire inlichtingendienst zegt er achter te zijn gekomen dat voor het eerst Russische officieren Angolese eenheden aanvoeren. In Zuid-Afrika zegt men dat het huidige offensief tegen Unita twee strategische doelen heeft: uitschakeling van Unita als militaire factor in Angola en herwinning van de controle over het zuidoosten van het land. Wel of niet reëel, de Zuidafrikanen vrezen dat de Russen en Cubanen daar militaire vliegbases zullen oprichten om operaties tegen Namibië en zelfs tegen het te pro-westerse Bostwana uit te voeren. President Botha gaf onlangs blijk van een dergelijke redenering toen hij waarschuwde dat wanneer de Russen Angola eenmaal onderworpen hebben, Namibië als volgende doel op het programma zou staan. Daarna zou Botswana volgen en eventueel Zuid-Afrika zelf. In het licht hiervan en van de grote Russische wapenopbouw kan er niet van Zuid-Afrika verwacht worden dat het stil blijft toekijken, zei de president. En kort daarna beaamde de Zuidafrikaanse ambassadeur bij de VN, Kurt von Schirnding, dit toen hij de Veiligheidsraad meedeelde dat Zuid-Afrika niet zijn verantwoordelijkheden zal ontduiken. Ironisch genoeg diende juist Von Schirnding een resolutie bij de Veiligheidsraad in, waarin — met voorbijzien van het gestook van Zuid-Afrika zelf in Angola — werd opgeroepen tot het vertrek van alle vreemde troepen uit het buurland. Vanzelfsprekend doelde Pretoria daarmee op Russen en Cubanen.

Erkenning

Botha wees er verder op dat Zuid-Afrika de MLPA-regering in Loeanda niet erkent. Anders als in het geval van Mozambique waar Portugal de macht in 1975 aan één beweging, de Frelimo, overdroeg kregen drie bewegingen in Angola — MPLA, FNLA en Unita — de regerings- verantwoordelijkheid opgedragen. Sindsdien zijn zij gaan ruzieën en nog steeds is er dus volgens Zuid-Afrika geen wettige regering in Angola.

Het lijdt weinig twijfel dat de Zuidafrikaanse strijdkrachten thans Unita bijstaan in de strijd tegen de MPLA, zij het niet op grote schaal. Minister van defensie Magnus Malan gaf onlangs toe dat Zuid-Afrika 'humanitaire steun' aan Unita geeft, maar volgens de MPLA heeft de Zuidafrikaanse luchtmacht zich al verschillende keren actief in de strijd gemengd terwijl het Zuidafrikaanse 32-bataljon (een elite eenheid bestaande uit zwarte Angolese vluchtelingen) zich ook in de omgeving van de gevechten ophoudt.

Hoe het ook zij, Zuid-Afrika probeert thans de VS te overreden ook militaire hulp aan Unita te verlenen. Het Clark-amendement, dat dergelijke hulp verbiedt, is eerder dit jaar door het Amerikaanse Congres ingetrokken en er is nu dus geen wettelijk verbod meer. Geeft Washington geen gehoor aan deze oproep dan kan Zuid-Afrika zich binnenkort genoodzaakt voelen om op grote schaal in te grijpen. (Uit de Haagsche Courant). ●

Staatsgrepen en stammenoorlogen zijn grootste problemen post-koloniaal Afrika

De gebeurtenissen in Uganda hebben laten zien wat de twee grootste problemen zijn waarmee de postkoloniale Afrika te kampen heeft: militaire staatsgrepen en stammenoorlogen.

Militairen hebben voor de tweede keer in zijn carrière president Milton Obote verdreven. Deze staatsgreep werd voorafgegaan door hevige strijd binnen het leger tussen leden van Obote's Langistam en de Acholi's waartoe de Okello's behoren.

Het geheel gebeurde volgens het alombekende draaiboek op het continent dat door Europa willekeurig in verschillende delen werd opgesplitst, dwars door stamgebieden heen. Sinds de jaren '60, toen de meeste Afrikaanse landen onafhankelijk werden, hebben tientallen militaire leiders hun opwachting gemaakt om de presidentiele paleizen te bezetten.

Tegen het einde van de 19de eeuw vonden Europese landen als Groot-Brittannie, Frankrijk, Belgie, Portugal, Duitsland en Italie het nodig om grote stukken land op het Afrikaanse continent maar eens op te eisen. Het kwam echter niet bij hen op om daarbij rekening te houden met de veelvoud aan stammen of zelfs de 2000 verschillende talen die er gesproken werden. Waarom ook? De enige van die 2000 talen die was neergeschreven was het Amharic in Ethiopie.

● Obote: voor de tweede keer verjaagd.

Tijdens een conferentie in Berlijn op 26 februari 1885 werden de grenzen van de landen in Afrika vastgelegd en daarmee stammen voorgoed van elkaar gescheiden door willekeurige grenzen. Andere etnische groepen die al sinds eeuwen met elkaar streden werden gedwongen in een land met elkaar te leven.

Een voorbeeld voor die willekeur is de deling van de Hoorn van Afrika. Somali's kwamen daardoor in Ethiopie, Kenia en Djibouti terecht. Somalie heeft in de jaren zestig een oorlog gevoerd met Kenia en in de jaren zeventig met Ethiopie om grote delen van die landen waar de Somali's wonen te veroveren.

Hoewel het tussen die twee landen wat vrediger toe is gegaan, loopt de grens van Kenia en Tanzania dwars door het stamgebied van de Massaï.

De hele Afrikaanse geschiedenis wordt meer gekenmerkt door stamverwantschap dan door trouw aan de natie. De Keniase president Daniel Arap Moi gaf laatst de gevoelens van vele Afrikanen goed weer door te zeggen dat stammenoorlogen de kanker zijn, verantwoordelijk voor de chaos op het continent.

Maar sommige Afrikaanse academici hebben gezegd dat in Europa ook al vele oorlogen zijn gevoerd tussen etnische groepen en waarom zou de Afrikaanse geschiedenis anders moeten verlopen?

Volgens Simon Katzenellenbogen, een historicus aan de universiteit van Manchester, hebben de koloniale machten de spanningen tussen de stammen kunnen gebruiken voor hun politiek van verdeel en heers. „De meeste Afrikaanse landen," voegde hij er aan toe, „waren niet voorbereid op onafhankelijkheid en misten een sterke en stabiele economische structuur die noodzakelijk is om de politieke structuur de onderbouwen."

En daardoor loopt de weg naar macht en zekerheid in Afrika via het militaire apparaat en niet via de politiek, het zakenleven en andere gebieden zoals in de geindustraliseerde landen.

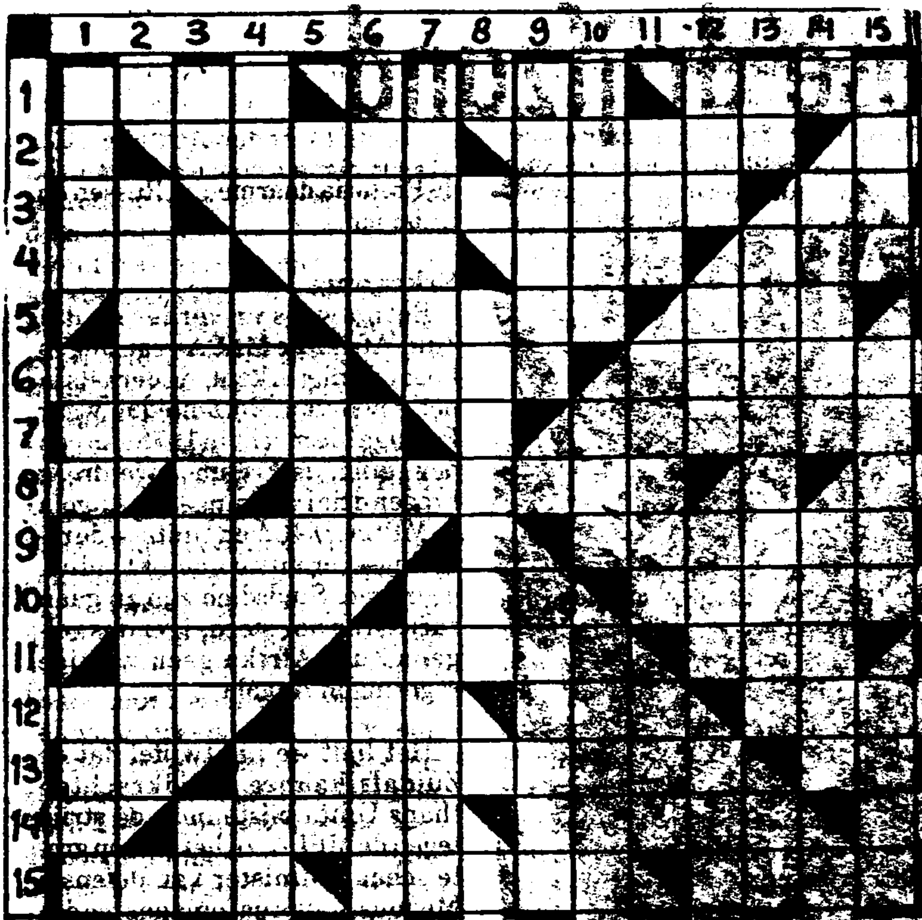
„De meest elementaire zwakte van burgerregeringen in Afrika is dat militairen vaak genegen zijn, maar ook in staat om de macht over te nemen," zegt Richard Jeffries, een historicus aan de school of Oriental and African Studies in Londen.

„De beweegredenen voor de plegers van staatsgrepen zijn verschillend. het kunnen politieke ambities zijn van officieren, maar ook stammenkwesties of nationalistische redenen," aldus Jeffries.

Maar wat de motieven ook zijn, de staatsgreep in Uganda heeft weer een militair tot het hoogste gezag geroepen: luitenant-generaal Tito Okello. Okello is met zijn 71 jaar wel een van de oudste militairen die aan de macht kwamen op het Afrikaanse continent.

Kapitein Thomas Sankara was 35 toen hij in 1982 de macht overnam in Opper-Volta en de naam veranderde in Burkina Faso. (Burkina Faso betekent zoveel als het land van de oprechte mensen). En luitenant Jerry Rawlings, half Schots en half Ghanees, was 34 toen hij de burgerpresident in Ghana aan de kant zette in 1981. Samuel Doe was een 29- arige sergeant- majoor die een opstand ontketende en de Liberiaanse burgerregering ten val bracht in 1980. Uit de Gelderlander) ●

Kruiswoordpuzzel

Horizontaal
1. wortel
precies
dans
[illegible]
4. [illegible]
sterke drank
5. deel van een boom
[illegible]
[illegible]
geurig kruid
12. [illegible]
vordering
voordeel
13. soort [illegible] (afk.)
muzieknoot
14. [illegible]
voorgeschreven hoeveelheid
15. [illegible]
jong rund

Verticaal
1. grendel
keurtroep
razernij
2. naam (lat.)
volkomen ontwikkeld
insekt
3. voorzetsel
bep. leopdans
tin (afk.)
4. vrij
[illegible]
5. voorzetsel
uithangteken
familielid
6. vetplantje
keukengerei
bevelschrift
7. voormalig Amerikaans
president
[illegible] doorlaten
8. [illegible]
9. kleefstof
[illegible] voed
10. Russisch keizer
mannelijk dier
afvoerbuis
11. deel van een fuik
menselijk figuur,
[illegible]
noodsein
12. vaste regel
[illegible]
aanwijzend voornaamwoord
[illegible]
13. [illegible]
14. houten [illegible]
[illegible]
15. [illegible]
lange rij
mijt

Zoals U gemerkt heeft is dit maal [illegible] kleiner van omvang dan de gebruikelijke [illegible]. We hopen hiermee mensen die eens een ander soort puzzel wensen, een plezier te doen. U kunt [illegible] insturen [illegible]. Uit het pakket van inzendingen zal een prijswinnaar getrokken worden.

De winnaar/winnares van vorige week is:

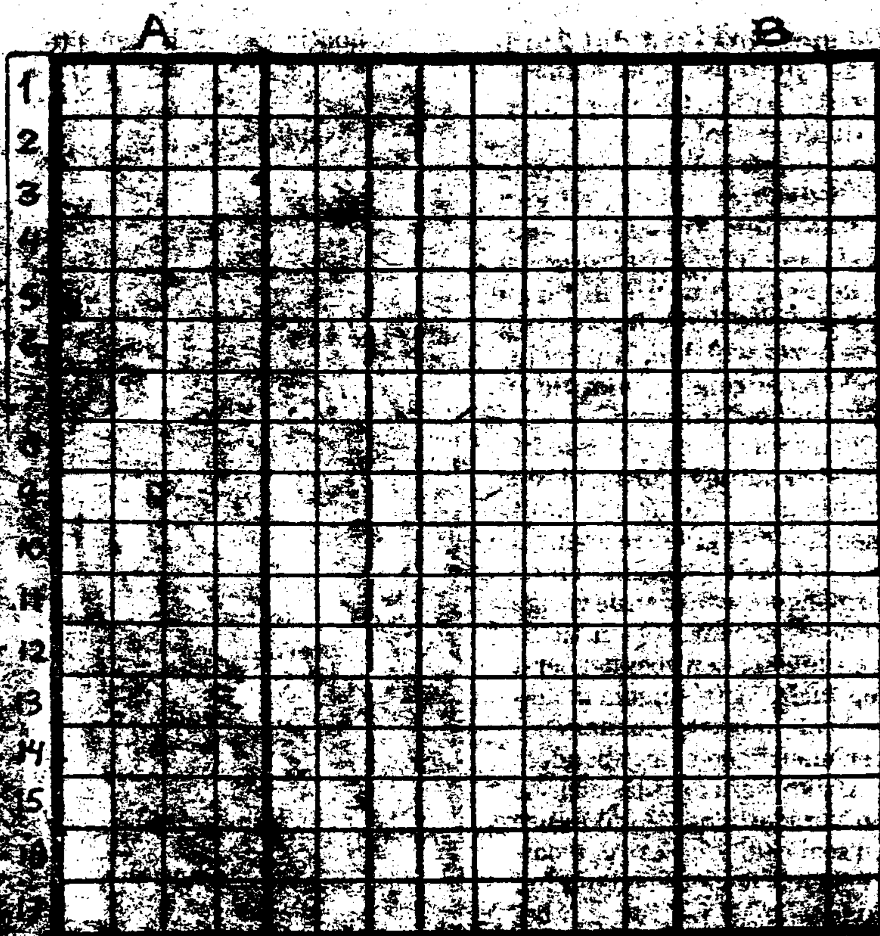
[illegible]

Aruba

De winnaar(es) kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110 (gedurende kantooruren).

In de puzzel moeten in de kolommen A en B, op elke horizontale regel twee woorden van vier letters worden ingevuld. Na invulling kan door omzetting van de letters één nieuw woord worden gevormd. Bij juiste oplossing vormt de derde verticale kolom van de nieuwe woorden een [illegible].

N.B. de omschrijvingen van de nieuw gevormde woorden staan niet in de juiste volgorde.

A	B	Omschrijving gevormde nieuwe woorden
1. steenberg	zak	[illegible]
2. grote gemeente	op die tijd	spoor zetten
3. slok	[illegible]	openlijke bekendmaking
4. [illegible]	[illegible]	[illegible]
5. [illegible]	[illegible]	regering, bestuur
6. [illegible]	opdracht	[illegible]
7. [illegible]	levens[illegible]	schuldenaar
8. soort kabeljauw	[illegible]	[illegible]
9. [illegible]	[illegible]	node
10. [illegible]	[illegible]	[illegible]
11. [illegible]	[illegible]	[illegible]
12. [illegible]	[illegible]	verdedigingslijn
13. hoofddeksel	telwoord	[illegible]
14. woede	[illegible]	gesteldheid
15. knol	goed hoorbaar	bestuurders van een land
16. staat	landman	
17. deel van het gebit	roofvogel	soort panter

Oplossingen moeten ingediend zijn voor Aruba uiterlijk 13 oktober [illegible] Curaçao [illegible] 14 oktober [illegible] Curaçao - P.O.B. 577 - Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.a.v. de heer Hubert Linkels.

De goede inzending had als sleutel: [illegible]

SCHAKEN

Vervolg computerschaak

Het tweede partijfragment [illegible]
WIT: M. Jeandor

1. e2-e4
2. Pg1-f3
3. Pf3xe5
4. Pe5-f3
5. d2-d4

Dit is de [illegible]

6. Lf1-d3
7. 0-0
8. Tf1-e1 ... Lf8-b4

Lokt een verzwakking uit.

9. c2-c3

De verzwakking is uitgelokt en de loper trekt zich terug. ... Lb4-e7

10. Pb1-d2

Zeer agressieve zet. Zwart wint zijn stuk met rente terug.

11. Kg1xf2 ... d5-d4
12. [illegible] ... Dd8-d7
13. [illegible]

Zwart speelt secuur en houdt zijn voordeel vast.

14. [illegible]-e5
15. [illegible]

Wat later in de partij van Zwart ook nog [illegible] de partij omdat hij een [illegible] waarschijnlijk dat hij goed stond en [illegible] even rustig na te rekenen. De volgende keer hoop ik een partij [illegible] Schaak-kompetitie van S.V. [illegible] te behandelen.

Wit geeft op.

The United Nations a both strong and weak organization

The UN provides a ready-made instrument for containing international crises. Although it could not precent wars, since this depends on the consent and will of the disputing parties, at crucial moments, it has been able to make an important contribution *to defusing international crises.* It has on a more continuing basis helped *prevent slimmering disputes from blowing up into full-scale conflicts.*

From time to time, it has acted as a forum for their resolution. And when this was not possible, it has at least required state to justify their actions in the glare to worldwide attention.

The Founding Fathers saw the Security Council as the prime instrument for managing crises. Although this was not always the case, this was certainly a possibility at the time of the 1973 Middle East War, when the Security Council played a crucial role.

At the end of the conflict, the Security Council adopted Resolution 242. Although this did not solve the Arab / Israel dispute, it has set out a very widely supported basis for a *negotiated settlement. The Council has played a similar role in other international issues such as in the negotiating efforts for the independence of Namibia.*

It has been able to play a direct part in stabilising areas of tension, through UN peacekeeping forces. Peacekeeping is a good example of how the UN has adapted to changing *realities*. It was not an activity envisaged in the Charter (1945), but has developed outside its provisions as a practical response to pressing problems. *UN peacekeeping forces* has proved to be a good adapted instrument to establishing and policing a *ceasefire* already accepted by the disputing States, and hereby giving time for the negotiators to get to work.

The *Security-General* himself has played an increasingly important personal role in the resolution of crises. At key moments — most dramatically perhaps during the Cuba missile crisis — the SG has been able to act when the Security Council itself has been in difficulty. The Secretary-General's good offices have become one of the most important instruments available to States for seeking the resolution of disputes. It is one that many governments find easier to accept than mediation by a third state (very important). The UN is fortunate to have the present Secretary-General mr. Perez de Cuellar as SG. He played a remarkable role in the Cyprus and the Guld conflict and his dilpomatic approach seems to be the best to so many of the seemingly intractable international problems of today.

A second strength of the UN is that it is the *only organization for worldwide cooperation* in a whole range of technical field (het ontwikkelingswerk). Many of the specialised agencies have major achievements to their credit. The *World Health Organization* has played a crucial part in the *elimination of smallpox* and now in the struggle to eliminate malaria by the year 2000. *UNICEF* has done valuable work on behalf of the world's children. The UN is focus for international efforts to combat the evil of *international drug trafficking.*

The *UN High Commissioner for Refugees* has done quite a great deal of work to ease the plight of refugees around the world (and that is not a small problem). (Big problem in Ethiopia, Sudan, Cambodja, etc.) UNESCO has done quite some efforts in trying to eradicate *illiteracy* The UN has at its credit the negotiation of a major *arms control treaty.*The Non Proliferation Treaty was largely the work of the UN Disarmement Committee during the 1960's. It came into effect in 1970 and has since played a major role in helping to *prevent* he further *spread of nuclear weapons*. The ILO (Inernational Labour Office) has certainly played a crucial role in the field of labour (labour laws, etc.) introducing the *tripartite system*, where Employers, Employees and Governments sit together at table, discussing labour problems, improving life and living standards of many labourers.

A third strength of the UN is that it has achieved much in code standards of international behaviour. The Charter itself is of course the fundamental document against which the international behaviour of states can be measured. But since 1945 the international community has established new standards for the behaviour of governments towards their own citizens. With the *2 Covenants of Human Rights* and a number of other instruments the UN has built up an international code of morality that would have been difficult to envisage 40 years ago. Of course the existence of these instruments (Covenants) does not in itself prevent human rights being abused. But the international Covenants developed by the UN ensure that *governments can no longer shelter* behind the excuse that their human rights record is an internal affair, *Human rights are firmly on the international agenda.* The UN agreements provide a yardstick with which we are entitled to measure the human rights performances of all countries.

The fourth strength of the UN is the fact that bodies such as the General Assembly and the Human Rights Commission serve as *international fora* in which the behaviour of Governments can be held up to *international examination,* and in which views are exchanged and representatives of States exposed to competing ideas. The UN is the only forum which allows continous contact with almost all the countries of the world, many of whom do not have diplomatic representation in the Western capitals. We can use it to keep the spotlight of international opinion on unacceptable actions such as the Soviet occupation of Afghanistan. And to proclaim principle of democracy, freedom and justice, and, perhaps above all, *respect* for all individual.

The Security Council remains the most important of all United Nations organs. But it is too often used as a convenient international stage to solve "personal" States' problems. Too often States come to the Council simply to denounce a particular unfairness which they feel themselves to have suffered — one that constitutes no threat to international peace nor one over which the Council is in any position to act. Many share the Secretary-General's belief that the Security Council should engage in more *preventive diplomacy*. This, in the form of periodic meetings would enable the Council to consider disputes not formally brought to the attention of the SG and followed if necessary by an offer of consultations with the *disputing parties.* The SG might himself be encouraged to bring matters to the attention of the Council, matters of international concern that would benefit from discussion there. With the necessary political commitment on the part of the Security Council members — and particularly the Permanent Members with their special responsibilities — such activity would on occasion enable the Council to help countries engage in a dispute before it reaches an acute stage. The *main goal* of the Security Council is to act as *a forum for negotiation between disputing states.* Often it must be for the parties directly concerned to settle their differences. But in some cases, discussion in the Council can help define the basis of an agreement, and gather support for it.

The UN's work in the *disarmament field* is another case in point. The cause of disarmament is very serious, but often served by contradictory resolutions.

In fact before voting on a resolution, member-States should ask themselves if its adoption will advance the prospects of balanced and verifiable arms control. This would be a good approach to be followed.

The UN should also seriously look into the functioning of some of its related *international organizations.* Some organizations need reforms, in order to provide its members with *practical activities.* Some members want to see quality of UNESCO work improve, so that it can be an effective forum for international intellectual cooperation.

All by all the United Nations have done quite a lot in the past years. Particularly, last year, related to the heavy and severe drought which struck many African countries, it brought the world community together and came out with an African Declaration, to help rebuild drought-stricken African countries economically and socially.

Most Member-States attending the General Assembly at its 40th anniversary right now in New York, state everyday that without the UN the world would have been a more troubled world without an international forum to discuss problems affecting humanity. Right now all Member-States are heavily condemning *apartheid* and ask for the unconditional release of Nelson Mandela from prison, so that a dialogue and negotiation can be established among the leaders and the Pretoria regime to solve the *apartheid problem.*

The UN remains for all concerns a forum where problems of the world van be focused upon and solution found. Most member-States remain positive that UN is a very valuable organization and instrument for peace and improvement of socio-economic conditions of many.

The 40th anniversary of the UN is focused on a "UN for a better world" (in the coming years).

A VERSATILE LANGUAGE

"The sun never sets on the British Empire", boasted the Victorians. Without doubt for many years this was true, but with the passage of time as everything comes, everything must go. For better or for worse, unfortunately usually for both, the great empire diminished until the sun sets on what remains with boring regularity.

All was not in vain however, and although many of its legacies may be debated, rejected, abandoned and reinstituted over the years, the English language in many colourful varied forms remains in international use.

It may nog be the world's first language in terms of vocal numbers, but while the Chinese speak Chinese, the Russians Russian, the Western Mediterranean and New World Latins, Spanish, English is universal, knowing no creed class of colour.

Here in the Northern Caribbean, where Dutch and French are the official languages of the two separate parts of the one Island the anomaly is even greater. A Dutchman, living not yards from the cross-island boundary may speak no French. Similarly a Frenchman will know not a word of Dutch, nor will he ever intend to try. How then do they communicate? They compromise. The speak English. Only over one hundred miles away, Spanish is predominant, but English is the means of international communication.

English, ever-changing, bastardized, abused, misused, yet somehow miraculously managing to endure in a recognisable form, allows a fragmented world to interrelate, albeit in some cases with difficulty. But the Empire is not so old as the pages of history go and any world traveller must surely wonder however any one language could assume so many forms. The explanation is somewhat complex. There are those who learned English, who by dint of circumstance found it expedient to be able to utter sufficient recognisable phrases to achieve their own ends, regardless of how difficult the new sounds were to mouth. Again in much the same category, a goodly percentage of the world had the language inflicted upon them, by missionaries, explorers and other well-intentioned though frequently ill-advised groups.

The vast continents of North America and Australia, including many other far-flung locations, inherited English from the cast droves emigrating from oppressed regions of the United Kingdom, by contrast, in search of a better life and a new beginning. From these early settlers, the American accent grew and matured, hard though it may be to rationalize, and so similarly did the distinctive Australian, New Zealand and South African.

With so many variations upon the theme, outnumbering the original, how can one argue for a 'correct form' as spoken widely in the United Kingdom and upheld by the BBC?

This very question was posed by one of my classes when I was teaching in a greatly underprivileged area. Even for a veteran like myself, the local dialect would still create many perplexing and embarrassing moments.

"Miss", they ventured one day in impatience with my apparent dullness of understanding. "Why do you talk posh? What makes you right and us wrong?".

More than momentarily disconcerted, I pondered the question and reflected at length. Why indeed after all? There was no simple answer.

Finally, I was able to formulate what I believed to be a convincing truth. Likening the English language to a tree, with proper English as the trunk and the numerous accent variations and dialects to the branches, I explained that while a branch may exist irrespective and unrecognising of the other branches, all depend on the trunk which sustains them, and from which they all developed. This was greeted and digested with unchallenged silent accord.

English is my language, my native tongue. While our Continental neighbours in Europe were aurally bombared from an early age by divers tongues, we were occupied solely in perfecting our own, by force if not by choice. Later, when obliged to study a second, then third language, our unaccustomed ears and brains struggled rebelliously against new sounds, intonation and grammatical idium. We were indeed insular. But English is alive today. It absorbs, it absorbed. New words are coined, old ones manipulated. It grows in length and in usage, the shades of its subtleties never-ending. It is a versatile language of tomorrow. I am glad it is mine!

SEAGA AND MANLEY FIGHT OVER MEDIA

KINGSTON, JAMAICA, CANA — The Jamaica governement and the island's main opposition party have agreed on the need to restructure the state-owned Jamaica Broadcasting Corporation (JBC), operators of radio and TV stations.

But there are some sharp differences in Prime Minister Edward Seaga's recently announced media plan and one ex-Prime Minister Michael Manley says his socialist People's National Party (PNP) will launch if it wins the next election.

A PNP government would divest the JBC to mass-based organizations, under a plan for the national radio and television system that the party said would go further at eliminating government influence than Seaga's proposals.

However, the PNP at the same time would establish a Public Broadcasting Service (PBS) with AM radio and television which, according to Manley, "everybody knows is government". It would carry cultural and educational programmes as well as information to support government's projects.

JBC radio was established in 1959 by the then Premier, Norman Manley to provide broadcasting for entertainment and relaxation, and also "imparting objective news and information". Television followed in 1963.

Jamaicans agree that the system has not lived up to the high ideals evisioned by the elder Manley and both major parties here, the PNP and the Jamaica Labour Party (JLP), regularly engage in finger-pointing for the cause.

The recent flurry over the structure of the corporation, observers agree, is apparently aimed at disengaging the parties and future governments from what has obviously become a messy situation, in which the credibility of the corporation continued to dip despite changes in administration.

Manley announced elements of the PNP's public media policy and its approach to the corporation this month as he unveiled the party's social and economic plan, and this has been followed-up by documents being circulated.

Both Manley and the documents revealed that the PNP favoured an ownership pattern for JBC similar to Radio Jamaica (RJR), the British Rediffusion station taken over by the PNP governement of the 1970s and its shares sold to staff as well as organizations such as churches and trade unions.

But unlike the case with the RJR model, the PNP would hold no

Nelson Mandela

share in the JBC. It would also divest the government's 25.1 per cent holding in RJR.

Under the policy announced by Seaga early September, the government plans to lease the JBC AM radio service to private operators, but continue operating the FM system.

It will also hand out to private operators a three-hour weekday morning slot on television.

The JBC's three regional stations would also be leased to private operators, but as with the national system under the Seaga plan the government would retain a 25 per cent share in the operation.

The Seaga plan, like the PNP's, will divest government shares in RJR.

Manley told reporters that this party would wish to divest the JBC because the station had lost credibility and the original vision under which it was established.

But while a PNP governement would want no part of it, he felt that divesting to people-based organizations would prevent it falling into the hands of special interests.

"We think that the model of RJR is the correct model", he said.

The JBC has been the centre of several controversies, often getting the full blast of the party in opposition for its handling of information.

The latest of these was during the closing of the recent annual PNP. According to Manley, for the first time in its existence, JBC did not send cameras to the final session of a conference of either of the major parties.

During the 1980 election campaign when he was seeking office Seaga described the BC as a "sewer pit" and soon after coming to power his administration dismissed 14 journalists.

The corporation, however, later paid them damages of over half million dollars (one Jca dollar — 17 cents US) in an out-of-court settlement for wrongful dismissal.

Among the more sapping issues surrounding the JBC was the fact that until Seaga's recent appointment of a new panel, the JBC for more than two years operated without a board of governors.

The previous board was fired by former information Minister Anthony Abrahams, precipitatin a row between himself and the dismissed chairman, Frans Phipps who charged that the move was to allow increased political manipulation.

However, Seaga has rejected such charges, saying that his plans to establish a commission to oversee the behaviour of the public media arose from "the flagrant partisan misuse of the publicly owned media by the political party which formed the previous government".

The PNP policy document agreed that the publicly owned media has been "plagued" by "undue political interference and pressure".

"The news media should be free to criticise constructively and

Edward Seaga

without fear", the policy document said.

Although different in a number of essential respects, there are similarities between the Seaga proposals and the PNP plan.

Both would require time, as presently happens, for government broadcasts from whoever operated the system, and there are also similarities between the PNP's public broadcasting system and a Public Broadcasting Corporation being proposed by Seaga.

Seaga contended that the government could not afford at this time to set up a separate television channel so the PBC would in the meantime coordinate production and transmission of programmes in education, culture, sports and public affairs to be broadcast on JBC TV and radio FM over which the government would still have control.

Eventually a separate television channel would be developed for the broadcast of such programmes, and after the new policies were clearly established the present JBC television channel would be leased to the private sector.

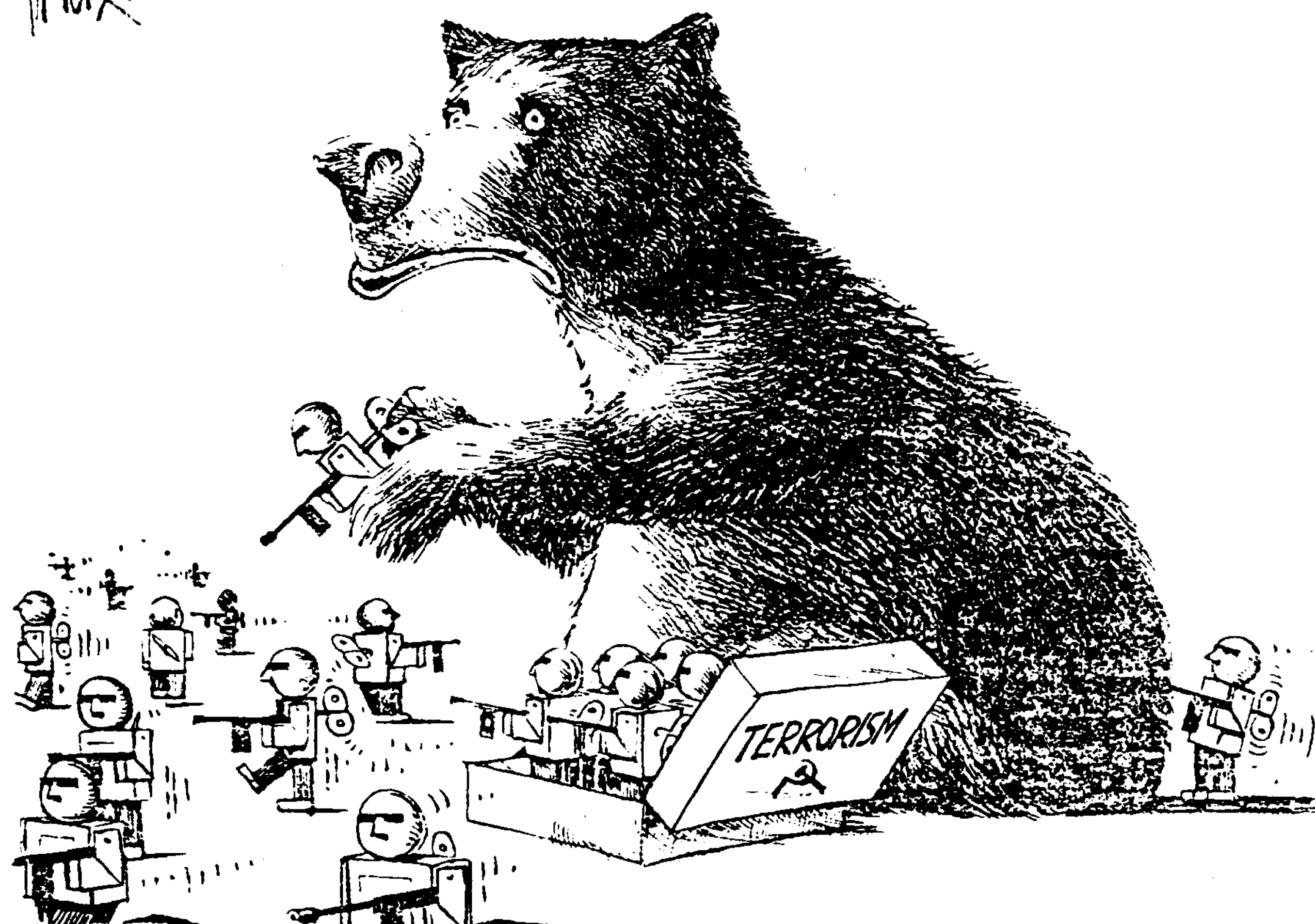
As with his plans for morning television and AM radio, existing private media organizations would not be allowed to take over any of the systems being divested.

Seaga did not touch the print media in his policy statement, but the PNP said it would encourage the development of small community-based papers which have begun to mushroom here since the demise of the Jamaice Daily News in 1983.

That year the Seaga administration withdrew its support for the paper which was started by the private sector but was taken over by the Manley government in the late 1970s when its former owners went bankrupt.

The death of the Daily News has left the more than 150-year-old Gleaner and its evening stable mate, the Star, as the only papers here.

Manley indicated that the party had not yet fully thought what kind of assistance the government could give small community papers.

The Readers' Forum